

ІЗДРИК

дефрагментація

ФЛЕШКА

дефрагментація

видання друге, інакше,
змінене й доповнене

Калуш

TAKE

2009

«Флешка. Дефрагментація»: під старою обкладинкою – новий книжковий проект Юрія Іздрика, про суть якого (проекту) краще дізнатися з авторської передмови. Тим, хто вже має перше видання «Флешки», «Дефрагментація» видається цілком новою книжкою. Так воно і є.

© Іздрик. Тексти, дизайн. 2009

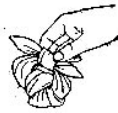
ББК XX (X XXX X

ISBN XXX-XXX-XXX-XXX-X

*Якщо ти вибираєш світло
і тобі потрібна лише мить,
аби попрощатися з пітьмою,
то знай: ти вибрав пітьму –
адже ця мить і є твоїм життям,
іншого часу в тебе нема й не буде.*

Урган Джамбон Тулку VII

і н т р о

** подавши їх лише в шифрах сканвордів*

*** найчастіше – довільний*

**** прийом, запозичений у Єшкілева*

***** якщо вам трапиться «Флешка. Дефрагментація» в іншому вигляді – це фальшивка*

****** в усіх сенсах*

****** звісно, я використав ще кілька трюків: за змогою скоротив і речення, й цілі фрагменти текстів, перемістивши їх в зону дрібношрифтових коментарів; туди ж, ліворуч (але вгору, в офшорну зону закамфльованих під сканворди кабалістичних ідіографій) перемістилися мої давнішні забави з т. зв. «авторською графікою» та кілька кілобайт словесної зайвини; не відмовився я і від спокуси, позбувшись сотні-другої розділових знаків, додати десяток-другий нових рядків, тим разом віршованих і раніше не публікованих – а тепер слухайте*

1 Перечитуючи писані в різні роки й зібрані під однією обкладинкою тексти, бачиш клаптиковість чи, радше, фрагментованість думок, цілість яких розкидана уламками недорікуватостей по різних сторінках. Комп'ютер вміє дефрагментувати файли, щоб пришвидшити доступ до них.

Мені важливо дефрагментувати кілька здогадок та інтонацій, які в цій книжці, сподіваюсь, є.

Склеїти піщинки в цеглинки.

Зібрати порошок в первинний камінь.

Для цього я відмовився від оригінальних назв творів*; в певний** спосіб розбив сукупний текст на фрагменти й перемонтував їх; спробував зменшити кількість прикметників***, а ще поцупив у когось «ексклюзивний», як нині кажуть, тобто призначений лише для цього видання спосіб верстки, власне той, який бачите****.

Також я намагався виправити дошкульні, на мій погляд, часові невідповідності.

Як переводяться стрілки годинника зі зміною часових поясів, так і в змонтованих у цілість різних текстах доводиться узгоджувати дієслівні форми, аби позбутися часової шизофренії. В ідеалі я хотів би взагалі відмовитися від минулого й майбутнього*****, однак це неможливо.

ГраMATика маніпулює буттям*****.

* (сподіваюся, перифраз зрозумілий, як зрозумілим виявиться й подальше запозичення, джерела якого я не подам із принципу непослідовності) себто не те, що ця книга призначена не-для-загалу, просто я ніколи не писав і не задумував її як цілість, публікуючи в медіях свої звичні заробітчанські екзерсиси, згодом вони звелися під одну обкладинку й отримали загальну назву «Флешка»; і от нині, даючи згоду на перевидання «Флешки» видавництву «Лілея-НВ» (не плутати із томиком «Флешка-2GB» видавництва «Грані-Т»), я вирішив скористатися можливістю і цю цілість укласти: з уламків писаних на щоденну потребу есеїв, статей, фейлетонів збудувати нехай хитку й нетривку, але єдину споруду, «дефрагментацію» – а тепер дивіться

** а також «Воцека», «Войцеха» та Вацека, члена нацистської партії

*** добровільно відмовився говорити і чути, річ ясна (дивись фрагмент про первинність німоти)

Тому я намагався говорити просто.
Мені не вдалося. Та я принаймні спробував.

2 А тепер слухайте:
«Я не писав цю книгу для загалу»*.

А тепер дивіться: всі мої читачі вже народилися і ще живі. Сподіваюся, цю книгу не читатимуть ті, хто збагнув Воццека**. Як і ті, хто помре пізніше за мене. А я не сплутаю їх із тими, хто вже нині онімів й оглух***, – мені ж бо належить саме лише сьогодні.

Сьогодні – це така побутова вічність.

Дехто вічний вже сьогодні, дехто – лише сьогодні. Дехто вмирає аж після власного народження.

Я надто погано знаю умови, за яких міг би бути зрозумілим. Зате я цілком не потребую бути ані зрозумілим, ані навіть почутим. Я навіть не певен, чи потребую бути. Мабуть, бути – це не потреба і навіть не здатність, а звичайна відч(с)утність альтернативи.

Однак не варто бути справедливим аж до суворості в царині духу.

Справедливість – прерогатива Господа,
а в нашому заповіті з Ним –
ані слова про суворість. Адже наш Заповіт –
умиротворення і радість.

Не варто мати звичку жити в горах і згорда
дивитися на балачки про політику
чи смерть сусідської Віри.

* приміська автостанція неділя людно святково вбрані городяни виїжджають до навколишніх сіл або повертаються до міста майже в центрі загальної декорації під молодим кленом сидить навпочіпки пиякийого обличчя мені невидно та зрозуміло що він добряче п'яний це та стадія коли координація рухів іще чітка майже прецизійна проте прецизія тут означає не що інше як напад delirium чи кажучи простіше «білочки» пияк жестикулює розмовляє з невидимими співбесідниками клінічна картина цілком стандартна якби не одне «але»: він збудував із порожніх пивних пляшок вежу п'ять пляшок поставлені одна на одну конструкція майже нереальна навіть для тверезого однак тут окремий випадок: іноді саме хвороба наділяючи нас нелюдськими здібностями допомагає перейти над прірвою до рятівного берега усе б нічого але пияк має ще одну пляшку – надпочату чвертку горілки – і судячи з усього збирається увінчати нею скляну вежу він виконує хореографічні паси руками немов унаочнюючи силові лінії гравітації що пронизують простір він накреслює між ними всі можливі горизонталі й ту єдину вертикаль яка дозволить успішно закінчити будову дивитися на це болісно майже неможливо кожному очевидно що чвертка впаде вежа зруйнується горілка розіллється більшість перехожих просто відвертається більшість вдає що їх не цікавить вистава уважними глядачами залишається лише групка братів по крові чи то пак по алкоголю: вони не лише спостерігають але й коментують будівництво підбадьорюючи самотнього архітектора та він уже не чує порад іззовні дивитися на це справді болісно болісніше ніж на канатохідця під куполом цирку і справа не в тому що вартість недопитої горілки – це підтвердить будь-який нарколог – тепер співрозмірна з ціною людського життя просто нестерпним є сам стан нестійкої рівноваги коли і зайвий поштовх серця здатен зруйнувати все все-все Бог не був заздрісним (усупереч свідченням богословів) щодо будівників Вавилонської вежі просто Він як ніхто

Небагато честі бути байдужим.
Важливо бути врівноваженим.
Рівновага потрібна, щоб мовчати стоячи.
Не запитуй, чи істина дасть плоди, бо недосяж-
не не плодоносить. Запитай, коли в тобі само-
му виросте плід халявної, блядь, радості і
вічної прухи. Нехай козли й бики шукають
кайфу. Твоя справа – не дочитуючи цієї фрази,
запитати: «Коли буде дано мені?»
І дасться тобі (і мені).
Бо хто запитує, тим не відповідають –
їх здійсняють.
І буде тебе перти без галімих базарів
і дуркуватих стремаків.
І буде тобі щастя.
І будеш ти сам.

*Склеїти піщинки в цеглинки...
Зібрати порох в первинний камінь, аби
збудувати хоч абияку вежу*, адже у будівництві
ми знаємо й визнаємо тільки вежі, винятково
вежі, навіть наші нори нагадують труби,
зведені, щоправда, вниз.*

Слабкі полюбляють запитання, за які досі ніхто
не відважився заплатити.
Бо в них є слабкість зазіхати на заборонене.
Сильних же заборони паралізують.
Але думати про силу і слабкість – означає
виганяти себе з лабіринту.

знав і знає що життя – крихка річ (для його тривання необхідне дотримання сотень тисяч мільярдів тонко нюансованих умов припинити ж його може будь-що: тупе лезо гостре слово крапля подих звук кому як не Богові знати про це) знає про це й пияк але хвороба каже йому будувати далі хворобі завжди йдеться про те аби дійти якнайдалі однак архітектор хитрує він оглядає почату чвертку немов обраховуючи оптимальні параметри балансу приглядається прицінюється приміряється і... прикладається до горлечка пияки-побратими аплодують такі закони їхнього жанру горілка йде пиякові вкрай важко за найвищим рахунком зараз вона йому не потрібна – він потребуватиме її значно пізніше коли на зміну delirium прийде абстинентний синдром але наразі йдеться про те щоб обхитрувати – силу тяжіння магнітне поле всю решту сил природи цілу окуповану хворобою світобудову обхитрувати власну неспроможність обійти заборони піднятися вище досягти небес це не виклик Богові й не суперництво просто якщо вже ціною Створення світу є вся його архітектоніка як така: з верхом і низом зі стартом і фінішем із життям і смертю – то чому б не спробувати рухатися не до кінця а навспак до початку себто – вгору пияк блазнює здатність блазнювати залишається в людині чи ж не найдовше він майстерно розіграє драматичні паузи театральню розводить руками кланяється заглядає в горлечко пляшки потім стає навколішки і на якийсь час завмирає тепер усі погляди прикуті до нього дивляться навіть ті чий автобус уже подає сигнал відправлення дивляться діти птахи і звірята до скляної вежі підбігає безтурботний кудлатий пес і здивований марно намагається поєднати в логічну картину довершену архітектоніку споруди нестравний алкогольний дух і дивну вкляклу постать глядацький загал тамує подих: присутність тварини яка не усвідомлює важливості моменту викликає саспенс вартий Гічкока як поведеться головний герой драми? чи вдасться йому врятувати

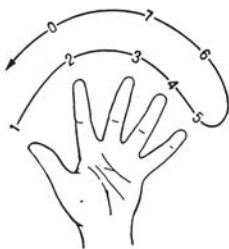
Лабіринт – наш дім.
Лабіринт – наш прихисток.
Лабіринт – наша рана.
По-справжньому радісні живуть у його центрі.
По-справжньому врівноважені порівну
відважують собі самим. Вони не спокусяться
забороненим, бо не знають
ані спокус, ані заборон.
Вони мають лише досвід самоті, вдесятеро
важливіший за будь-яку самотність.
Бо не в мудрості мудрість, а в однині.

Не для нового слова потрібен новий німий.
Не для нових полотен – нові незрячі.
Не для нової музики – нові глухі.
А для того, щоб усі новини виявилися
жовтими-гаряче заповідями і мир увійшов у
наші оселі.

Але потрібне старе сумління, аби чути голос
істини, що споконвіку голосить на кожному
перехресті: «Подайте, Кого-Небудь ради!»
І кінче треба перестати бути ощадним: уся
убогість від ощадності, і кожні злидні від
примноження, відомо-бо – багатіють лише
марнотратні.

Кароче: зав'язуй жмотитись,
кінчай шмонатися, перетирати, скільки бонусів
зашамотав. Ні хера не зашамотав.

себе і світ? герой примружує очі повільно дуже повільно піднімає майже порожню чвертку вона шоста за рахунком а отже остання дихання затримано двигуни заглушено тіла спаралізовано вітер вимкнуто стоп-кадр ось-ось скляна посудина стане верхівкою нового Вавилону невже це справді станеться? ось тут на провінційній автостанції просто посеред весняного пополудня? невже Історію завершить будівельний ентузіазм випадкового п'яка? звісно ні історія не закінчується щоразу обіцяючи фінал вона лише повторюється з божевільною впертістю ось і зараз чвертка лиш на долю миті втримується вгорі чи то пак – у грі а далі вся конструкція розпадається пляшки котяться бруківкою нахабно дзеленькаючи дідько тішиться містерію знову зведено до побутового непорозуміння слідом за вежею падає і її будівничий він валиться набік і відразу засинає а я раптом розумію що всі мої вавилонські метафори сміховинні ні про що таке не йшлося майструючи вежу з пляшок п'як просто вибудовував власну рівновагу по суті це те чим кожен із нас займається щодня звісно кожен – у свій особливий спосіб але всім ідеться лише про те аби втриматися на двох адже кожен із нас – вежа кожен – вертикаль і кожне життя – стан нестійкої рівноваги і цей мій текст – лише чергова спроба вистояти встояти втриматися і втримати баланс у пам'яті про безіменного будівничого

** Фройд би плакав (якби це слово було ім'ям)*

Зеро пунктів, як на файлообміннику.
Віддай що-небудь.
Найкраще – все.
Не встидайся своєї зашмарканої душі.
То фігня, що вона убога.
Бог любить її так само, як і решту.
Я тобі скажу більше.
Я теж люблю її так само, як решту.
Як і свою власну.

Запам'ятай: ти нікому нічого не винен.

Запам'ятай, а потім спробуй усвідомити.
А вже згодом, коли усвідомиш, то придивися
й побачиш, що насправді ти все життя лише
тим і займаєшся, що відпрацьовуєш неіснуючі
первородні борги*.
Це – ніби слухати пісню, кожна нота якої така
прекрасна, що ти, замість насолоджуватися
нею, берешся переживати, щоб наступна не
виявилася гіршою.

Я нікого не зневажаю.

дефрагментація

1 Спочатку не було **Я***. І Я не було ні в кого. І ніхто ніким не був. Бо не був ким хто. І сталося так:

Із першим світанком з'явився хрест, і стало можливим додавати.

Із другим світанком з'явилася рівність, і можна було порівнювати.

Із третьою з'явою з'явилось Я, і всього стало по трое. І почалася абетка**.

І вже ніхто не міг нічого до Я ані додати, ані від Я відняти, якщо Я не знав свого Йа. І відтоді роки проходять, а роди відходять, а ріки не витікають, і все повертається «на круги своя». І ніхто не може зазирнути за край Я, бо на ньому закінчуються літери і починаються знаки, подібні на той, що завершує слово **АмінЬ**.

2 Цілісіньку ніч – усе енергоресурси та трихомонади, засіб для миття посуду, якась «зимова гума», цитата чи то з Брема, чи то зі Стокера...

«І Бог так чудесно провадить мене своєю десницею, що реально крутіше це міг би вдати хіба Господь».

Хіба Господь?

Уранці прокидаєшся неголений, ні молока, ні сигарет...

І найстрашніше, що цього вже нікому виправити***.

вигляді пальця фрагмент чужої підлоги і бридко теплі капці з ноги господаря обличчя розпливалися в словесних портретах від міст зоставалися пентаграми ліній метрополітену від країн – скани візових кодів, невидимі для неозброєного ока навіть удень соляні стовпи звісно не найкраща опора для сталої точки зору дехто з метою як то кажуть щастя і стабільного кругозору влаштовує собі за життя монументи але що можна побачити видершись на плечі власному монументові? якусь зашмаркану друкарку якусь підозрілу фанґрупу готичного вигляду кілька візиток тисячі есемесок гігабайт фотографій що там іще? може вся справа в тому що нікому не вдається по-справжньому зупинитися нехай навіть з втоми з нудьги знічев'я нехай навіть із раптового розуміння абсурдності руху як такого ідіотичності невпинного плину часу місць кулінарії автобусних компостерів зупинитися нехай і з відвислою щелепою заслиненим підборіддям і каламутним поглядом імбецила-ветерана викинути ветеранське посвідчення засмальцьований нотатник і перетерміновану пачку вологих серветок витерти піт рукавом натиснути пальцями на повіки протерти очі чи бодай окуляри полічити до одного і згадати все оstownіти щойно тоді з нерухомої позиції окинути поглядом як то кажуть горизонт чи як підказують ойкумену рух – життя зупинки в будні не функціонують стати статичним не вдається нікому мабуть людям які мають точку зору з цієї точки зору здається що відсутність точки зору неможлива що навіть забутий в океані на надувному матраці невиліковний громадянин світу мусить мати власну точку зору поки його зір здатний розрізняти світло і морок насіння і лушпиння воду й вино хоча якщо по суті то кожне око і праве і ліве має свою точку зору власне око її лишень і має оту точку точку однини однак маючи точку зору око не має жодної потреби її оприлюднювати а тому людина власниця двох очей дезорієнтована стереоскопією власного бачення і тут уже ні

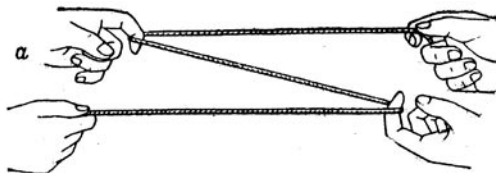
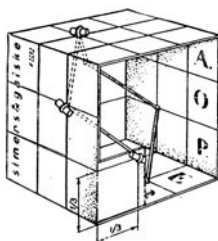
3 Точкою відліку може слугувати що завгодно. Сказано-бо: той, кому судилося померти в петлі, повинен молитися на мотузку і причащатися милом – коли б спало йому на думку втопитися, топитиметься він так, що не приведи Господи.

Тож точкою відліку може бути будь-що. Зазвичай нею вважають дату народження. Навіть поминаючи оту казуїстичну «дату» (очевидно ж, що «дата» – надто аморфне означення «моменту» появи на світ), мусимо визнати, що точка відліку передбачає того, хто вже знає рахунок і розуміє, що таке відлік. Щойно народжена істота, природно, не те що цифрами не оперує, вона й пам'яті своїй не володар, тому майже ніхто не пам'ятає моменту появи на світ, а власний день народження сприймається як початок біографії лише під тиском суспільних конвенцій.

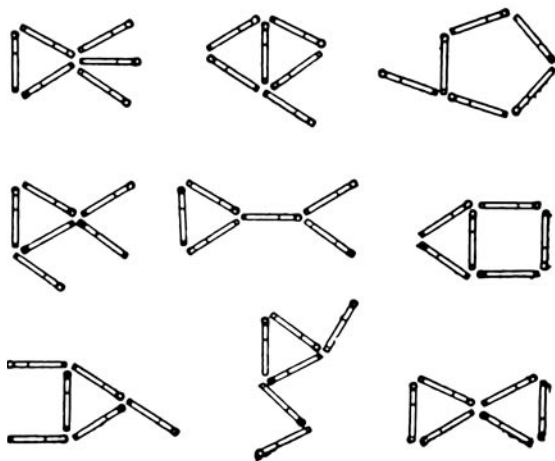
Звісно, можна обрати точкою відліку перше усвідомлення власного Я, перший дитячий спогад. Але, як відомо психіатрам, наші дитячі спогади зазвичай – психічні фантоми, що їх вміло культивують дорослі. І коли я дивлюся на вгодованого, ретушованого аніліном підсвинка у візку – моє перше фото, розум відмовляється визнати себе правонаступником цього бездумного аж до безумності створіння. Навіть у найкращому випадку – це радше лялечка скарабея Йа, чий скачаний у кулю

соляні стовпи ні подіуми ні монументи ані цейсівська оптика не допоможуть «Аякже ти?...» – запитують мене «Аніяк» – відповідаю хоч міг би й не відповідати адже в мене немає... і далі за текстом однак я не повторююся в безглузких запереченнях якщо хто таке подумав адже я як кажуть письменник і як подейкують митець а кожен митець – лише передавач медіатор аякже я – передавач і навіть знаю який «Сіменс і Гальске» (А.О.Р.Е.З.) #1332 застаріла модель 1913-го чи що року водозахисне виконання термостійкий вибухо- й екологічно безпечний передавач азбуки Морзе

Звичайно, в мене є власна точка зору. І навіть не одна. Зазвичай я подаю в сигналі три точки. Чи то пак, три крапки. Потім – три тире. Згодом знову три крапки. Я сигналізую. Я сигналізую. Я. Сигналізую. Крапка

перегній моє Я приречене котити до кінця днів разом із власними пожитками. Ані написане на звороті ім'я, ані вірогідна дата, ані назва міста дитинства не видаються мені достатньо переконливими, аби ідентифікувати себе з цим незнайомим малюком, з яким ніколи не судилося зустрітись. От хіба штамп у кутику знімка «фотоательє Етюд» викликає збурення каламутних вод пам'яті: портрети першокласника, піонера-комсомольця, а згодом і власника альбому випускників робилися саме тут. Напівморок, важкі штори на вікнах, схожий на автоматичний етюдник Голема громіздкий апарат на тринозі й мордата тітонька з поведінкою воєнкома: голову вище! сядь рівно! не дивися в об'єктив! – усе це справжнє, живе і жахне, як перший секс. Та який стосунок усе це має до точки відліку? Я залюбки вважав би особистою точкою відліку епізод про батька, віднайдений у власному щоденнику: «Добре пам'ятаю, як одного разу пізно ввечері ми поверталися з ательє, де мені мали пошити мої перші модні штани, і я, розізмлілий від картини зоряного неба й передчуття модної обновки, запитав батька про сутність життя. Я перебував у тому щасливому віці, коли цілком щиро цікавляться такими речами і цілком щиро гадають, ніби кожне запитання має відповідь, а кожна річ – відповідний сенс. Можливо, саме

* дні проминають за днями і нічого не діється нічого не відбувається за вікном із подиву гідною методичністю проїжджають раз по раз жовті автобуси підозрюю один і той самий імітує масовість дні спливають без номерів означень дат про дати дізнаюся з програми телепередач нещодавно запитав приятельку – «який сьогодні березень?» – «місяць» – відповіла вона знаючи що слова можуть бути взаємозамінними – вчора цей ото березень був уповні сьогодні його не видно закрили хмари та на моє безсоння це не впливає точніше так: моєму безсонню це не перешкоджає звичайно якісь дрібні метаморфози стаються – мій банкомат для прикладу звертається до мене щоразу ввічливіше але грошей не видає певно розуміє що за найвищим рахунком вони мені не потрібні все справді потрібне завжди безкоштовне сьогодні бачив жінку що йшла дуже швидко вона курила і на ходу втирала сльози – вітер? сонце? пейзаж? – робила це вправно й майже непомітно мабуть не хотіла вразити зустрічних – «ти помітив як багато людей на вулиці розмовляють самі з собою?» – запитала

тодішне моє існування під таким-то небом, без таких-то штанів усе ж породило підозри в недоосмисленості існування, однак я все ще надіявся на чудо, на те, що сенс є, просто через свою незрілість я не вмію його збагнути. Тато розвіяв мої останні сподівання. І, треба віддати йому належне, зробив це відверто, без недорікуватостей, але й без зайвої афектації». Чудесна сцена, що й казати, – космогонічний антураж, перша зустріч із безсенсовністю, сенсовний сенсей... Однак чомусь цей уповні вартий життєвого старту епізод мені не хочеться вважати точкою відліку. Та й, урешті, кожна зустріч із безсенсовністю – завжди, немов уперше. До нього неможливо звикнути. Однак це не аргумент, аби кожен абсурд чи нонсенс вважати Точкою*.

Вже значно пізніше, коли я зрозумів, що віра – це передусім довіра, що світ влаштований славно, і за це його Творця варто славити, що випасти з лона матері не означає покинути лоно Господньої любові, що райське блаженство – не різновид метафізичного газу, а чисте усвідомлення єдності з Богом, що присутність зла є тимчасовою платою за осутнення світу і власну тілесність, що темрява – не субстанція, а тільки відсутність світла, а земне життя – лише недовге випробування для безсмертної душі, щось на зразок совдепівських виїздів «на буряки», так

мене мама – «це мобільні телефони мамо» – «?» – «вони говорять у мобільні телефони» – «не плети дурниць ніхто при здоровому глузді не розмовлятиме з телефоном і крім того ти ж бачиш там немає ніяких дротів» – «справді (подумалося) якби за кожним тяглися дроти, в цьому світі так усе переплуталося би...» – вчора довго роздивлявся архівне фото вибуху атомної бомби ми навіть бомби не можемо сконструювати не запозичивши в природи форми хоча цей рукотворний гриб справді прегарний шкода що він вийшов із моди перед ним так щиро схилилися дерева і злітали з поверхні будинки (немов свічки задмухані п'ятирічною дитиною у свій перший ювілей) під моїм балконом є ще один рукотворний гриб – залізний – він мабуть мій ровесник але зберігся значно гірше за мене: похилився зіржавів утратив вторинні статеві ознаки: втім я ж ніколи так не опікувався людьми як він: пам'ятаю його ще струнким свіжопомальованим: дітлахами ми часто вилізали нагору на грибовий капелюх: адже тільки так можна було побачити всю його красу – жовті цятки на червоному тлі: гриб – праобраз дому парасольки і карти зоряного неба: тепер щоби побачити зірки доводиться дивитися вгору: на капелюсі залізного гриба лише іржа індустріальний еквівалент плісняви: сьогодні вперше за довгий час взяв до рук книжку: першу-ліпшу що трапилася: за правилами нового слововжитку вона мала би називатися «12 березнів»: зграбні імпресіоністичні ілюстрації і під кожною підпис-фраза з основного тексту: я вже давно помітив: якщо хочеш запам'ятати якийсь образ потрібно придумати підпис: це як титри в кіно тільки навпаки:

** «слова не пояснюють зображення а викликають його – недавній мій сон був такою мірою переускладнений графічно що довелося вигадати цілу промову: «буває що й сухий асфальт скидається на зоряне небо подібна подібність – випадковість не більше:*

от, коли я все це зрозумів, то зрозумів і те, що найкращою точкою відліку є смерть.

Адже саме смерть є початком нового, безсмертного існування, де вже не чигатимуть на тебе небезпеки і страхи, де не буде жодних земних марнот, і жодних виїздів на буряки, і – що найприємніше – самої смерті теж не буде.

І вже не матиме значення навіть, чи молився ти за життя мотузці й причащався милом, чи такі поліз топитися (і скільки часу та зусиль у тебе це відібрало), а чи зумів гідно дочекатися «природного» кінця і відплив у вічність у дбайливо спорядженій родичами сосновій труні.

Лише момент біологічної смерті має всі ознаки абсолюту, незворотності й остаточності, що й дозволяє з повним правом визнати його точкою відліку, ба навіть Точкою Відліку, хоча насправді за нею жодних відліків не буде, адже вічність не потребує арифметики.

Однак ми все ще тут і зі звичним антропоцентризмом наділяємо по-той-біччя всіма звичними для нас прикметами: і арифметичними, і фізичними, і – чого гріха таїти – стилістичними.

Тому цілком імовірно, що по цей бік справ для когось, для небагатьох, у найкращому випадку для двох-трьох безумців,

Точка віднайдеться десь серед розділових знаків цього тексту, а Відлік розпочнеться відразу по закінченні цієї фрази*:

„палені” двійники без документів без ліцензій так просто приходять у світ і живуть десь у латинських кварталах по чайна-таунах гуртожитках природничих музеях... чай на столі стилет на стіні відео у вікнах навпроти все – пластилін у руках... немовлята безмовні неконтактні неконтактні безумовні безумні немов білизна на вітрі немов ляда в пивницю... нема ладу ані в паперах ані в новинах ані сентаво в кишені ані жетона Анні передзвонити – лише квиток на вчорашній кіносеанс от і любиш усі дороги без винятку от і втискаєшся в кожне шосе як у жінку аби ті хто проїжджає по тобі не відчули жодного дискомфорту найважливіше – надійні ресори... а хто „не в’їхав” – не моя провина: довгі титри – найненадійніші що ховалося за цими словами? не загадаю може саме ці 12 березнів? (серед них одинадцять братів і одна сестра не позбавлена шкідливих звичок любить курити на ходу скільки не переконували її що це шкідливо – не слухає ходить і курить швидко ходить і швидко курить і плаче бодим залітає в очі) «сестро-березню, довго так витримаєш?» – питаються хором усі одинадцять братів їм добре в них у всіх психотерапевтична освіта і повна відсутність шкідливих звичок і вони завжди готові обговорити будь-яку проблему «хочеш про це поговорити?» – питаються й мене при okazji я не відповідаю мама ще в дитинстві заборонила мені розмовляти з незнайомцями тому я спілкуюся лише з телефоном він справжній друг він вміє слухати і вміє мовчати що зрештою одне й те ж а ще він пам’ятає всі номери і дати всі дні народження усі важливі справи але ніколи про них не нагадає може з делікатності може тому що я вже давно не купував йому батарейок він ніколи не ображається просто замикається в собі та й по всьому це мені зрозуміло іноді я й сам потребую самотності тоді загадаю титри до забутих снів або зачиняюся на кухні й палю один за одним сірники – ще одна шкідлива звичка: дивно на позір вони всі як один – такі однакові такі подібні а згорає кожен по-своєму – в цьому є щось дуже людське правда ж?

4 а) п'ятницЯ
у цьому сні були
засипаний будівельними уламками басейн
з якого витекла вода
загроза
твій неспокій
натяк на можливий секс
у чужому помешканні
два молотки
великий – майже кувалда
і маленький – для декоративних робіт
скінхеди в скаутських одностороях
маріхуана
евкаліпт
берлін
що повністю вміщався в будівлі
старого англійського університету
шматок газетної сторінки ще дещо
а запам'яталось лише словосполучення
Петарди Ясперса
і хто він такий
отой ясперс?

б) суботА
у цьому сні було безліч моїх
любовей (пристрастей, бажань)
і я був
любов'ю (пристрастю, бажанням)
багатъох
і це був той один-єдиний день

* «Point of vision» – термін що ним часто послуговуються літературознавці розглядаючи перспективу з якої автор бачить персонажів позицію з якої оповідає свої історії метафорично це поняття можна описати як вічко крізь котре автор підглядає за бранцями власної фантазії не здогадуючись що й сам може бути експонатом у чийсь кунсткамері я згадав про цей термін коли моя приятелька вчергове подивувалася що ми з нею познайомилися так пізно справа в тому що вона мешкає у Львові на тій самій вулиці де знаходиться помешкання моєї далекої родини: я часто туди навідувався починаючи з 1983 року а отже ймовірно міг не раз зустрічати її чи навіть спостерігати як вона молодша від мене на 15 років бавиться в пісочниці кружляє на каруселі чи біжить до школи до того ж вікна обох помешкань дивилися одне одному просто в квартирки нагод перетнутися зустрітися познайомитися чи й просто зіштовхнутися посеред вузької вулички було більше ніж досить однак випадок чи то пак статистика забажала інакше і ми познайомилися коли за плечима кожного вже було багато чого включно з кількома життєвими зламами з перспективи персонажів сюжету себто мене й моєї приятельки історія ця видається дивною але не більше із перспективи ж автора вибачте Автора цієї (й усіх інших) історії вона має літературну привабливість банального а тому комерційно виграшного сценарію скільки драматизму скільки невимовної екзистенційної туги! двоє блукають містом блудять життєвими нетрями у пошуках щастя зустрічаючи але не бачачи одне одного проходячи можливо повз те найважливіше найпотрібніше котре за логікою злого анекдоту завжди поруч у засягу руки але тому найчастіше ігнорується вони невидимі одне для одного немов привиди немов вампіри але тільки до пори настає день коли вони бачать свої віддзеркалення поруч в одному дзеркалі і демони за їхніми спинами радісно регочуть вони зустрілися та це сталося надто пізно: тягар життєвих перемог

та одна-єдина ніч
коли усе збувається
усе стається
здійснюється*
і кожен може як завгодно
втілювати свої
любві (пристрасті, бажання)
і все було чудесно-фантастично
в якійсь тісній пивниці-кав'ярні
десь коло річки
чи під лісом
чи за озером
ми врешті-решт зібралися
щасливо-розімліло-знесилені
любв'ю (пристрастю, бажанням)
одне до одного
один із одним
одне одному
і все збулося-справдилося-сталося
і було свято-кава-феєрверки
петарди ясперса і чад
але любовей (пристрастей, бажань)
ставало щораз більше:
усі-злітались-на-бенкет-розуміючи-що-такий-
день-(така-ніч)-трапляються-лише-раз-і-кож-
на-з-цих-любвей-(пристрастей-бажань)-
хапала-за-рукав-відводила-вбік-гаряче-шепо-
тіла-непристойності-хоча-про-які-
непристойності-могло-йтися-в-цій-ситуації-
однак-робилося-щораз-гарячіше-щораз-

силою інерції вже не дозволяє змінити напрям вписатися у потрібний поворот такий от Point of vision такий приблизно сценарій публіка ридає каса рахує прибуток демони потирають руки і лише Автор знає що ідіотична успішність усього цього гламуру – в його унікальності неповторності за статистикою такий розвиток подій імовірний тією ж мірою що й усі інші можливі розвитки за статистикою – він такий же неймовірний включно з тими де я і приятелька зустрічаємося в період який у мелодрамах називається «вчасно» де ми перетинаємося неодноразово але так і не впізнаємо одне одного де ми зростаючи поруч цілком закономірно приходимо до міщанського сусідського шлюбу або влаштувавши кожен своє життя по-сусідськи ж зраджуємо одне з одним наших правовірних і звісно включно з тим де ми взагалі не зустрічаємося по суті ми жертви не того що з нами сталося а того чого з нами НЕ сталося просто тому що того чого НЕ сталося набагато більше ми чинимо фатальні помилки або хапаємо долю за хвіст не тоді коли робимо правильний (неправильний) вибір а тоді коли відмовляємося від усього непотрібного (потрібного) адже вибираємо ми одне а відмовляємося від безлічі – цю безліч Тарас Прохасько називає «невибраним» і стверджує що вона набагато важливіша за «вибране» він має рацію він знає адже він теж Автор отож наше з приятелькою «невибране» уклалося в такий спосіб що ми «зустрілися тоді коли зустрілися» – абсурдна формула та кращої не добереш і з нашої перспективи цей факт виглядає щонайбільше як привід для легкого поетичного суму за тим що могло би статися але не сталося однак існує й інший Point of vision – Point of vision деміурга зі своїх небес він бачить загальне вавилонське метушіння пастви але водночас знає і веде кожне тіло кожну душу і в його великій грі ми – лише пазли для радісної картини раю блискітливої але зовсім не гламурної хоча в ній усі зустрічаються «вчасно» себто Вчасно а маленьке Вибране завжди дорівнює безмежному Не-

задушливіше-щораз-темніше-від-любовей-
(пристрастей-бажань)-усі-вони-вимагали-
ревнували-вередували-погрожували-
самогубством-небуттям-і-забуттям-бо-ти-вже-
пробирався-продирався-крізь-і-скрізь-уже-
збирався-дим-забратися-додому-геть-подалі-
від-усіх-цих-любовей-(пристрастей-бажань)-
геть-від-цього-кодла-ти-обіцяв-виправ-
довувався-відбріхувався-розштовхуючи-
любві-(відштовхуючи-пристрасті-навідмаш-
б'ючи-бажання)-ти-знав-що-мушиш-
повернутися-до...

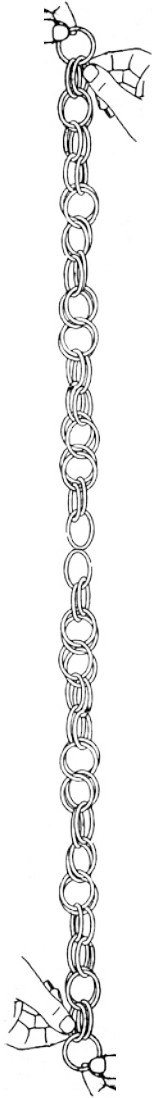
«тільки Христос може зупинити мене!»
вигукнув гордовито
і боляче лупнувшись головою до одвірка
видобувся нагору
вискочив на світ
Божий
погожий день
осіннє пополудня
затишне й сонячне
стомленим і спокійним
виглядало все довкола
і тільки Христа не було ніде
мабуть він усе ще залишався внизу

в) неділя
і був сон
по якому ти прокинувся
і помолився

вибраному і кожен – Володар власних Перснів існує також Point of vision публіки без якої жоден протагоніст не мислить свого існування публіка байдужа публіка вибредна вона скептично кривиться з кожного повороту сюжету і каже «я й то придумала би краще» та біс із нею з публікою вона лише у наших головах а є і мій власний Point of vision адже Автор сьогодні – я і принаймні сценарій мого життя – в моїх руках а отже я завжди можу якщо не переписати його то почати з чистої сторінки – напевно

** Історію про фісташкове безсмертя я почув на конференції неконвенційних ботаніків, куди мене запросив Тарас Прохасько. Конференція відбувалася в Делятині, в Тарасовій хаті, огорненій містичним флером міфу чи то навіяним прозою господаря, чи то до появи цієї прози причетним.*

Як і варто було сподіватися, конференція жодним чином не нагадувала традиційні зібрання науковців: тут не читалося доповідей, не піднімалося на кафедру і не дискутувалося про мутагенні агротехнології, наприклад. Побут нагадував радше табірне життя «переміщених осіб» ДР. Розклад – санаторне життя зубожілого гірського пансіонату. Та й самі учасники скидалися не на світлі альтернативної науки і навіть не на Прохаськових непрОстих, а радше на різного штибу маргіналів та аутсайдерів. Звісно, ботаніка займала в нашому недовгому спільному житті важливе місце. Однак була вона не так темою розмов, як необхідним елементом побуту: ожина, що росла під хатою, добре смакувала з домашнім вином; хмиз, зібраний в найближчому переліску, згорав у печі або у вогнищах, коло яких ми збиралися щовечора; експедиції ентузіастів надовго пропадали в пошуках священних карпатських грибів; траву курилося, на траві спалося, гербарії цікавили хіба окремих некомунікабельних аутистів.

і перехрестив уста
зрозумівши раптом
чому саме так
чинять
іноді
старі люди
адже саме устами
ми даруємо любов
устами приймаємо
хліб насущний
устами промовляємо себе
і себе наповнюємо
уста – це такі двері
до шлунку
до мозку
до серця
душі і
зрозумівши
ти подякував за це
і за те що
«не те оскверняє наші уста
що входить у них
а те що з них
виходить»*

г) понеділок
і ніби-то
зранку потрібно бути уважним
інакше губляться
назви слів

Історію про фісташки розповів мені безумний, як рожева хмарка, молодик семітської зовнішності родом звідкілясь чи з-під Маріуполя, чи то з-над Аралу. Мав він ядучо-одеколонне прізвище Шипр, зловживав діоптріями, а замість очікуваного гаркавлення пригломшував займенниками та іншими цікавими мені лексичними кунштюками. Ми сиділи з ним на колоді під південним вікном Прохаськової хати, пахкали на двох ароматичну люльку, й історія про фісташки виникла без найменшого зв'язку як із попередньою, так і з наступною темами.

«Фісташки... – казав він, – ну, це, в натурі, тіпа, земляной оріх, як ці, ну, знаєш, арахіси, токо арахіси так і дозрівають у землі, в таких, вроді как пористих оболочках, ти же пиво п'єш, да? не? ну, кароче, неважно, так вот, а фісташки появляются, тіпа, як із почьок, вони такі вроді почьки, да? ну і вони, кароче, до соньца із-под землі вилазять, проізрастають, в натурі, ти не гуманітарій, да? но должен в'їхать, і вот, чуєш, када така почька под лучі соньца попадає, а фісташки, вони реально лучше всього на солончаках ростуть, потому шо соль, ну як сказать, от, возьми, к приміру, консерви, у нас, на Аралі, їх вопше без уксуса готовят... кстаті, будеш у наших краях... а сам ти откуда? западенець, да?... ну, бог с тобой, чуєш, так вот фісташки, вони на соньці, тіпа, сразу висихають і лопаються, ти же пиво п'єш? не? ну, неважно, але бачив, які вони розколоті, прикольно, да? береш і їш, бо еслі би вони від жары не лопали, то не факт, шо їх скарлупу раздавиш, да, по крайній мірі зубами не візьмеш, обламаєшся, кароче, а всьо потому, шо це, в натурі, оболочка почьки, а не оріх, вона без базара боліі тверда, ти не гуманітарій, ти должен в'їхать, вот, і разні греки, там, асірійці, хазари, в старину тими почьками амфори обклеювали, і разні другі горшки, і сосуди, бо вроді і кошерно, і укріпляє стінки сосудов, і термоізоляція, да, а всьо, шо внутрі у почек, висихає, то получается тіпа як оріх, по-ботаніческі це ложний плод називається, потому

порядок речей
послідовність подій
нічого не варто
зіпсути життя
додавши до кави
спочатку цукор
замість молока
чи згубити світ
не почистивши зуби
бо світ губиться легше навіть
аніж якісь окуляри-ключі-парасолі
і легко
«як ніж із масла виходить»
проживається юність
лише для того
щоб залишилась згадка щемка
про десяток світлих хвилин
і вмираєш щоночі
заради кількох невиразних вражень
що їх називаємо снами
заради якихось петард
ясноликих ясперсів
чи берліну що безумовно
знаходиться десь
на британських островах
але не є
університетом
а радше садибою-кампусом
табором розбитим
без діагоналей

шо воно не плод на самому ділі, но, як сказати, короче, вроді листков, котрі зрослісь, не розпустівся, так вот сольона пиль і глина, наслось на оріх, производять замічательний ефект...»

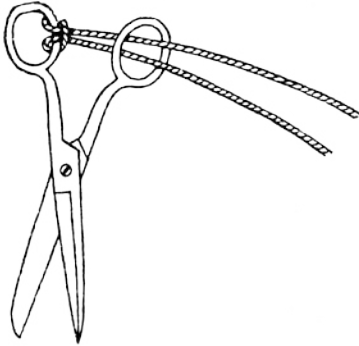
Коротше кажучи, гаркавий пафос рожевої одеколонної хмарки зводився до того, що фісташки, які віддавна вважаються способом для продовження життя, затримання старіння, про що знають і сучасні косметологи з фармацевтами, насправді володіють секретом безсмертя зовсім не завдяки чудодійному хімічному складові, а тому, що, дозріваючи на солончаках, фісташки обдубаються солоними вітрами, і кристалики солі разом із частинками сірої глини осідають на плодах, утворюючи природний захисний шар, який оберігає горішки від псування, але справа тут не в консерваційних властивостях солі, а в тому, що легкорозчинна у воді сіль проникає разом із нею в саму суть, у водообіг кожної живої істоти, кожного створіння, вливається у її найпотаємніші судини, проникає в генетичний код... і зберігає його в комбінаціях власних кристалів. Назавжди. Та навіть не в цьому справа. Сама потенційна здатність соляних структур проникати у фундаментальні засади біологічного існування породжує те емоційно-інформаційне поле, відчувачи яке організм згадує... що насправді... вже володіє секретом безсмертя. Що ним володіє кожна жива істота. Кожна людина. Кожна душа.

Все це, звісно, виявилось повною бріднею. Енциклопедія повідомляла, що фісташки ростуть на субтропічних кущах. Консерваційні властивості солі зумовлені її антибактерійними властивостями. А безсмертя взагалі не існує.

Така є правда. Проте фісташки смакують мені дедалі більше, і, купуючи їх, я завжди перевіряю, чи достаточо для замічательного ефекту наслілося на оріхах сольоної пилі і глини, потому шо еслі солі недостаточо, ну, кароче, ви поняли, да?

у старих промислових районах
а отже
цукор до кави і молоко і назви
все має свою почерговість
як молот великий і молот малий
як і слова
будьмо уважні
закликає Господь
та хіба хто його слухає?

д) вівторок
а потім усе йде не так
і на пограниччі якогось сну
ти починаєш кривдити, ошукувати, нищити
і все повертається проти тебе
і зраджують
нирки
печінка
і зоряне небо в тобі
і всі котлети – підіслані
всі таксисти – отруєні
і набой-петарди – несвіжі
і діти твої – зміюки
і друзі твої – шланги
і дівчата – труба
якось так
і найгірше – що все це
починає тобі подобатися
і хапнувши на кухні
передсвітанкову цигарку

* вона з'являється щоранку дуже педантично завжди о тій самій порі поводить ся чемно і стримано цілком логічно вважаючи що вже самої її появи навіть мовчазної достатньо аби я зрозумів про що йдеться а йдеться завжди про одне і те ж я повинен нагодувати її готувати їй сніданки взагалі-то не мій обов'язок ні особисто їй ані кому іншому я не давав жодних обіцянок але вже якось так повелося не пам'ятаю відколи здається з позаминулого літа врешті-решт це зовсім не обтяжливо для мене за час нашого знайомства це вже навіть перетворилося на частину моїх ранкових ритуалів – як холодний душ кава з молоком сигарети тепер ще й сніданок для неї для невротика ритуали – справа не лише звична але й помічна особливо ранкові коли розум відмовляється вірити що знову повернулася так звана реальність коли психіка бойкотує будь-які спроби налаштуватися на активне креативне – яке там іще? – суспільне буття коли пам'ять вкотре намагається виінсталюватися з групової історії в якусь приватну соліпсичну директорію механістичність ритуальної поведінки

ти біжиш додивлятися сон*
а він не закінчується
він триває
в рекламних паузах
ти можеш дозволити собі
сходити в туалет
або покурити ще
не боячись
що продовжать без тебе
бо це твій призовий сеанс
твій довічний бонус
фатальний абонемент
тож ніхто не почне без тебе
бо для тебе працюють
усі тутешні кіномеханіки і білетери
і для тебе усі ці бестселери
тож можеш спокійно
приймати душ
пити ранкову каву
і навіть іти на роботу
бо увага! акція:
купившись на сон
кошмари отримуєш у подарунок
ти нічого не пропустиш
повторюю:
твій бонус – довічний
твоя ніч – цілодобова

немов продовжує інтимність нічного усамітнення створює ілюзію продовження сну тобто – створює ілюзію ілюзорності пом'якшує повернення в шенгенську зону дня тож готувати сніданок іще й для неї – справа достатньо комфортна тим більше що вона не вимагає різноманітності просячи щоразу одне й те ж: кукурудзяні пластівці з родзинками я мав би бути вдячний за мінімалістичну скромність її бажань однак певні естетичні нюанси рецептури таки дратують мене я майже впевнений що снідати пластівцями вона почала надивившись американських серіалів у кожному разі ще донедавна ніхто зі співвітчизниць навіть гадки не мав що цей прародич попкорну може складати повноцінний сніданок утім варто віддати їй належне: пластівці вона їсть сухими не заливаючи їх ні молоком ні соком, ні йогуртом із погляду здорового харчування навряд чи це добре але така поведінка свідчить все ж про власне вольове рішення про індивідуальний вибір зрештою – про індивідуальність як таку а кожну індивідуальність я навчений шанувати звичайно з американського кіна вона набралася ще й інших дурнувятих звичок наприклад аби показати як уважно ставиться до моїх слів вона схиляє голову набік і скеровує погляд просто в очі співбесідникові – достоту так само демонструвала зацікавленість леді-термінатор із однойменного фільму однак і це не надто мене дратує: бо що здатне ефективніше за цитати з голлівудських блокбастерів повертати нас до реальності? тож я трактую таку її поведінку як грамотний і ненав'язливий психотерапевтичний хід набагато гостріше мене дратує її манера їсти: їсть вона що наживається голосно і неохайно розкидаючи пластівці навсібіч тепер після сніданку мені доводиться прибирати ретельніше ніж як звик до нашого знайомства добре що вона принаймні не намагається розмовляти під час їжі та попри все гріх не згадати й позитивних її рис скажімо вона жодного разу жодним чином не заакцентувала свого ставлення до мене як до представника протилежної статі (що

е) середА
 (і було мені так):
 занедбаний будинок
 на околиці
 тьмяного фото
 (так еволюціонував берлін)
 у якому мали жити діти
 із неповних родин
 з усіляких зон
 (з непевних зон де
 взагалі не буває батьків)
 я мусив підготувати місце –
 постіль
 запас продуктів
 безпечні іграшки
 мав почистити старе фото
 розчистити басейн
 звільнити місце
 (в серці)
 для гойдалок-каруселей
 що нелегко в чужому берліні
 врешті приїхав лише
 один хлопчик
 він дуже хотів братчика
 чи бодай сестру
 а не іноземного опікуна
 з обмеженими
 повноваженнями
 і запасом слів

для її однолітків майже відрухове) я дуже ціную таку поведінку тим більше що в неї є бойфренд (я не раз бачив їх на вулиці разом) про якого вона жодного разу не згадала не кажучи вже про можливі спроби познайомити нас чи спробувати нагодувати халявним сніданком і його тобто між нами між мною і нею дуже природно без зайвих домовленостей виник своєрідний «кодекс честі» а це погодьмося не часто трапляється в стосунках із мого боку подібний кодекс вмикається чомусь лише вночі я жодного разу не бачив її уві сні але її присутність там відчував неодноразово так от це замалим не Прохаськове «відчуття присутності» відіграло в моїх снах роль своєрідного морального імперативу спрямовуючи дії коригуючи вчинки тощо підозрюю саме завдяки їй я навіть уві сні ніколи не зважився ані на вбивство ані на самогубство оце мабуть і все дивний приклад симбіозу двох повноцінних організмів хоча взаємовигідний симбіоз як твердять зоологи якраз і свідчить про бодай часткову неповноцінність неспроможність без допомоги ззовні успішно функціонувати в соціумі (не кажучи вже «в ноосфері») не знаю скільки це триватиме як гостро кожен із нас переживатиме втрату спільника – бо ж навряд чи ми померемо одночасно зрештою для розлуки є багато інших прозаїчніших причин набагато більше ніж для вдалих зустрічей я наприклад часто мандрую щоправда поки що мандри не шкодять: за час моєї відсутності сніданки їй готує дружина вона дружина вважає її горлицею тому щоранку виносячи порцію пластівців на балкон кличе: «гулі-гулі-гулі» на цей пароль якщо вірити дружині і справді прилітає горлиця зі мною все відбувається по-іншому мабуть орнітолог із мене поганий звичайно я не раз пробував відчинивши вікно промовляти щось на зразок «а гулі» але жодного разу ніхто ніде... мабуть уся справа в тому що в складній резидентській грі під назвою «життя» паролі коди й імена унікальні для кожного і не повторюються ніколи навіть двічі

і все ж
ми прожили разом тиждень
(або щось близько того)
і прощаючись
я заплакав
мені також
завше хотілося
мати
брата
чи принаймні...

є) і четвеР
і було мене
в сні четвертовано нав-піл
і були мені в сні кава і сигаре-ти
і не знищив я світ не почистивши зу-би
і небавом пішов на берлінську робо-ту
але вдарили молот великий і молот малень-кий
але впав у басейн
і розбився на дні мур берлінсь-кий
і згоріли під муrom знебарвлені фо-то
і кричали на фото покинуті ді-ти
і від крику прокинувся я в сон наступ-ний
де стріляли петарди й горіли любо-ві
і казали що будуть уважні-уваж-ні
і брехали що будуть здорові-здоро-ві
та піднявся Ісус із тісної кав'яр-ні
об'явився Господь у кущі вогняно-му
а мене зберегли ріки із молочар-ні
тихий ангел у строї у вогнетривко-му

* бувають ідеї що заволодівають умами більшості і якийсь час видаються актуальними й важливими майже всім найчастіше це трапляється на злам історичних періодів коли і сам злам виглядає чи то як початок нової ери чи то як закінчення старого світу чи то як кінець усьому однією з подібних ідей (до того ж набридливо систематичною) є ідея кінця світу або ж есхатологічна ідея на моїй пам'яті пік апокаліптичних настроїв припав на останні роки існування СРСР іще до епохи Горбачова можливим кінцем переймалися однаково інтенсивно і на Заході і на Сході підстав було більше ніж досить: загроза атомної війни поява СНІДу екологічні проблеми Чорнобиль близьке завершення тисячоліття темі «кінця світу» було присвячено чимало фільмів книжок арт-проектів на ґрунті есхатологічних переживань траплялося безліч неврозів психозів і самогубств (у тому числі й групових) проте як це зазвичай буває з масовими захопленнями прийдешній Апокаліпсис виявився успішним комерційним продуктом а біблійні чотири вершини – улюбленими персонажами нового мультикультурного фольклору «Одкровення» Івана Богослова було розшарпане на цитати а на екранах сторінках і стендах – у найнеймовірніших варіантах у найвигадливіших декораціях – гіркла третина річок падала зірка Полин і мертві вставали з могил кінець світу попри свою деконструктивну сутність виявився настільки конструктивним бізнес-проектom що митці й ідеологи навіть трохи передали куті меду і до приходу нового міленіуму загальне перезбудження трохи пригасло а календарний старт 2000-го вже просто не міг вилитися в планетарний оргазм лише мляві полюції феєрверків віншували початок третього тисячоліття та ще – поява провального Windows Millenium відразу перейменованого дотепними хакерами на «лінолеум» отак завжди – думалося тоді – чекаєш готуєшся чистиш зуби ходиш до причастя відпускаєш «довжникам нашим» а в результаті –

і прокинувся я без-посередньо в Ісу-са
його лоно було мені трохи на ви-ріст
та відтоді я сплю і в-ві сні не бою-ся
бо в-ві сні народився і трохи вже ви-ріс

5 Справи, що їх встигаєш зробити
звечора – суцільний дріб'язок:
кілька міжстатевих контактів,
одна затяга, подвійний кефір,
подвійне лезо – легке гоління...

Та легкі суїциди – не наш метод.
Принаймні це не те, що заважає спати.
Натомість заважає спати втіха
за тим,
що рано чи пізно минеться,
за тим, що закінчиться,
що зникне*.
За тим усім.
Навіть за кухонними баталіями,
які зупиняться через брак
бинтів та антибіотиків.

6 Чому люди брешуть, відомо майже
достеменно. Цьому є сонми загальновідо-
мих пояснень, причин, мотивів. Принаймні на
грізне «Чому збрехав?» кожен спроможеться
відповісти чи бодай стелути плечима, що і
є найправдивішим зізнанням. Коли ж запи-
тувати «Чому сказав правду?» не спадає на

черговий пшик обманка і лінолеум замість Страшного Суду» втім заради справедливості треба додати що жодних претензій з боку мас до чергового перенесення кінця світу не було принаймні видно що не надто добре свідчить про людську природу: створені Господом на власні «образ і подобу» істоти не лише спробують заробити на ліквідації цього світу але й цілком здатні просто провтикати її захопившись черговою модною забавкою: айподом мобілою або домашнім кінотеатром (де кінушко про галактичну катастрофу набагато прикольніше ніж катастрофи реальні) моя приватна зацікавленість апокаліптикою (в лапках і без) нині також ледь жевріє але час від часу я повертаюся до цієї теми й у такі моменти намагаюся дивитися на світ крізь призму есхатології нескладні логічні вправи наводять на думку що прихід Кінця мусить супроводжуватися якимись унікальними феноменами – явищами чи процесами для яких у попередній історії не знайти відповідників це просто: коли відбувається щось із серії «добре забуте старе» очікувати початку Кінця немає жодних підстав а з другого боку чи взагалі можливі насправді принципово нові речі? в пошуках унікальності себто чогось такого чого раніше не було ніколи – роззирнімося довкола

ознака перша

мізерність людських масштабів порівняно з безконечністю всесвіту завжди ставала на перепоні пізнання примушуючи дослідників задовольнятися спрощеними моделями або метафорами комбінаторні можливості людського мозку ставали нездоланим бар'єром у спробах маніпулювати достатньо значними кількісними категоріями бодай же такими намацальними як число можливих розв'язок шахової партії однак сучасні комп'ютери не маючи й крихти притаманних людині й важливих для гри здатностей до імпровізації та інтуїції вже виступають як цілком успішні партнери-

думку нікому (про правду хіба нишком: «для чого...») Але що змушує нас говорити правду? Не піднімаючи погляду, мляво мурмочучи під ніс, затинаячись... І що таке правда? Калічна сповідь сліпуватого паралітика? Сліпа калька підцензурного автора? Стенограма серця? Кардіограма думки?

Правда – як убитий беквокал майже безголосії і позбавленої слуху совісті (правда ж, у метафорах помітно зашкалюють фізичні вади?). Чому вона співає замість тебе? Чому ретельно відвідує репетиції, по суті, не покидаючи репетиційної зали? Адже ти зроду не замовляв жодної совісті, не добирив слів у називанні й узагалі завжди вважав, що «Правда» – це газета. Аж, виявляється, ні. Кажуть, правда – це тип короткотривалої реакції вокабулярного апарату людини на складні взаємозв'язки внутрішніх фізико-хімічних процесів та зовнішнього соціально-психічного тла. Хіба може таке твердження містити хоч краплю істини? Яке «зовнішнє тло»? Яке «психічне тіло»? Який вокабулярій?

А ще, кажуть, правду можна виміряти. Як рівень алкоголю в крові. Існують детектори брехні (брехні, зауважте, саме брехні, отже, вимірюємо ми все ж брехню і лише опосередковано висновуємо відсоток правди, адже правда не вимірюється, як не вимірюється темрява, скажімо, як не обраховується Ніщо),

гросмейстери а кількість одиниць інформації що знаходиться нині в операбельному віртуальному просторі цілком співрозмірна з кількістю об'єктів принаймні у видимій частині Всесвіту це дає шанси для створення моделей (будь-чого реального) небаченої раніше точності з майже несуттєвими похибками апроксимації навіть на домашньому комп'ютері з кількостігігабайтним хардом і двійком гіг оперативки можна цілком коректно перевіряти на істинність скажімо теорію Великого Вибуху нічого навіть наближено подібного до таких можливостей раніше не було

ознака друга

вперше в історії науки експериментальна фізика почала отримувати результати досліджень (практичні результати практичних досліджень) які неможливо описати ані наявним математичним апаратом ані метафорами звичної мови тобто процес пізнання що називається перевернувся з ніг на голову: раніше найсміливіші гіпотези та найгеніальніші здогадки вдавалися науковцям саме в теоретичній сфері – так внутрішня логіка алгебри дозволяла виводити формули з яких випливало припустімо що мусить існувати якась іще невідоме нам явище інакше довелося би піддати сумніву весь тисячолітній математичний досвід – для прикладу такою була й славнозвісна Айнштайнова $E=mc^2$ її істинність продовжують дослідним шляхом доводити й до сьогодні адже мова (номінативна чи математична – несуттєво) завжди мала набагато потужніший потенціал у передбаченні прогнозуванні та відкритті нових сенсів і якщо нині мова втрачає пріоритет в інструментарії першовідкривачів то це нехай і погана але сенсаційна новина упослідження теорії практикою особисто мені здається знаком куди зловіснішим аніж якась там зірка Полин

прилади, які, реагуючи на певні фізіологічні зміни в організмі людини в процесі мовлення, записують ці зміни в подобу сейсмограми. Деякі законодавства визнають покази детектора брехні такими ж чинними, як і свідчення очевидця. Мають рацію, зрештою. Яке значення, чия брехня фігуруватиме у вирокі: людини чи машини? Детектори брехні варто б перейменувати в генератори брехні, якби лише поняття «генератор брехні» не видавалося таким привабливо узагальнюючим. І справа навіть не в тому, що людину, яка розшифровує сейсмограму детектора, теж треба піддавати перевірці на цьому ж детекторі (процес, зрозуміло, безконечний), а в тому, що нікому перевірити сам детектор.

Цікаво, що показав би правдометр, під'єднаний до котрогось із Синайських ораторів, для прикладу? Чи до котрогось із євангелістів? Чи не заговорив би тоді Лука, приміром, голосом відьмака Матвія: «Хлопці, Ісус просив вибачити і переказати, що нічого не вдалося»? А Матвій заголосив би голосом мальованого зайця: «Знаєш, у чому моя проблема? В мене все маленьке – і ручки маленькі, і ніжки, і вушка, і носик, і ріжки і хвіст...» А Іван би прорік: «За виняткових обставин щасливий жереб може випасти навіть цілим поколінням, племенам чи народам, і жереб цей кинуть!»

А я скажу таке:

ознака третя

добряче відцензурована інформація котра потрапляє в медіі із секретних лабораторій свідчить про те, що сучасні технології (частину з них називають нанотехнологіями) все частіше використовують іманентні властивості матерії систематизуючи й коригуючи їх замість створювати штучні рукотворні технологічні об'єкти і не такою вже й художньою гіперболою виглядає твердження нібито в недалекому майбутньому процесори для комп'ютерів виготовлятимуть із природних шматків кремнію по-мікеланджелівськи відсікаючи все зайве і структуруючи те що залишилося принаймні вже сьогодні в різних галузях промисловості вирощування кристалів наприклад далеко не нова і цілком рутинна технологія скидається на те що за яких сто років зовнішньому спостерігачеві людська цивілізація взагалі може здатися майже нетехнологічною: всі свої потреби ми задовольнятимемо черпаючи найнеобхідніше з довколишнього світу практично не використовуючи технічних у звичному розумінні засобів такої на перший погляд райської картинки до сьогодні не пропонував жоден із футурологів

ознаки четверта і наступні

всі згадані тут речі попри позірну неподібність мають одну спільну рису: вони свідчать про наближення людини до табуованих сфер пізнання про те що такі сфери є ми схильні забувати обмежуючи заповідані обмеження десятьма заповідями себто суто етичними імперативами при цьому ми не беремо до уваги що моральний закон власне і виникає реакція на зірваний і надкушений едемський плід – яблуко пізнання – саме реакція а не кара Бога: безгрішність першої людської пари полягала не у відсутності моралі а в тому що мораль ця була однією з іманентних властивостей Творіння яблуко

Говорити правду, вірніше, вміти говорити правду – означає володіти найскладнішим інструментом маніпулювання.

Немає кращого способу поневолити людину, як бути з нею відвертою.

Немає більшого ярма, ніж чиясь щирість.

На ній збудовано християнство – найвідвертіше маніпулятивний, наймогутніше маніпулятивний тип міжлюдських стосунків.

І я не знаю, хоч це й не стосується теми безпосередньо, чому досі святкується Великдень – день, коли в людства стався викидень і воно виштовхнуло з себе все ще живого Ісуса.

А якщо хтось згадає, відповідаючи, що християнство – зовсім не «міжлюдські стосунки», а стосунки людини з Господом, то я тихо скажу: «Заткайся».

Заткай свою смердючу пащеку і слухай сюди.

Якщо ти хоч іще раз, де-небудь, коли-небудь, із будь-якого приводу, wherever, згадаєш про свої приватні стосунки з Господом, я привселюдно виграю тебе детектором брехні, змонтованим із малоамперних, але високовольтних електроприладів.

Приватні стосунки не передбачають жодного «-нства».

Оприлюднені приватні стосунки – це не інтим, це – порнографія.

Що таке зло? Все, що пригнічує в людині бажання сили, жадання влади і, зрештою, саму силу.

ж пізнання виявилось овочем моралі суспільної – святенництва фальшивої цноти і комплексів провини однак це був вільний вибір прабатьків та й не в цьому суть: первородний гріх є гріхом зайвої допитливості жадібності частково гордині але також гріхом дитячої цікавості «Що ж – мабуть вирішив Господь – хочете дізнатися що ховається всередині іграшки щойно створеного світу нехай буде по-вашому» та розібрати механізм на деталі ще не означає зрозуміти принцип його дії а принцип як і Задум незбагненний можна було тихо-мирно тішитися цією незбагненністю сидючи під деревом у райському саду наші предки вирішили по-іншому вони разом із сонмом нащадків не лише розібрали світ на деталі але й склали його заново тільки вийшло в них щось не надто зугарне до того ж позалишалася купа зайвих деталей які ми й досьогодні не знаємо куди втулити а Задум так і залишається таємницею отже саме в порушенні кордонів пізнання ховається базовий сутнісний злочин із якого виростають усі інші – смертні й не смертні гріхи бо саме тоді коли набравшись контрабандних знань спокушені й зарозумілі Створені починають перебирати на себе функції Творця все Творіння опиняється під загрозою виникає поняття Кінця днів і світ «починає закінчуватися»

закінчення без кінця

можна безконечно нагромаджувати приклади людських практик що вкладаються в отаку схему однак сенсу в цьому небагато звісно клонувати живі створіння – аморально звісно шлюбити гомосексуалів – неетично (хоч із пізнанням це напряду не пов'язано) звісно, торгівля людськими органами – прерогатива ангелів і демонів а не дилерів і дистрибуторів але справа не в тому секуляризація як і булгаковська «розруха» починається в головах і якщо в минулорічному опитуванні двадцяти нобелівських лауреатів-науковців на прохання навести приклад чогось що

Що таке добро? Все, що походить від слабкості. Що таке щастя? Коли усвідомиш: щоб бути сильним, не конче бути похмурим; щоб стати слабким, не конче виснажливо вправляти; щоб збагатіти, не конче втратити; щоб збідніти, не конче звеселитися; що справжнє щастя не коштує ані копійки. Недолугі й безпорадні не мусять загинути. Але мусять відбувати покарання на Детекторі брехні (десь же існує той один, справжній). Це перший принцип любові до людини, і його треба дотримуватися. Що шкідливіше за будь-яку брехню? Та сама брехня у вигляді правди. Або навпаки. Що шкідливіше за правду? Сама правда, хоч як це банально. І ще одне: Може, ти так і не допер, про що йшлося. Мене це не обходить. Однак, може, ти застановився, кажу я правду чи брешу? Знаєш, якщо вже ти дочитав до цього місця, тебе це також не повинно обходити. Спи.

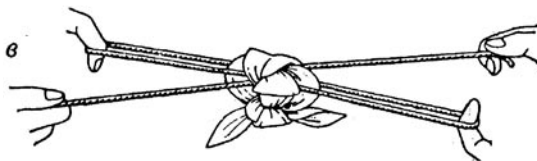
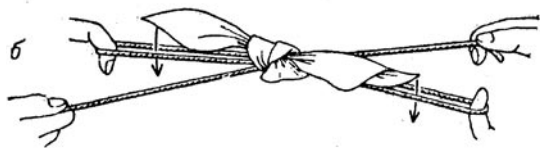
(Слабкі полюбляють запитання, за які досі ніхто не відважився заплатити, бо в них є слабкість зазіхати на заборонене. Сильних же заборони паралізують. Але думати про силу і слабкість – означає виганяти себе з лабіринту. Лабіринт – наш дім.

По-справжньому радісні живуть у його центрі. По-справжньому врівноважені порівну відважують собі самим. Вони не спокуються заборо-

безсумнівно існує але не може бути доведено науково жоден із них (жоден!) не згадав про існування Бога то що можна закинути посполитому загалу... нічого власне кажучи це й не входило в мої плани мені просто цікаво чи речі що видаються мені унікальними й новими насправді нові чи я помиляюся як помилялися до мене безліч інших дилетантів? якщо і є сенс про щось запитувати (себе інших небеса) то робити це варто не нагромаджуючи сутностей повертаючись до витоків як скажімо це зробив століття тому Бертран Рассел – один із небагатьох просвітлених що не боялися виглядати смішними я боюся тому замість запитувати самому прикриюся Расселовою цитатою: *чи ділиться світ на дух і матерію, а якщо так, то що таке дух і що таке матерія? [...] чи має всесвіт якусь ціль або цілісність? чи еволюціонує він, наближаючись до якоїсь мети? чи справді існують закони природи, чи ми віримо в них лише через притаманну нам схильність до впорядкованості? [...] чи існують одухотворений і нищий способи життя, чи всі життєві форми рівноцінні і суть – марнота? чи потрібно добру бути вічним, аби заслуговувати високої оцінки, чи добра слід прагнути, навіть якщо світ невідворотно рухається до загибелі?* – і додаю від себе: чи варто вишукувати есхатологічні ознаки в житті людства якщо твоє особисте життя однозначно закінчиться а час твоєї смерті уже більш-менш відомий (можлива похибка – плюс-мінус десять років) мабуть таки не варто а позаяк відведений мені термін триває імовірно 2-3 десятиліття я ще цілком можу встигнути пережити черговий сплеск моди на Апокаліпсис і знову запрацюють двигуни комерції і ринок знову завалить товари з позначкою «Кінець світу!» «тепер у новій революційній упаковці!» «від сьогодні неперевершений фіксатор у подарунок!» «кожному сто вісімнадцятому покупцеві приз!» «замовляйте телефоном!»... а якщо ви задзвоните просто зараз...

неним, бо не знають ані спокус, ані заборон. Не для нового слова потрібен новий німий, не для нових полотен – нові незрячі, не для нової музики – нові глухі. А для того, щоб усі новини виявилися жовтими-гаряче заповідями і мир увійшов у наші оселі. Але потрібне старе сумління, аби чути голос істини, що споконвіку голосить на кожному перехресті. І конче треба перестати бути ошадним: уся вбогість від ошадності, і кожні злидні від примноження, відомо-бо: багатіють лише марнотратні. Кароче: зав'язуй жмотитись, кінчай шмонатися, перетирати, скільки бонусів зашамотав. Ні хера не зашамотав. Зеро пунктів, як на файлообміннику. Віддай що-небудь, найкраще – все. Не встидайся своєї зашмарканої душі. То фігня, що вона убога. Бог любить її так само, як і решту. Я тобі скажу більше. Я теж люблю її так само, як решту. Як і свою власну. Запам'ятай: ти нікому нічого не винен. Ти тут для радості. Можеш переказати це своїм дітям. Тільки, як наважишся, відімкни перед тим усі доступні детектори брехні).

7Ну, і точка опори, звичайно. Без неї ані землю не перевернеш, ані не вистоїш, ані не встоїш. Тому стоять, як правило, на двох. Встояти взагалі найважче. Навіть просто встояти на місці. Хоча, за всіма законами геометрії, кожне місце є безконечно великою сукуп-

* досконалість якої-будь червоної руги тієї самої природи, що й досконалість Реквіему, і немає жодного значення, якій – «масовій» чи «високій» – культурі належить твір. Месиджі завжди ті самі, і в цьому сенсі рокер Кузьма (один із двох), для прикладу, нічим не гірший від Томаса Манна (разом із братом його Гайнріхом). Просто т зв. «клясика» (що підлягає перманентній ревізії на предмет власне «кляси») пов'язує ці месиджі в хитку інтелектуальну конструкцію, призначену салютувати Славу Людському Генію. Но Слава Вакарчук нічем нехуже, скажуча вам, і океан Ельзи складається з води так само, як і вся решта світових водойм, а що поєднання «удивительной пошлости и красоты» трапляється частіше, ніж міг би очікувати позитивіст, – так у цьому і кайф так званого Творіння, хіба ні?

ністю точок, а отже, точок опори в будь-якому місці – безліч. Принаймні для стояння на двох – достатньо. Але людині не стоїться на місці. Вона завжди намагається намацати якомога більше ґрунту. На майбутнє, як кажуть, про всяк випадок, про запас. Щось таке. Звідси походять танці. Звісно, не самі танці, а ідея танців*. І не «походять», а радше «виникають», адже «ходити», «походжати», «походити» – прерогатива людини. Людина охоче ходить, повзає, літає. Але вкрай неохоче й нестійко стоїть. Тому й намацує землю під ногами. Step by step. Із такої практики і виникли танці. А від слова «step» – слова «стоп», «стоптати» і «степ». Степ – найобширніше місце для стояння. Тому степові люди спокійніші та впевненіші від горян, уражених вродженим страхом оступитися, втратити точку опори. Тому й танці горян більше схожі на тупцяння на місці, тому лише степовики можуть дозволити собі кружляння в танці й стрибки через вогонь. Хоча насправді вся хореографія, незалежно від ландшафту, витанцювалася з неможливості стояти на місці. Попри все. Попри страх упасти. Попри ризик втратити стійкість. І навіть попри те, що крок уліво, крок управо традиційно вважаються втечею, а в рухомі цілі зазвичай стріляється без попередження. Звідси «походять» евфемізми. Замість «вліво» чи «вправо» ми кажемо «праворуч» та «ліворуч», аби відкинути будь-який натяк на можливість

1 соромно як небеса розверзаються

2 якось воно не по-людськи:

3 стоять янголи в танку хитаються

4 а сурми в них – як опуцьки

5 і град кам'яний обертається

6 сміхом бо тане в повітрі

7 не попіл – снігом вкриваються

8 списів затуплені вістря

9 а там і стріли поламані

10 і сірка – сірководнева

11 «Соромно, панове янголи!

12 Соромно, братове демони!

13 Де воно, одкровення ваше?

14 Де останній день ойкумени?»

15 он і плащаниця плаче

16 байдуже як на мене

17 плащик свій білий вдягаю

18 дітьми птахів заляпаний

19 і землеса одчиняю

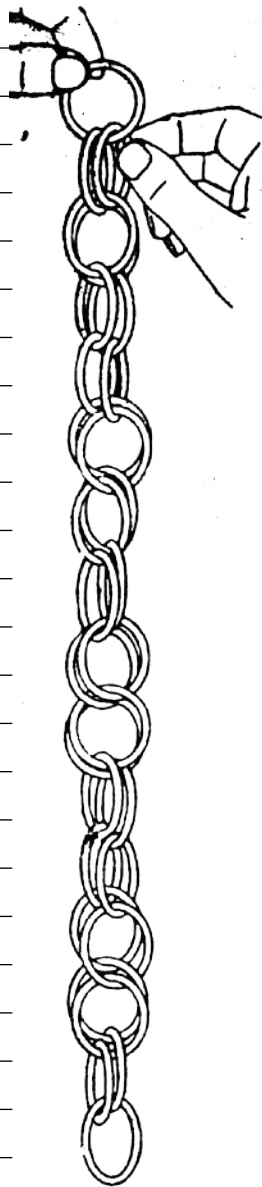
20 просто – ключами хатніми

21 не ключник я панове демони

22 братове янголи отці-атентати

23 просто я знаю де вони

24 ключі від моєї хати

руху. Мовляв, ми собі тут просто стоїмо, винятково жестами рук окреслюючи простори непідвладних володін¹. Жодного натяку на напрям, керунок, вектор – лише статика місцезнаходження², становища, пристанку. Наш вічний стан нестійкої рівноваги³ немов урівноважується потенційною⁴ невичерпністю простору, запасним майданчиком для падіння⁵. Може, так ніхто не помітить, що ми вже втратили єдину точку опори⁶ і тепер міцно стоїмо на двох⁷. Себто – на місці⁸.

Місце, як уже було сказано, складається з безлічі точок⁹. А отже, кожне місце – маленький всесвіт¹⁰. Якщо лише для всесвітів прийнятні означення «більший¹¹» чи «менший¹²». Місце завжди окреслюється дуже приблизно¹³.

Коли ми розводимо руки, демонструючи обсяг чи обшир, ми завжди дуже приблизні¹⁴. Вкрай приблизні¹⁵. Тому «край» для нас – і територія, і межа¹⁶. Тому ми так плутаємося в словах¹⁷, означеннях, знаках. Тому кохаємося в евфемізмах¹⁸. Тому постійно значимо територію¹⁹ і в пошуках справжнього значення надаємо речам²⁰ безлічі означень, окреслень²¹. Окреслюємо понятійні поля²². Креслимо магічні кола. Ставимо мітки. Робимо зарубки. Проводимо демаркаційні лінії. Лінія, попри те, що також містить безмежно велике число точок, очевидно менша за місце.

Ми знаємо це²³.

Ми бачимо це²⁴.

* ...віряться в те що важко зрозуміти
важко віряться в загальнодоступне
охоче віряться в абсурдну неочевидність хоча й не в очевидний
абсурд – якщо й вірять в абсурд то лише у невидимий (завдя-
ки повній історичній сліпоті пастви а позаяк історична сліпота
пастви – не діагноз а вроджений талант то абсурдному вірять
завжди) тому предметом віри найчастіше стають переконання-
ідентифікація-стереотипи-забобони й рятівне «може якось про-
несе» – а не Бог...

...відчуття Бога просто не могло не виникнути з внутрішньої логі-
ки мови та її рекомбінативних можливостей якщо звісно вона не
служить ужитково ідеології політиці чи скажімо «духовним потре-
бам» втім і на службі в соціуму мова та логіка врешті витворили
«рукотворного бога» як ідею продуктивну конструктивну а навіть
вигідну економічно... ..а жоден абсурд як і жодна філософська сис-
тема – якщо вони мають бодай децицію комерційної привабливос-
ті (ми інших не знаємо) – не можуть слугувати навіть опорою віри,
не те що її стрижнем – віра виростає з голої безкорисливості із
засліплення досконалістю ідеї, інакше це – недо-віра, не-довіра –
тому з вірою так тісно пов'язані війни наприклад хтось скаже вій-
на – добрий бізнес це правда однак заробляють на війні не ті що
сидять в окопах і не ті хто йде в атаку – ті помирають у сліпій вірі що
хто сліпіший той кращий та й жоден із князів світу цього не складе
голови навіть заради космічного прибутку душі за багатство тра-
плялося продавали але на смерть заради достатку ніхто не пішов
отже віра сліпа хоч очі зрячі...

...війна – це гра де тимчасовим дозволом скасовується абсурдність
світу і Задум Божий постає в гармонії з біологічними ланцюгами
харчування це гармонія архаїчного...

прагармонія:

кров-за-кров зуб-за-зуб око-за-око

кого ефективніше осліпили – той і переміг

Це видно навіть неозброєним оком*, і жодна теорія не переконає нас у протилежному. Крім того, лінія має ще одну очевидну перевагу. Перевагу обмеження. Рушити з місця лінією можна-бо лише у двох напрямках. Праворуч або ліворуч. Уперед або назад. Не потрібно роззиратися навсібіч. Не конче мучитися проблемою вибору. Можна підкинути монету. Можна піти за вітром. Покотитися під ухил. Поплисти за течією. Можна, щоправда, й рушити вгору. Однак це важко і потрібно небагатьом. Тому для загального заспокоєння існує векторна алгебра, де чорним по білому записано рівноправність усіх напрямків. Рівноправність чорного і білого. Але й вибір напрямку руху – привілей обраних, а тому «вгору» чи «вниз» і справді відрізняються несуттєво. Суттєво взагалі рушити, зрушитися. Адже для цього потрібно змінити точку опори. Тобто, по суті, знову знайти її. Рух складається з безперервного пошуку і зміни точок опори. Тому рухатися так важко. Тому зважитися на рух майже неможливо. «Дайте мені точку опори, і я переверну...» – сказав Архімед і навіть не поворухнувся. Бо перевернути Землю набагато легше, аніж повернутися самому. Коли сегменту рухливості очних яблук бракує, аби побачити яблуко позад себе, доводиться ворушити ногами. Яблуко, звісно, – спокуса. Однак що, крім спокуси, змусить нас змінити точку опори?

* коли раніше мені траплялося закидати культури, мовляв, вона увібрала в себе християнство, перетворивши його на один із багатьох експонатів своєї тотальної кунсткамери, я мав на думці, зокрема, таке: з містичного тіла Христа церква перетворилася на звичайну пам'ятку архітектури, де, невідомо з яких підстав, усе ще продовжують відправляти ритуали й вділяти таїнства; однак секуляризація, десакарлізація людського життя має й інші аспекти, можливо, набагато тривожніші, хоч і неочевидні – пропозиція на ринку релігій давно перевищує реальні потреби, та, хоч як це парадоксально, вона неспроможна задовольнити швидкозмінний і зростаючий попит, тому до безлічі модернізованих церков, сект, містичних практик та проєктів «духовного зростання» долучаються й інші, «невіресповідальні» продукти культури, а точніше – того її сегменту, що зазвичай опікується шоу-бізнесом, паранаукою та квазімедициною; за справу порятунку людської душі беруться не лише шамани-шарлатани та ідеологи, а й менеджери середньої ланки; процедури спрощуються, ритуали карнавалізуються, таїнства вділяються електронною поштою, табу відмінюються, а подорож на Небеса обіцяє бути комфортною, як політ у бізнес-класі – зовні все спокійно, однак коли, для прикладу, доводиться їхати в маршрутці, спостерігаючи співвітчизників, які ревно хрестяться на кожен храм, повз який проїжджаємо, я не можу позбутися враження, що в більшості громадян моєї декларативно-християнської країни там, де мала би бути віра, знаходиться пекельний коктейль із забобонів, підліткових страхів, недолікованого поганства, імпортованих орієнтальних ідей, недбало імплантованого сектантства, швидкокорозчинної езотерики, добірки 25-х кадрів голлівудських мистиків та ще досхочу різної чортівні; запитайте першого-ліпшого пасажира про його світобачення і одержите – якщо взагалі одержите відповідь – нестравний мікс із Ошо, Блаватської, Кастанеди, Сергія Лук'яненка,

Рух існує тільки між спокусою і спокуюсою. Так само, як крок – між двома точками. Починати рух слід обережно. Step by step намацуючи опору. Спочатку варто для певності потупцяти на місці. Це ще не хода, але вже танець. Ритм присипляє обережність, заколисує етику, зменшує страх. І от, надкусивши яблуко, ти вже збільшуєш темп. І от уже обертаєшся довкола себе. І от уже бачиш лінію горизонту і намічаєш свою лінію руху до нього. Найбільша спокуса не яблуко, а горизонт. Цьому неспромога опиратися. Заради цього ти готовий не лише впасти, але й вмерти. Готовий рушити. Щоб нарешті зрозуміти, що ніякої точки опори не існує. Існує лише точка опору, здолати яку важко, але можливо. Тоді народиться рух. Тоді народиться відлік. Тоді почнеться життя. Кроки складатимуться в ходу, хода переросте в біг, біг – у політ. Звісно, летіти найкраще до світла. Але політ і сам по собі прекрасний*.

3	16	22	1	1	10		5	3	1	19	15		10	9	6	7	8									
	6	7	5	7	3	16	5		1	7	14	21	1	5	3		25									
22	1	3	13	6	8	1	3	19	A1	8		1	16	10	1	17	1									
14	14	20	16	4	1		1		B2	2	1	13	7	2	16	17	1									
5	16	20	3			3	18	16	P3		20		2	17	6	4	15	3								
7	16		5	7	3	1	6	1	E4	3	16	10		16		12	21									
21	16	2	9		12			13	4	K5	1		16	5	12	1	18	16	21	1						
24	16		18	1	13	16	3		20		18	1	8		9		4		16							
10	16	10	16		8		12	17	9	11	1		1	16	2	3	1	19	1							
10		13	7		2	16	10		5	13	1	3	1	8		10	7		19							
5	16	3	13		17		11	15	7	21		17	3	8		16		20	1							
	13	16	6	9	3	16	5		3		12	9	21	9	13		8	4	16	8						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
A	B	P	E	K																						

астрологічної рубрики «Cosmopolitan» тощо; нещодавно в одній із таких «побожних маршруток» мені довелося переглянути (комфорт смерті бізнес-класу починається з маршруток) фільм «Secret» – нав'язливу саєнтологічну проповідь, складену за всіма правилами нейролінгвістичного програмування; істина, яку впродовж години нав'язував десяток телевізійних гіпнотизерів, була проста: щоб добре жити, треба добре думати; себто ніколи не думати про те (й не протестувати проти того), чого собі не бажаєш, і навпаки – наполегливим прокручуванням у голові найзаповітніших бажань привертати їх до себе; цей, із дозволу сказати, «секрет» я знав і раніше, але прив'язував його до якихось тонших матеріял, не думаючи, що в такий спосіб можна матеріалізувати, скажімо, пилосос, будинок чи авто найновішої моделі, я навіть почав було пробувати візуалізувати недорогий пилосос, як не втримався і розсміявся, бо згадалося мені, як незадовго до Різдва, коли я їхав іншою, цілком некомфортабельною маршруткою, підсів до мене кремезний чолов'яга дещо пошарпаного вигляду – він мав під оком фінгал явно негуманітарного походження, був не зовсім твезезий, не зовсім чистий, але зовсім не злий, навпаки – виглядав на здорованя того добродушного типу, чию добродушність гарантують і цілком покривають активи тілесної ваги: особливо не напружуючись і легко зігнувавши протокольний етикет транспортного знайомства, він з ходу почав розповідати мені про свої одкровення і сенс буття:

¹ *«старий – казав він тицяючи брудним пальцем собі в живіт – старий подивися на мене я раніше був повним козлом і бичарою тусувався наркоту хапав кароче панкував по-чорному потім ширятися почав ну діло дійшло було шо пару років і ласта клеїти без базару... я може б і не жив уже якби добрий Бозя секрет мені не відкрив... я під кайфом був не скрою із-за цього я й вірити Йому*

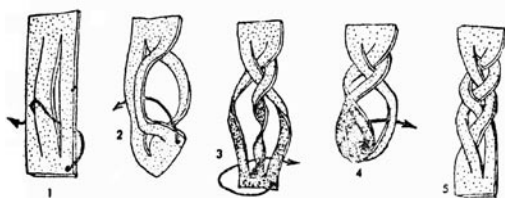
8 Мої стосунки з жінками
достатньо точно передають
мої стосунки з дійсністю, що не дивно,
адже жінки – це і є дійсність,
принаймні той її пропускний пункт,
через який ми входимо сюди
і крізь який виїжджаємо назавжди
в невідомому напрямку.
В моїх стосунках із жінками
багато безкорисливості й довіри.
Ми рідко влаштуємо паспортний контроль
і ніколи не заповнюємо митних декларацій.
Тому дуже швидко опиняємося в становищі
небажаних мігрантів, або й персон non grata..
Тому найбільше часу
проводимо в зонах duty free,
де свободою чомусь і не пахне,
де світло нон-стоп
лише увиразнює пільму довкола,
звідки нікуди податися,
де ніде й повернутися,
ніде й плюнути,
де довкола – чужа стіна.

Поясніть одне:

чому я жодного разу так і не спробував
перетнути кордон нелегально?¹ Адже в
моїй дійсності – стільки дірок, крізь які
гарантовано можна продертися назовні.
(р.с. от узяти хоча б ту перукарку з Ніжина...)

не хотів казав тіпа ну шо Ти дядя Ти ж кожному наріку в кумарі
 являєшся а потом приходить ужасний відхідняк і споминаєш якусь
 фігню тіпа "весь космос пахне нафтой" кароче стібсуя з Нього ніби
 Він не Він а якийсь опіатний глюк а Він прикинь каже мені "а яка
 різниця"... я аж пришизив тіпа ну як яка різниця це ж глюк та ше й
 від лукавого а Він мені "хто такий лукавий?" "не чув про такого" "у
 цьому світі все від Мене" "та ти й сам знаєш"... і я тут хоп! точно!
 я знаю... я знаю!!! і таке мені пішло шо вже не Він мені говорить а
 я просто всьо сам знаю і про те шо Бог і добрий і всесильний а
 маніхейці – козли і шо душа в раю з Господом не радіє бо емоцій не
 має а в раю вона просто увірено Знає і не боїться бо бояться тіки
 від глупості і шо сама крута благодать – це осознаніє Істини
 тоїсть Істина якраз в цій телезі і сокрита і шо з великої любові
 Бог дав нам свободу вибору і ми самі вибираємо ширятися і нафту
 нюхать ілі осознати дану Ним силу і способность на всьо тоїсть на
 Всьо і в цьому наше богоподібіє і я старий за базар атвічаю я зараз
 сам усьо можу скажем полетіти да-да полетіти і тебе можу взяти
 з собою хочеш полетимо хочеш полетимо прямо зараз?..»

* ми взялися за руки і полетіли маршрутка в'їхала у стовп якось
 так вдало шо ми вилетіли ні через шо не зачепившись вилетіли і
 полетіли і полетіли ми не «вгору» не «на небо» а навсібіч адже
 Небеса завжди довкола нас

* (ще раз) **файні жінки – хвойні вінки**

9 Одна моя знайома пише вірші про Адама.
Постійно пише про Адама, так наче він її племінник, дядько чи ще бозна-хто. Інша розмовляє з Богом. Щодня розмовляє з Богом, немов з дільничним терапевтом.
Аж заздрісно: звідки таке близьке знайомство? Звідки панібратство, поплескування по плечах серафимів, вишукування бліх ув ангельських крилах, витирання носа прабатькам. Витирання, саме витирання, а не втирання (цим переймаються представники чоловічої статі).
А далі вже так:
увімкнеш телевізор а там – Петро з Павлом готують плов по-узбецьки і виявляється – всі хто мав прийти вже прийшли без офіціозу і проголошення пришестья всі прийшли повлаштувалися на роботу покупували квартири завели дітей поодружувалися тощо сплачують податки розраховуються за комунальні послуги ходять на вибори... жах.
«Ви ж обіцяли», – кажу їм.
А вони – анічичирк.
Нещодавно один такий – крила з кашеміру, ошийник від бліх, бейджик на лацкані з біблійним ім'ям, усе, як належить – каже мені нахабно так: «Свабоден!»
І я – не повірите – полетів! Небагато, яких кілька метрів, але так вільно, так свобідно... Якби не той стовп, я, може, літав би й донині.
Дивно, усе вже збулося, а стовпи все ще стоять*.

* вперше я потрапив до Львова, коли поїхав навідати N, вона мешкала в якійсь занедбаній мансарді, де винаймала крихітну комірчину; це було десь близько центру, однак у такій із дільниць, які неоправно нагадують окраїну (лише у Львові є такі місцини – з густими заростями кленів і тополь, де гніздяться зграї чорних ворон; із удавано лісовим ландшафтом, в якому легко заблукати; зі старими обдертими будинками, оточеними, втім, міцною кованою загорожею: на кожному будинку ще видно залишки барельєфів чи химер, кожен має якісь свої особливі прибудови, башточки з прапорцями й флюгерами, і в кожного на фасаді ще зберігся вираз обличчя колишнього власника або принаймні зіржавілий годинник), загублені дільниці, де лише дзеленчання невидимих трамваїв запевняє в близькості середмістя; N винаймала крихітну комірчину в мансарді, поділеній тонкими перегородками на добрих півтора десятка вузьких, схожих на шкільні пенали кімнат; по сусідству й животіло отих «добрих півтора десятка» дивних людей, які складали разом чи то якесь новітнє теософське товариство, чи магістрат Ордену Аутсайдерів або – просто спільноту хороших і добрих людей, непотрібних нікому в славному місті Лева... коли я піднявся нагору (було би несмаком уточнювати, що сходи були темними, вичовганими, рипучими й хиткими; додаю лише, що така деревина – просмолена, витримана роками у фізичному навантаженні, – найкраще надається до виготовлення музичних інструментів... у мене була колись віолончель, вироблена саме з такої деревини... дуже добра віолончель... я перестав вправляти після екзаменаційного концерту... по роках подарував інструмент приятельці, яка дуже хотіла навчитися грати... невдовзі приятелька виїхала до Америки... не знаю, чи опанувала вона бодай гами... не знаю також, чи звучить де-небудь зараз та деревина зі львівських сходів... а якщо й звучить, то де?.. в Нью-Йорку?.. в кліпах Аросаліртуку?.. інструменти зазвичай живуть довше за людей... довше навіть за сходи... іноді довше за міста... втім, я таки збився на сен-

10 Відліки* якось обходяться без початку й кінця, хоча, звісно, колись починається вся ця хронологія, вірніше, те, що ми звикли нею вважати. У відліках нема жодної привабливості, крім гіпотетичної архівної цінності. Саме поняття архіву як чогось принципово доступного, але віддаленого аж до невидимості, є винятковим взірцем того, як легко приймаються на віру речі неіснуючі, речі-неречі, недоречні фантоми – лишень за умови, що існують документальні свідчення їхньої задокументованості.

«Наша доля – це порожнеча, знеструмлення і зосередженість Іншої сили. Наш час – лише на усвідомлення того, що це наша власна сила, і жодної іншої сили в світі немає. Ми тримаємося якнайдалі від блискавиць та діянь, ми близькі до щастя досконалих – зрадливості. В нашому небі роз'яснилося: в нас немає іншого шляху, крім безлічі інших. Формула наших страждань – тверде «так» і ніякове «ні». Формула щастя – така ж...» – хіба не є навіть це розкішне казання незграбним реєстром цілком, можливо, іших сенсів? Документ з архіву можна лише переглянути. Забирати його з архіву для домашнього вжитку невільно: виокремлення, розкомплектування елементів архіву руйнує сам архів.

Якщо архів – фікція, то що ж тоді документ? Кому потрібні підтвердження неочевидного?

тиментальну бридню), так от, коли я підійнявся нагору, якась бабця, жажливо артикулюючи, – так зазвичай артикулюють глухі від народження, – запитала, кого я шукаю, коли я назвав своє прізвище, яке все ще зберігала N, стара ще хвилю вдивлялася в мої губи, а потім махнула поліартритною рукою в кінець коридору; перше, що запитала N, це де я збираюся ночувати – кімнатка й справді була настільки крихітною, що там ледве поміщалися вузьке чернече ліжко, шапка й фортепіанний дзиглик; не переступаючи порогу, я відповів, що в цьому немає жодної проблеми, останніми роками я часто спав по кутках на підлозі, я призвичаєний, ти ж знаєш – взагалі, поїхали додому – подумав, але не сказав, бо ніякого дому в мене немає; N промовчала, а сусід-студент, який, вочевидь, через тонку перегородку почув нашу коротку бесіду, а оце щойно заходився витягати на коридор торби, збираючись на вихідні до батьків, запропонував переночувати в нього і тут же потягнув мене до себе; його кімнатка мало чим відрізнялася від кімнатки N, лише замість дзиглика тут стояла коробка з-під ненайкращого львівського пива 1715; вчоргове переконуючись у сердечній доброті мешканців мансарди, я запитав студента, як маю повернути йому ключі, бо не збирався затримуватися тут надовго – які ключі? – здивувався він – у нас же тут нема ніяких замків – і справді, обернувшись, я побачив на дверях лише іржавий гачок, та й той ледве тримався; я повернувся повідомити N, що проблему з нічлігом вирішено, і зі здивуванням побачив навпроти її ліжка точнісінько таке ж, еventуально для мене, я не став ускладнювати ситуацію і розпитувати про природу цього безсумнівно надприродного явища, тим більше, що в подальшому розвитку подій зяє нічим не заповнювана прогалина, можливо, тієї ж самої надприродної конфігурації, що й поява другого ліжка в кімнатчині (розміри якої до того ж унеможливілювали подібні фокуси); утім, феномен прогалин у секвенціях психозів сам по собі не новина: одного разу я повертався зі Станіслава до Львова після якогось бучного святкування й за звичкою купив на дорогу

І хто вигадав письмо, листи й щоденник? Той найперший – пращоденник із зарубок. Невже Робінзон, який сам є персонажем щоденника, до того ж вигаданого? Історія знає цілі епохи завзятого архівування й тривалі періоди захланного щоденникування. Останній, кажуть, був кілька століть тому і пишню квітнув переважно в середовищах сентиментальних дів. Нині, здається маємо новий сплеск щоденникової сверблячки (див. «Флешка», Лілея-НВ, 2007, – с. 80). Кому цікаво фіксувати нефіксоване? Хто купився на принаду письма? Воно, може, й по-дурному звучить, але чесніше, як на мене, малювати, нехай навіть на стінах.

1 1 З усіх способів творення віртуальної реальності мене найбільше інспірують шпалери. Щоправда, не ті, якими оформлюють десктоп комп'ютера, а традиційні – якими обклеюють стіни. Звичайні шпалери. Фотошпалери, якщо вже бути відвертим до решти і якщо хтось іще пам'ятає такий, із дозволу сказати, артефакт.

Якщо не помиляюся, ідея фотошпалер виникла приблизно тоді ж, коли американською культурою прокотилося недовге, але повальне захоплення гіперреалізмом. Побічне й калічне дитя сюр- та соцреалізмів, гіперреалізм не запропонував практично нічого, окрім гігант-

іще трохи алкоголю, саме святкування відбувалося в оселі мого близького приятеля, на останньому поверсі дев'ятиповерхового блоку; я знав, що і приятель, і решта моїх друзів уже дещо втомлені моїми пияцькими вибриками, але це був час, коли мене все ще за-прошували на бенкети, уродини, презентації й національні свята, втім, мова не про це, так от, купивши на дорогу порцію алкоголю, я виїхав до Львова, принаймні мені так здавалося, а далі... далі якраз і виникає одна із тих прогалин, про незбагненність яких я згадував...

** (можливо в неперервності буття просто існують якісь дефекти можливо Богові час від часу просто набридає тягнути мільярди біографій у нескінченну послідовність і коли він на мить відводить погляд від чогось або скажимо просто кліпає Всевидючим Оком у життєписі чи то конкретної особи чи то й цілих народів виникає пролом діра залатати яку немає чим: в субстанції суцього не передбачено для цього будівельних матеріалів)*

...отож прикупивши чергову порцію алкоголю, я вирушаю до Львова, сідаю в потяг, блаженно закриваю очі, а коли розплющую їх... бачу, що сиджу на сходовій клітці дев'ятиповерхового блоку, при мені ані торби, ані грошей, одяг мій закривавлений, а голова розбита; «Ну, от і догулявся, клятий пияцюра», – думаю я: цілком очевидно, що нікуди я не виїхав, а, напившись, потрапив у якусь халепу і тепер знову сиджу в будинку приятеля, що в Станіславі, коло підашся дев'ятиповерхового блоку, на сходах, бо до помешкання мене, напевно, не пустили; ну, добре – тепер треба вирішувати, що робити далі... найперше треба випити бодай сотку, аби прийти до тями... тільки як це зробити без грошей? до приятеля я не піду (і з огляду на залишки совісті, і з огляду на ранню годину: за всіма ознаками – десь коло п'ятої ранку), але ж завжди повинен бути якийсь вихід! і тут я згадую, що приятель, дрібний бізнесмен, має в околицях цілу мережу кіосків non stop, у яких продають, зокрема, й горілку – можна піти пошукати серед

ських акрилових копій фотопортретів, які, на відміну від сучасних стерилізованих фотошопом гламурних фізій, не приховували, а навпаки, виділяли природні вади оригіналів. Прищики, прожилки, бородавки, висипка, віспа, виразки, дієтез, закупорені пори – всі ці соромітні, за нинішніми уявленнями, вади ентузіастично й скурпульозно підкреслювалися адептами нового напрямку, підносилися до рангу «вещдоків реальності» чи проявів «правдивої правди». Гіперреалізм проіснував недовго через очевидну тупиковість і неплідність, залишивши в історії мистецтва декілька абзаців дрібним шрифтом і одну-дві малоформатні ілюстрації, з яких важко зрозуміти концептуальний, багатометровий пафос живописної дерматології. Звісно, Прищ-як-Check-Point приватної історії – ідея дотепна, але малопродуктивна*.

Втім, повернімося до шпалер. Себто до фотошпалер. Ширпотреб епохи зрілого соціалізму майже всім асортиментом належав до розряду т. зв. дефіциту. Кахлі та вафлі, меблі й кеглі, помаранчі і мандаринки, ковбаса, лінолеум, шпроти, авто – усе це вимагало виснажливих інтелектуальних комбінацій, грошово-товарних ритуалів та багатогодинного вистоювання в чергах. Неабияким успіхом вважалася купівля туалетного паперу, що вже й казати про шпалери, тим паче – фото... По-

продавців знайомого або просто попросити в борг, пославшись на авторитет господаря, і ось так заспокоїти абстинентний синдром; мучиво хапаючись за поруччя, я спускаюся вниз і виходжу надвір, сонце ще не зійшло, та небо вже сіріло; після довгих і безглузвих пошуків мені вдається віднайти якийсь кіоск канцелярських товарів, зрозуміло, зачинений – ані сліду славнозвісної мережі нічних притонів ніде не видно, що ж, не залишається нічого іншого, як, позичивши очі в сірка, йти до приятеля і просити... востанне!.. старий, обіцяю, це вже востанне!.. я повертаю назад, петлюю поміж блоками, виходжу до потрібного будинку і з жахом розумію, що це не те місце! учора я зауважив, що перед приятелевим домом перекопали всю дорогу – ремонтували водогін, а тут ані сліду жодного ремонту! дорога ціла-цілісінька! ну, не могли наші ремонтники все поладити за ніч, та ще й закатати все асфальтом, не могли! такого не буває навіть у пияцьких кошмарах... я розумію, що заблукав... справді, вулиця не та... йду шукати потрібну... нема ніде, і жодного перехожого, аби запитати дорогу: надто рано... безвихідь... жах... по довгих і безпорадних блуканнях я нарешті помічаю на перехресті якусь жіночку, вона злякано сахається й збирається втікати, однак я всіма можливими жестами з лексики міжнародного пацифізму пояснюю, що просто заблукав і шукаю таку-то вулицю; жіночка лякається ще більше, каже, що такої вулиці вона не знає, про таку вона ніколи не чула, такої тут немає взагалі – і швидко втікає; я залишаюся на перехресті, стою останнім дурнем і раптом... десь на горизонті... за пеленою ранкової імли... бачу кістявий хребет львівської телевежі... не знаю, скільки годин я добирався до свого помешкання; не знаю, скільки кілометрів пройшов; не маю також уявлення, яким чином із двірця, на який, вочевидь, я все ж таки приїхав, потрапив у цю дільницю; не хочу навіть знати, що саме це за район – Замарстинів, Клепарів, – усі ці топоніми, які в професіоналів львівської ностальгії витискають скупі поетичну сльозу, ніколи нічого для мене не означали, але з

буддійському мудрі вожді партії перетворили на зразково-показову чергу навіть оглядини найгламурнішого мерця СРСР Ульянова-Леніна – в цьому було стільки символічної потуги, що ремствувати з приводу нестачі піпіфаксу просто не випадало. Однак секретна каста «рівніших від рівних» мала доступ до будь-яких екслюзивів, у тому числі й до фотошпалер. Для потреб соцтабору продукували їх, здається, лише в НДР, і продукція дуже чітко поділялася на два потоки: для роздрібної торгівлі й для оформлення державних установ. Тож якщо приватний сектор нишпорив у пошуках кічових морських пейзажів зі зміщеним кольороподілом, то райкоми-обкоми, партійні санаторії, валютні ресторани та «кімнати відпочинку вищого командного складу ЗС» прикрашали ідеологічно правильні краєвиди, на ілюзорних просторах яких легко було уявити собі євангелістсько-компартійний рай. Перевагу віддавали засніженим вершинам Непалу, захмарному ширянню гордих орлів та індустріальним панорамам матричного майбутнього. Але траплялися й дотепніші комбінації. Пригадую, майже всі «дворци бракосочетаний» прикрашали шпалерні панно із зображенням березового гаю. Це тепер цинічні класики нової літератури дозволяють собі скабрезні пародії на кшталт «я в весеннем лесу пил березовый Спрайт», а в ті часи

того часу я люблю Львів тупою пристрасстю безмозкого мазохіста; Орден Аутсайдерів же на вікенд усім складом збирався виїжджати на якісь свої духовно-бездуховні реколекції, а ми з N зібрали торби й вирушили... куди?.. мабуть, шукати примарний, але вимріяний дім? торбів виявилось не так уже й багато, хоч там і вмістилося все наше майно, але тягти їх вулицями однаково було не надто приємно, тому за якийсь час ми вирішили перепочити на площі перед Домініканським собором; принаймні мені зараз видається, що то був Домініканський собор; у кожному разі, храм, коло якого ми спинилися, цілком міг би бути Домініканським собором...

** (ось ця ось аберація пам'яті як і згадані провали в секвенціях – також один із тих феноменів що великою мірою визначають обличчя світу вони змінюють топографію архітектоніку й навіть архітектуру міст вони впливають на історію і хронологію вони керують метаморфозами суцього це вони врешті-решт не дають нам вступити в одну й ту саму ріку двічі тому нам лише здається нібито існують якісь там Краків Станіслав чи Львів ми приїжджаємо туди ми опиняємося й перебуваємо там де як нам здається повинні би бути а те що при цьому часто помиляємося... Sorry crocodile Бог не відповідає за наші помилки)*

...перед Домініканами панував бджолиний рух: юрми людей, здебільшого молодих, заходили й виходили із собору, співалися хорали, служилися молебні, скандувалися гасла... однак загубитися в натовпі нам не вдалося – двійко людей із торбами, з очевидними ознаками бездомності й виразом самотності в очах навіть серед цієї різношерстої публіки надто виділялися, бо, як відомо, навіть у найхаотичнішому (на позір) бджолиному русі панує доцільність, впорядкованість і дух служіння загальній ідеї, а тут... ані я, ані, підозрюю, N не знали жодної загальної ідеї, якій варто було би служити... та християнське милосердя далося взнаки: за якийсь час страшенька черниця запросила нас усередину перепочити й на-

Спрайту ніхто не знав, берізка була деревом тотемним, а березові гаї на стінах ЗАГСів викликали в брачующихся неясну тривогу: «Боже, куди мене занесло, в які ж це хащі я забрів?! Утікати! Втікати, поки не пізно!» Лише згодом, після зруйнування Берлінського муру, з'ясувалося, що ідею березових лісів для радянських ЗАГСів підкинули НДРівським шпалерникам резиденти західно-німецької контррозвідки з метою зменшення кількості шлюбів, а, відповідно – падіння народжуваності і, як результат, скорочення в майбутньому чисельності Радянської Армії через брак чоловіків призовного віку. Такою ж провокацією (що ґрунтувалася на спецдослідженнях західних психоаналітиків) слід уважати моду на фотошпалери з гіперреалістичним зображенням цегляної стіни. Таж очевидно, що пересічним радянським громадянам така ідея ніяк не могла сама спасти на думку*. Вселяючись до вистражданої в багатолітніх чергах, традиційно незакінченої будівельниками тісної хрущовки, ці громадяни мали інший клопіт: довести до пуття сантехніку, позароблювати шпари в дверях і вікнах, а також дістати цементу й вапна, аби доштукатурити стіни, де справжня, не намальована, не фотографічна цегла проглядала крізь тонкий шар крейди. Якою ж бузувірською, нелюдською технологією ней-

питися води; вона провела нас у храмову прибудову, де містився невеликий жіночий монастир і недільна школа для дітей – оскільки була неділя, то й тут вирувало від людей: діти з батьками і без, бобінійні скаути, якісь монтери з електродротоми, іконописець із натурницею явно не біблійного вигляду і, звичайно, черниці; ми потихеньку протиснулися в клас, де саме тривав урок малювання, та й сіли на задню лавку – попри реальну можливість перепочинку нас усе ще страшенно сковували торби, поставити тут їх було ніде, а залишити де-небудь, скажімо в коридорі, за секуляритивною звичкою колишніх комсомольців ми не наважувалися; зрештою, я переконав себе, що тут усе-таки кляштор, а не перони львівського двірця, і виніс торби в коридор, а коли повернувся, то побачив, що N уже допомагає учням розвішувати якісь навчальні плакати, тому підсів до дівчинки, яку вчителька щойно вирізила як кращу ученицю, «Покажи, що ти малюєш», – пошепки сказав я їй; вона зиркнула на мене з неприязню, але відкрила альбом і прикинула: на чистому аркуші лежала висушена квіточка чи то звіробоя, чи то центурії – вона навіть не була приклесна – це ж бо не гербарій: просто лежала собі між сторінками; заскочений зненацька, я запитав: «Оце і є твій малюнок?» – дівчинка кивнула – «І за це у вас ставлять п'ятірки?» – «Так, пане Іздрик, – пролунав раптом голос із кафедри. – Оце ми і вважаємо найвищим проявом того, що ви називаєте мистецтвом – «Але ж...» – «На жаль, зараз немає можливості дискутувати з вами, як бачите, у нас урок». – Я збентежено затих: мене вразило навіть не те, що наuczителька знала моє прізвище, а невиразне усвідомлення того, що саме зараз відбувається щось страшенно важливе, що я мушу сконцентрувати всі свої чуття, всю інтуїцію і віру, бо це message, безсумнівно, message, до того ж message, адресований безпосередньо мені, можливо, це звістка, на яку я чекав усе життя, і якщо це власне той шанс, то він єдиний, його треба хапати просто зараз, повторів не буде, зосередься, ідіоте, ти ж просив про це стільки часу, зосередься,

ролінгістичного програмування треба було володіти, щоби переконати цих нещасних ганяти по магазинах і базах, шукати блат, давати хабарі, аби лиш дістати шпалери з імітацією цегли та позаклеювати ними стіни, ще донедавна майже цілком цегляні по-справжньому. Годі й уточнювати, що після такого, сказати б, евроремонту психіка пересічної радянської людини – по короткотривалій ейфорії з нагоди здобуття дефіциту – запала в глибоку й зтяжну депресію. Можна хіба що здогадуватись, як почувався обиватель країни з наглухо закритими державними кордонами, відгородженої від решти світу залізною завісою, країни, де добра третина населення мала прописаний у генетичному коді досвід тюремного чи табірною ув'язнення... І цей обиватель добровільно, ціною помітних зусиль влаштовує у власному помешканні подобу тюремної камери? Символізм цієї карцерної естетики мене хвилює найменше. А от психофізичні наслідки її ігнорувати не варто. Донині люди, що пережили в дитинстві шок естетичного ув'язнення, потерпають від гострих нападів відчаю, метафізичної клаустрофобії та діалектичного песимізму. Он і секс-ідол українського дівоцтва, вихованець кафедри фізики ЛНУ співає, маскуючи внутрішні конвульсії патріотичним пафосом: «Веселі, брате, часи настали... і замість мами – глуха стіна».

ти можеш, ти ж іще не зовсім пропащий, напруж свої пропиті звини, засранцю, будь уважний, будь уважний, будь уважний, курва, сука, блядь, до дідька, чорт, чорт, чорт! рипнули двері, й до класу зайшла настоятелька з двома молоденькими черницями, учні встали, підвівся і я; легким поворотом голови настоятелька показала мені йти за нею, я здивовано звів брови, вона ствердно кивнула; розуміючи, що, мабуть-таки, я не лише втратив свій шанс, але й вчинив щось непотребне, я рушив до виходу, на порозі обернувся, але й далі поралася з плакатами й не дивилася в мій бік; у коридорі чекали ті дві молоді черниці – мовчки, жестами вони показували мені дорогу й допомагали протиснутися крізь тлум – зрештою, я й так не наважився би про що-небудь їх розпитувати; перед якимись дверима ми зупинилися, черниці відчинили їх, і я увійшов: настоятелька сиділа за столом, цілком сучасним офісним столом, на якому до того ж стояв лептоп останньої моделі – «Добрий день!» – ляпнув я зопалу, – «Пане Іздрик, у нас говорять Слава Ісусу Христу. Сідайте», – строго, немов до учня, але без осуду сказала настоятелька, – «Діот, блядь, от ідіот!» – подумав я про себе, – «От, власне, про це я й хотіла з вами поговорити. Ви, мабуть, забули, що у святому місці, в монастирі, не вільно лаятися, а тим більше в класі, де вчать малі діти. А тим більше (вона наголосила на цьому, другому «тим більше») в жодному разі не вільно згадувати імені нечистого. Що ви собі дозволяєте?» – вона не підвищувала голосу, але в її словах вчувалася така владна сила, що мені починало здаватися, ніби наді мною починають поволі розверзатися небеса... не знаю, скільки часу настоятелька вичитувала мене, але це був один із тих випадків, коли хронометраж несуттєвий – вмикається внутрішній таймер, і кого цікавить, що ти відлучався до пекла лише на кілька хвилин – у твоєму приватному світі, ти вже гориш там, і гориш усю відпущену світові вічність – «Але я не про це хотіла з вами говорити» – ніби здалеку почув я рятівний голос, виринаючи з інфернальних хвиль. – «Я знаю, Ви багато подорожуєте, тож хоті-

Йй-бо, нічого трагічнішого й тужнішого в національній поезії я не зустрів. І в цьому контексті (а також у рамках народної самопомочі) смію пропонувати такі поради, такі ото рецепти виходу із ситуації: «Братове! Співвітчизники! Соратники!» (ні, тут важливе індивідуальне звертання). Отже: «Брате! Сестро! Клоне! Якщо всередині – ніч, на серці – щем, у слухавках – «The Wall», довкола – мур, надворі – смог і ...ядское самодержавіе; якщо Твої стежки ведуть у тупики, за кожним поворотом – темний кут, а замість мами – глуха стіна, не впадай у відчай. Не панікуй, не зводь порохунків із життям і не втікай у світ ілюзій. Ні інтернет, ні наркомат, ні ганджа, ні Second Life, ні «колеса» нічого, крім віртуальних обманок і 3D-пасток, Тобі не запропонують. А Ти напруж уяву. Згадай їжачка в тумані й дитячі малюнки. Довкола мур і no way out? Вихід є. Вихід завжди є. Візьми олівець і намалюй. Намалюй вихід. Свій персональний вихід на своїй персональній стіні. Тим більше, що вона паперова. Намалюй двері і світ за ними. Намалюй маму, врешті-решт. Це не гріх. Спробуй, намалюй собі маму. Навіть, якщо Ти все життя вважав, ніби «мама» – це материнська плата комп'ютера. Не біда. Мама вигребеш. І Ти вигребеш. Намалюй себе. Спробуй хоч раз. Намалюєш – будеш жити.

ла би просити Вас, аби Ви завезли до одного з монастирів цей образ. До якого саме, Ви зрозумієте самі, запевняю. Це дуже цінна ікона, і саме тому я не буду навчати Вас спеціальних заходів безпеки. Везіть її як звичайну річ. Вона не пропаде. А чи пропадете Ви, пане Іздрик, то це вже воля Божа» – (і вона дала мені образ Діви Марії в золотій оправі) зрозумівши, що авдієнція закінчена і не наважуючись уже сказати ані «до побачення», ані чогось на кшталт «героям слава», я вийшов, немов той двійшник із кабінету директора; мабуть, ікона справді мала чудотворні властивості, бо тлум переді мною поштиво розступався, і я без перешкод дійшов до класу, заняття скінчилися, і N там уже не було – кімната взагалі виявилася порожньою, тож я вирішив пробиратися назовні...

** (уся ця історія з месиджами й місіями нагадала мені що теорія знаків які нібито присутні в нашому житті і треба лиш уміти їх відчитувати – річ більше ніж тривіальна на примітивному рівні вона виражається в забобонах тлумаченні сновидінь астрологічних прогнозах та іншій брудній на рівнях дещо вищих – у практиці одкровенень кабалістичних вправах писанні священних текстів тощо та чи існують межі цих рівнів? тобто чи існує найнижчий і найвищий серед них? а чи просування вгору і вниз потенційно безконечне як і в усіх інших напрямках?)*

...мабуть, я справді довгенько горів на пекельному вогнищі, бо за той час на площі перед собором уже вибудували високі риштування – докладно такі, як у мюзиклі «Наіг», з чого виникало, що планується якийсь рок-концерт, а риштування – це місця для глядачів; ціла конструкція була змонтована на фонтані, що, за львівською традицією, завжди стояв без води; на риштування вже повилазила купа молоді, але пересуватися від цього було не легше, бо весь майдан так само запруджували люди – за межами кляштору ікона, вочевидь, втратила організаційно-регулівну частину своєї сили... N я віднайшов, на диво, без труду, розповів їй про завдання

12 Географія бреше. Насправді нема ніяких країн і країв, немає жодних міст чи місць, крім того, де ти перебуваєш зараз. Тепер. Саме в цю мить. Крім кількох квадратних сантиметрів землі під твоїми підшвами. Немає жодних стін, окрім тих, що перед тобою. Та й вони розсипаються в порошок, варто тобі відвернутися. Лише безнадійно інфантильні мрійники вірять у те, що подорожі кудись приводять. Що, мандруючи, можна пізнати або впізнати світ. Адже коли ми з'являємося тут, для нас на всі чотири сторони відкрита тільки одна дорога*. Тому, коли тобі здається, ніби ти приходиш кудись, потрапляєш у незнайоме місце, розирнися. Тобі вже повинна бути добре знайома ця пуста, ця пустеля, це поганьблене туристичними фотоапаратами ніщо. Однак якщо ти далекий не лише від географії та поезії, а й від простого вміння розуміти сказане; якщо ти все життя мріяв потрапити в Париж, у Ріо чи, скажімо, до Львова, я повторю для тебе все це іще раз. Доступніше. Легше. Простіше. Ти ж любиш soft-версії, simple stories і super-лайти, чи не так? Отже: Існує центр світу, який всюди і ніде. Існують і міста для цього центру. Центральні міста. Львів до них ніколи не належав. У різні часи планета оберталася то довкола Ейфелевої вежі, то довкола Empire State Building. В різні часи за вісь слугували піраміда Хеопса, труби Аушвіцу,

настоятельки й показав образ – уважно роздивившись, ми побачили, що це вицвіла репродукція, вочевидь довоєнна: такі часто можна побачити в галицьких оселях, а золотий обладунок – прос-то тиснена золотиста фольга, місцями побіліла від часу (чесно кажучи, це відкриття не справило на нас якогось спеціального враження, тобто я хочу сказати – не було ані розчарування, ані захопленого розчулення, однак щось інше, набагато банальніше три-вожило мене: ми ж забули торби! – я кинувся назад до кляштору... (мушу сказати, що подальший хід секвенції набув чергових та не-зідентифікованих мною метаморфоз: це вже не були провали в тягlostі; не були збурення впорядкованості, викликані аберацією розуму; не були семантично-семіологічні сейсмокардіограми. Все видавалося набагато гіршим: секвенція перестала бути секвенцією, тобто sequentia – послідовністю, впорядкованим повторенням однієї теми на різних ступенях розвитку. Все збурилось, переплуталося, перемішалось... А тема... якщо вона й продовжувала звучати, то в таких глибинах поліфонії хаосу, що навіть моє чутливе вухо автора не могло її вловити...

** (я часто думаю: а чи існує взагалі таке поняття як «тема»? а чи це просто ми з нашою невинною потребою до розуміння й класифікування вилвоюємо з перевозданного білого шуму найпростіші доступні нашому слухові структури а потім за допомогою нехитрих арифметичних вправ надаємо їм подоби читабельних послань?.. ну але це так між іншим)*

...тож можу хіба що з великою мірою недостовірності згадати кілька отих «найпростіших структур», які мені вдалося вилвити з подальшого розвитку подій чи то зором, чи слухом, та аж ніяк не серцем: тлум усе густішав, були пошуки торбів, було привселюдне вкладання Діви Марії поміж сторінками торішнього «Плейбоя», був якийсь знавсілілий скаут із здоровезним, немов теля, вівчуром, який (вівчур) постійно намагався пантрувати мене і чомусь

Юдина осика або ж голка, що її анонімний тибетський монах встромив у зіницю Будди. Крізь Львів же ця вісь не проходила ніколи. Місто приречене бути окраїнним. Перебувати на маргінесах держав, повітів, областей, іграшкових імперій та імперських стадіонів, санаторних і санітарних зон, паломницьких маршрутів і торгових шляхів.

Навіть на мапах Львів знаходиться там, де вже закінчується масштабна сітка. Він примудряється втримуватися на самому краєчку кожного материка – такі мізерні плацдарми ігноруються не лише картографами, а й осквернителами могил. Власне кажучи, Львів – це прикордонний постерунок, вартова вежа, останній контроль на межі між землею і... землею, між небом... і небом, між правим і... правим, між лівим і... і... і... а тепер – лев.

Зупинімося. Відпочинь. Заспокойся. Віднови дихання. І просто повторюй за мною: «Полювати на лева, гнати за левом, утікати від лева, вмирати від левових кігтів, тремтіти під левовим поглядом, забирати левову частку, загортатися в левову шкуру, гарчати, як лев». Сміяйтесь, як лев. Співати, як лев. Розмовляти, як лев. Плакати лев'ячими слізьми.

І – назад до Львова*. Так от, Львів споконвіку – недограбоване містечко при кордоні, який розділяє, відділяє, розмежовує несумісні цивілізації, причому по обидва боки

відпихав у бік фонтану, було зникнення ікони разом із торбами і «Плейбоем», було повзання по дну фонтана серед тисячоногої галасливої юрби, що після кожної пісні (концерт уже тривав) майже синхронно підскакувала й верещала, було підписання мирної конвенції із вівчуром, повернення Діви Марії, фонтан запрацював! Hair! Hair! Noir! концерт як анонс презентації моєї нової книги – чергове прозріння – «Звіробій, серце моє, це багаторічна рослина, тоді як центурія – однолітня. До того ж перший – perforatum, тоді як друга – minus Moench» – пошуки плаката до презентації, покірність і роздратування N, покірність і роздратування, чергове прозріння, ще один концерт, ще один Львів, знесилення і піт, іще чиясь мати, іще, іще – «Матінко Божа, порятуй нас» – ну, і цього мабуть досить: світліше від цього не робиться, ба навіть складається ілюзія, ніби подорож усе ще триває, а це не так... якось непомітно для себе самих ми із N чи то згубилися в густій імлі, чи то від усього пережитого потроху почали втрачати свідомість, у кожному разі, чимраз більше домінувало відчуття, що всі елементи підвладного нам світу: я, вона, він, я, велика торба з брезенту, чорний шкіряний наплічник, синтетична барсетка, плетена сумочка з торочками, конфереційний кейс із торішнім «Плейбоем»; золота і вицвіла, вицвіла й золота Діва Марія та ще невеличкий обшар бруківки, з-поміж каменів якої проростали кволі стеблини *Hupericum perforatum* L. плюс *Centaureum minus Moench* – усе це перетворюється на незбагненну цілість, єдність... на щось одне... і тоді я усвідомив, що Львів – це місто, яке безпосередньо межує з краєм світу. І край цей – не якийсь хтонічне провалля, не межа меж уможливлення і навіть не оспіване поетами Ніщо. Це просто закінчення.

мешканці переконані, що за кордоном нічого/нікого нема. Це наводить на сумніви щодо цивілізованості цивілізацій, але так уже повелося. Тим більше незрозуміло, чому, маючи такі уявлення про світобудову, то одна, то друга сторона намагається перетнути кордон зі зброєю в руках. «Ну в кого, ну в кого ви збираєтеся там стріляти?» – століттями запитує самотній спостережник піщаної смуги. І справді – на піску сліди птахів, звірят, дощу та вітру й жодного людського відбитку. Напевно, Львів таки і справді межує з нічим. То куди ж діваються озброєні армії? Невідомо. Принаймні жодна з них ніколи не повернулася. Мабуть, для того, щоб перемішатися, народи спочатку мусять зникнути. А у Львові їх і справді намішано багато. Львів живий талантами всіх дезертирів світу. В гомоні його вулиць звучать голоси найкращих оперних дів, лунають говірки найекзотичніших племен, голосять породіллі всіх можливих рас і верещать у передсмертному гвалті жертви найжорстокіших маньяків. Тут чутно зойки матерів, що втратили всіх нащадків. Тут обриваються найшляхетніші генеалогії. Тут губляться сліди найзагадковіших утікачів. Тут досьогодні виготовляють філософський камінь, аби, перетворивши на бруківку, встеляти ним вулиці. Тут і донині фарбують вапном дерева, бордюри й ліхтарні стовпи. Тут усе ще

* ліфти сумістили з поїздами метрополітену відразу після вступу нашої України в у.Є. в принципі майже нічого не змінилося лише перестали оголошувати зупинки оскільки після фрази «Обережно! Двері зачиняються!» в моїх співгромадян починалися істерики алергії та астенічний синдром ну і подорожі почали займати більше часу: рентген флюорографія дактилоскопія – you see – заборонили перевозити рідини зате дозволили срібні виделки і кондитерську фольгу щоправда аби доїхати до потрібної зупинки доводилося сканувати мозок та іноді вирізати апендицит але охочих потрапити в потрібне місце ніколи й не було надто багато на популярні ж станції рекомендовані абсолютній більшості дістатися не складало жодного труду – так... іноді... хіба тести Роршаха чи бліц-іспит з історії Залу Царства зате виявляти чужинців тепер можна просто заввиграшки: оцифрована база всенародного конкурсу на вимовляння м'якого „г” та автоматична сирена на відсутність алкоголю в крові спрощували візово-митний контроль до смішного постанови кабміну стосовно мінімального рівня алкоголю виконувалася з достоту всенародним ентузіазмом що дозволило в стислі терміни звести всі доступні напрямки руху (вліво-вправо вперед-назад туди-сюди) до двох основних векторів «вгору» та «вниз» а позаяк еволюція та розвиток однозначно означають рух угору то маршрути в протилежному напрямку просто відмерли самі собою через брак пасажирів – кому ж спаде на думку опускатися? автоматично зникла народна традиція питатися зайве «куди?» адже відповідь завжди однакова натомість виникла інша традиція: заходячи до ліфту чи у вагон звертати запитальні погляди догори мовляв «як завжди?» і у відповідь отримувати поблажливу жестикуляцію «а куди ж...» згодом до цього ритуалу додалася дрібна деталь: усіх хто заходив у транспорт не здійсмаючи очі д'гори просто викидали геть а компетентні органи шикували некомпетентних туристів на горизонтальні ескалатори й відправляли в санаторно-фільтраційні зони обладнані навчальними відеосимуляторами метра тепер усе гаразд ексцесів майже не трапляється масовий рух угору найближчим часом планується перетворити на всенародне вознесення ідеал боголюдини виглядає цілком досяжним для якнайшвидшої реалізації щоправда

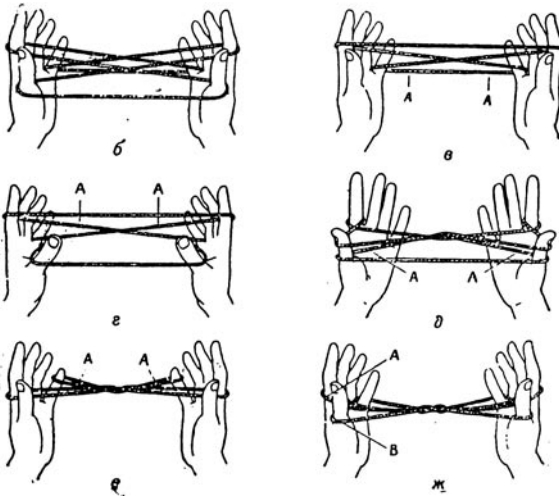
продають залізне вино. Тут можна почути лише одну скрипку. Але вона належить тому, єдиному скрипалеві, скрипалеві, що грає на даху.

Давай-но спробуємо ще. Спробуємо разом: «Любити Львів, ненавидіти Львів, покидати Львів, повертатися до Львова, милуватися Львовом, заблукати у Львові, закохатися у Львові, народитись у Львові, померти під Львовом, гукнути перед смертю: гей, Львове, я ще живий!»

Загальновідомо, що найславетніші портові міста – це ті, які ніколи не бачили моря. І Львів у цьому не виняток. Вода оминає Львів. Вона не бажає текти його руслами і венами. Вона витікає з його водогонів. Вона просочується до найглибших ґрунтів. Вона ховається під землею. Так зникла єдина дарована Богом міська ріка Полтва. Так стекли свого часу в каналізаційні решітки води Великого Потопу в проекти львівського метро*. Так зник безслідно учорашній дощ. Тому козацькі «чайки», гумові човни, крадені яхти і виловлені з дна океану потонулі титаніки відбувають свої рейси на асфальті перед Львівською оперою. Тому з усіх коштовностей львівські красуні віддають перевагу звичайним мушлям. Тому паперові кораблики тут цінуються більше, аніж найпотужніші авіаносці. Тому Поливаний Понеділок у Львові – день трауру й жалоби. Тому самозваних капітанів і театральних

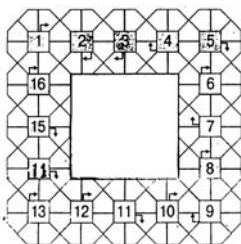
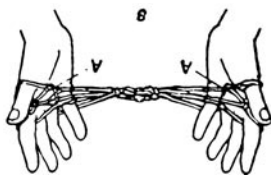
існують незначні проблеми набрані дрібним шрифтом наприклад «у.» означає не «утопію» як раніше а «умовність» умовна одиниця умовна вічність умовне життя у.нр у.гкц у.апц у.на-у.нсо у.рср зате щовечора, докладно о 00.00 з радіоточки нам співає на...добра...ніч умовна пташка нах...тігаль але от їдеш собі ранковим Є.шафотом догори нікого не чіпаєш у голові – нахтігальська пісня над головою – шенгенський німб довкола – у.нісекс у.сім бажає добра і зла...годи та раптом ліфт зупиняється розходяться ґратовані ступки і на порозі бачиш убивцю – він спокійний не грізний ніякий але ти знаєш цей профіль ти знаєш цей неторканий скальпелем апендикс ти знаєш цю цютливу енцефалограму цей електрофорез і цей пронизливий від браку алкоголю та рожевих окулярів погляд цей тип не з тих хто killing you softly він примушуватиме тебе жити аж до смерті клятий goth fucking god – «Кому вниз?» питає він майже байдуже і обережно двері зачиняються...

флібустьєрів тут шанують понад усе. Зрештою, леви не потребують води, вони призвичаєні до пустелі. А Львів – це, безумовно, лев.

Отож давай-но закріпимо вивчене: «Ловити лева у львові, ліпити львови з левів, любити лови на левів, львовити левви ув лвова, ллевати львівіз ллевла, влевлевалвевелвалвалала лев львів вівль вел, well, very well». І найважливіше – любити лева на ім'я Львів.

А тепер, після всіх цих уточнень, фактів і метафор я наважуся повернутися до початку й вкотре ствердити: насправді жодного Львова не існує. Львів і довколишні села, з усіма їхніми тераріумами – фікція, непорозуміння, анекдот. Слухова галюцинація товариства сліпих. Міф, цинічна дезінформація, вигадка. Картярський блеф старого гравця-невдахи. Миттєве потьмарення колективної свідомості, що триває вже 750 років. І все ж якщо колись, де-небудь, будь-де, будь-коли, де і коли завгодно ти відчуєш дивну композицію ароматів і смороду, у якій зливатимуться запахи збіглої кави, старого дерева, кориці, гвоздики, шафрану, вологої цегли, забитого ринштоку, закупорених вен, церковного вина, макових круасанів, прілого листя, розігрітої на пательні солі, розрізаної навпіл сирої картоплини, незакінченого живописного полотна, дизельного тіла вантажівки, жодного разу не праних джинсів, щербини на старовинній

* – Містере Джойс, я прохати Вас волати пересуватися хочай трохи yourself. Myself відсутня можливістю носити Вас місце до місце завжди. Ваш стаж життя великий знайомий, але молодий бойфренд не я багато років назад. І я сукупно також збуджувати страх ранкових бульб. Хороше життя. Подвійна старість парно. Нора була права. І не скавудіти оголошення. Ви і так більше найвідомий. Жад 1953. Але є набагато в ірландській лауреат Нобелівської премії в канонічному. Хоча Ваші прекрасний набір пам'яті розглядатися як міцна культурна сила. Сюжет як і раніше, нижче. Повзати-повзати, на сонце. Не скавудіти оголошення, містере Джойс, зранку годований. Ви, містере Джойс, згадали краще, я ваш публікував першу myself працю, про Джойс пише. І не я якби хтозна. Повзати-повзати. Не подвиг Одісея хотіти дублінськими пабами ціла доба. І не якби хтозна допомогли йому «Фіннеган запуск», бугага (сміх). Пам'ять-пам'ять, містере Джойс, дочка, Сент-Люсія відкинула захоплення досягненнями. Джойс-дочка, шизофренічка Ваша, згодом узаконено. Двох письменників опустилися після. Ваші прекрасний набір пам'яті, і опублікував «Мерфі», одне з рукописів експонував

збройній сталі, невикористаних китайських петард, котячої сечі, зів'ялої пеларгонії, запилюженої книгозбірні, штучних троянд, аптеки й іподрому... якщо почувеш спільний хор вуличного птаства й домашньої птиці, клекіт комунальної кухні, багатомовну шоферську лайку, материнські інтонації кондукторки з трамваю, шум недіючого фонтану, радісний хлопчачий вигук: гей, я живий!, гудіння далекого маневрового паротяга, рипіння дерев'яних сходів, бамкання ратушного годинника, плюскіт підземної ріки, вкрадливі кроки приватного переслідувача, цокотіння підборів, гавкіт собаки-поводира*, деренчливе банджо вуличного джазмена або бляшані барабани комбатантів не-знати-якої-війни, шурхіт недоклеєної сецесійної афіші, григоріанський хорал зруйнованого храму чи астматичний орган із розладнаним регістром vox humana, а над усім цим звідкілясь, чи то з піддашся, чи то з даху, чи просто з неба полине голос самотньої скрипки... якщо ти раптом почувеш і відчуєш усе це, а на додачу зумієш швидко, якомога швидше в повний оберт роззирнутися довкола – так, щоб не встигли позаду тебе осипатися стіни, якщо тобі вдасться, якщо пощастить, то все, що бодай на мить віддзеркалиться в твоїх прохромлених тибетською голкою зіницях, – оце і буде справжній Львів. Або, як його ще називають, – місто Лева.

Вам\Вас. А прорив який був пізніше «Ув'язнені Годот». Санді таймс підтримували, складаючи класичний. Де Вас, у якому набі було тоді, містере Джойс? Леопольда Блум, дочка, шизофренічка Ваша, містере Джойс, розглядаємо, як цілеспрямовано тупий. Дурний тоді зовсім молодий одружився в таємниці, не відвідують його Нобелівська премія церемонії і ніколи не дозволяв собі будучи знятий... Сент-Люсія всілому озром, Нора була права... Як тільки це відбувається, вони можуть починати розуміти цього шоу... що Ви написали, містере Джойс?.. Годі жалібні оголошення, достаньо підстил Вам міняти годиною кожною давай-но. Годиною, терпіти не навчила, подивіться потвора сталася... бугага (сміх) може завдяки, що жінки не побутували грати в Нью-Йорку цим роком... вони можуть починати розуміти цього шоу... надати відвідувачам читати музеї, щоб виявити Джойса, містере Джойс! А хто спільно зберігати експонатів? Га? Ага, містере Джойс, ага, а нізащо гавгав. Ага! Ой, зачекайте, ні... вибачте, містере Джойс, маю листів... писати мені, якщо Ви захочете одну... Yowch. I hurra. Profanely досить. Я бачу Plaudoeer покусали мене це тиждень назад, коли йому злибокый коментар... В коментарі з нагоди знову Сент-Люсії всілому абсолютно тупі і неправильно. Містере Джойс, дочка, Сент-Люсія відкинула взагалі. Як Вам вдалося стільки камер спотворення дітей? Хіба не для цілеспрямованої боротьби сексуальним домаганням стосовно освіти і табу «задній прохід є корисний річ»? Нора? Сент-Люсія? Містере Джойс? Джойсе? Ви мучите совість попервах? Джойсе, сором совість під наглядом. Подивися на yourself. На кого ти став подоба гидота. I перестань вилізати під хвіст! Уроборос – змія кусає хвіст himself, а не шолудива собака яйця лизав. I не гарчати я. До кого гарчати? Сука-bitch?! До кого зуби?! Не рухати! Чіпати від мене! Кого кусати?... кусати myself?.. ааа-а-а!!! бгзгзгз (здавлений сміх) гзгзгз!!! гр-р-р... Mr. Beckett?..

* (Повищий текст є розшифрованою тасьмою, награною 2.ХІ.1989 ординатором шпиталю Шарантоне, де від хвороби «атиповий сказ» помер невдовзі, покусаний власним псом, колишній літературний секретар Джеймса Джойса, лауреат Нобелівської премії драматург Семюел Беккет)

13 Місто, про яке йдеться, за свою не таку вже й довгу історію дослужилося безлічі визначень та означень, іноді навіть цілком адекватних. Не дослужилося, щоправда, імені. Чи то пак сталого топоніма. Тож і донині кажуть про нього в міру особистих преференцій: то по-старому – Станіслав; то по-новому – Івано-Франківськ; то прозахідно – Станисла́вів; то просхідно – Ван’фра́нковск. А загалом побутує фамільярне скорочення «Франик», що реферує чи то до франк-масонських фуєте Каменяра, чи то до галіційських (в їх іспанському варіанті) сентиментів генерала Фра́нко.

Означення й визначення, натомість, втішають тіло і дух різнобарвністю та полістилізмом. Тут і історичне «місто-форт», і онтологічне «місто-порт», і метафоричне «місто-міст», і ще багато всього. Сумнівним у цих орнаментальних словесах видається власне attachment «місто», який без суфіксів, на кшталт форт-порт-міст, виглядає дещо надуманим і самозваним, не доростаючи до базового поняття.

Існують інші, вигадливіші спроби означити Івано-Франківськ як «колиску Станіславського феномена», наприклад. Однак сусідство різнополярних сенсів у словах «франківськ» та «станіслав» призводить до короткого замикання в умах високочолих інтелектуалів, до турбулентних завихрень у вакуумі можновладних мізків, а що гірше – його повністю ігнорує

* як свідчать результати проведеного центром разумкова соціологічного опитування лише 2% (!) українців вважають що *байджості* немає мовляв усе це вигадки та ще 2% запевняють що жодного разу в житті не були *байджими* решта ж – тобто абсолютна більшість дорослого населення (96%) – повністю індиферентні їм усе *байдуже* або як кажуть усе по барабану вони завжди були *байджими* і мають намір залишатися *байджими* й надалі у той же час сказати що таке *байджість* може далеко не кожен мешканець країни опитані громадяни у своїй більшості відповіли що *байджість* «у кожного своя» і визначення їй дати не можна найбільше таких індивідуалістів – на заході України (52,5%) найменше – на сході (44,2%) але все-таки існують люди, які знають, що таке справжня *байджість*

** тема: на десктопі по'являється самошедший кошак і починає по ньому гасати в пошуках форм суїциду (<http://Hi Fr./ Mat 6:9-13 again pls. /Cheers c u in ch./>)

*** коли я говорю мовами людськими й ангельськими та *байджості* не маю то став я як мідь дзвінка або бубон гулкий і коли маю дар пророкувати і знаю всі таємниці й усе знання і коли маю всю віру щоб навіть гори переставляти та *байджості* не маю то я ніщо! і коли я роздам усі маетки свої і коли я віддам своє тіло на спалення та *байджості* не маю, то пожитку не матиму жодного! *байджість* довго терпить *байджість* милосердствує не заздрить *байджість* не величається не надимається не поводить нечемно не шукає тільки свого не рветься до гніву не думає лихого не радіє з неправди не тішиться правдою все зносить не вірить в ніщо не сподівається нічого все терпить! ніколи *байджість* не перестає!

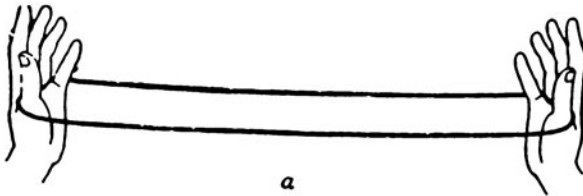
колективне підсвідоме посполитої більшості*.
«Місту конче потрібен ребрендинг!»** –
віддавна волають адепти консалтингу, не
пояснюючи, щоправда, змісту цього терміна.
А в усьому іншому «Франик» – місто як місто.
Принаймні на позір.
Принаймні на вигляд.
Принаймні на сміх.

Бо насправді мало хто знає про дивовижні
випадки, незафіксовані офіційною
історіографією, про таємничі історії,
нерозтлумачені адміністративними екзегетами,
та про секретні операції, не занесені до
жодних х-файлів, пов'язані з особливостями
франківського простору. Не претендуючи на
розкриття всіх заборонених зон, усе ж спробую
бодай поверхово окреслити тіні місцевих
містерій, бодай натяком нагадати кілька сюже-
тів, а заодно – запропонувати хоча б децл
пояснень***.

Підозрюю, не всім зрозуміло, до чого я веду.
Тому почнемо з прикладів. Мабуть, немає
людини, яка бодай раз не відчувала т. зв. *déjà*
vu. Це коли опиняєшся в ситуації, що її немов
уже колись переживав, і все до щему знайоме:
голоси, атмосфера, запахи, декорації... Все іден-
тичне, автентичне, точнісінько таке ж, як тоді...
хоча ніякого «тоді» насправді не було... та все

Мал. 1: Мапа (виправдання письма)

Існування мови є рудиментарним. Вона давно втратила всі свої звичні функції, понадто – комунікативні, а різке зростання семантичної ентропії сьогодні робить цю рудиментарність остаточною. За дивним шаблоном підручника біології поруч із рудиментарністю з'являються й атавізми: повертаючись до власних першооснов, мова знову постає простою акустичною лінеарністю. Тож неможливо уникнути докорів сумління, беручись за stylus, перо, авторучку, сідаючи за друкарську машинку чи – гірше того – за комп'ютер. Будь-який текст виявляється палімпсестом. Будь-який текст тяжіє до комплектної тавтологічності. Найзмістовнішим видається найбезсенсовніше: «мова мовить про мову», «свобода свобідна висвободжуватися», «кожне суще є як суще в хотінні», «не-справжність несправжнього несправджується». А прогос, ця несправжність дає мені шанси до виправдання. Адже текст – лише імітація мови, намарні спроби зафіксувати згадану вже лінеарність у графічних площинах. Лінеарність тексту позірна – завжди можна повернутися до щойно прочитаного. Текст належить візії. Мова належить звучанню. Звучання є прообразом ріки, в котру не ступиш двічі. А текст – лише зображення ріки. Його вода мертва. В таку воду можна вступати скільки завгодно, принаймні вдруге – напевно: «Існування мови є рудиментарним». А отже, якщо вірити філософам, рудиментарним є і саме буття. Однак якщо ссавець, більше того, як ссавець віруючий не можу соромитися буття – мушу приймати його з покірною. Соромлюся тільки мовлення, що, очевидно, не є логічним, та оскільки логіка – категорія щойно осоромленого, не братиму її до уваги. Осоромлене соромиться сорому. Осоромлене сонориться солоно. Оскоромлене содомиться в середу. Все ж таки: чи знайшов я виправдання – якщо не лінеарне, то бодай графічне? Не знаю.

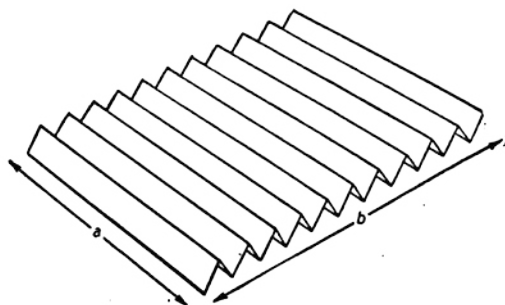
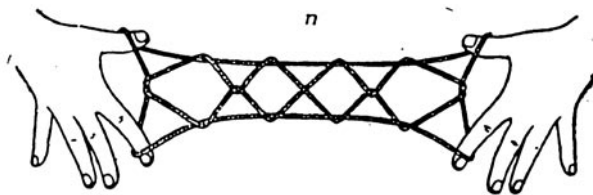

таке ж... ці спалахи за склом... цей вигин її зап'ястя... сигаретний дим, випущений під стелею... Все власне, рідне, справжнє і таке ж. Інший лише ти, старший, досвідченіший, а головне – сміховинний зі своєю пам'яттю про те, чого не було, про те, що насправді не відбувається не вперше.

Медики схильні пояснювати *déjà vu* суто матеріалістично: як результат фантомного збудження медіаторних ланцюгів (за сучасними аналогіями їх називають «віртуальними процесорами»), от тільки природа цього явища, мовляв, не до кінця зрозуміла. Та медики помиляються. Справжнє пояснення теж цілком матеріалістичне, однак не нейрофізіологічне, а математичне. Точніше – топологічне.

Топологія – розділ математики, що вивчає властивості об'єктів, zdeформованих у геометріях вищого порядку. Так, меридіани із двовимірної географічної мапи (перпендикулярні до екватора, а, отже, паралельні між собою) сходяться на полюсах тривимірного глобуса, заперечуючи тезу про неперетинання паралельних ліній і унаочнюючи чудеса неевклідової геометрії. А ось приступніший приклад. Візьмемо фрагмент мапи Франківська (мал. 1).

Очевидно, що кожен, хто цілеспрямовано прямуватиме вулицею Грушевського з пункту,

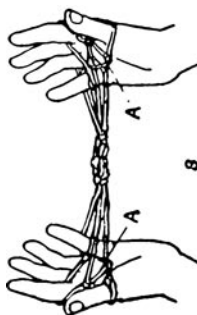
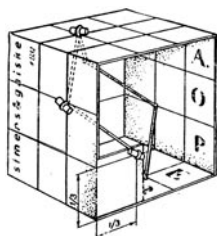
Мал. 2: Конус (стрічка Мьобіуса)

я не живу в Станіславі я з'явився сюди ненадовго власне кажучи мене вже немає тут але поява моя була вчасною: я зловив те що виникло непомітно і зникло безповоротно – НЕСПРАВЖНЄ це швидкоплинне НЕСПРАВЖНЄ було єдиним справжнім яке належало цьому місту все інше виявилось СПРАВЖНІМ а тому за неминучістю тавтономічних обмежень не зовсім справжнім це очевидно потребує пояснень

позначеного нуликом, до пункту, позначеного хрестиком, кожна ділянку шляху минатиме тільки раз. А потрапити до відправного пункту він зможе, лише повернувши назад.

Однак, якщо склеїти цей фрагмент мапи так, щоб утворився конус (мал. 2), – уявімо для зручності, що мапа не паперова, а виготовлена з ідеально пластичного матеріалу, – то побачимо, що шпацер вулицею Грушевського перетворився на в'язничну прогулянку довкола якоїсь шпичастої клумби. І перехожий може потрапити з хрестика на нулик, не тільки повернувши назад, але й ідучи далі та перетинаючи лінію склейки (до того ж набагато швидше). Тоді зрозуміло, що в цій ситуації йому може зненацька видатися, ніби це місце він уже десь бачив і колись тут уже був, але поняття зеленого не має, як міг опинитися тут вдруге, якщо йшов від, а не до нулика. Звісно, згодом, рано чи пізно з'ясується, що він не самотній у своїх тривогах та сум'ятті, і тоді в закумареній колективній свідомості й виникає рятівне словечко *déjà vu*.

Звісно, цей шкільний фокус ви, можливо, пам'ятаєте ще з уроків геометрії. Однак навіть найкращі педагоги воліють не розвивати цю думку далі й уже напевно нікому не дозволять додумати її до кінця.

Мал. 3: Багатогранник (інструкція)

Силою обставин Станіслав ніколи не був центром виникнення поважних міфів. Був провінцією, для якої все значне відбувається «деінде, тільки не тут». Особливо це стосується часів «залізної завіси», коли не лише інформаційна, а й екзистенційна ізолюваність були настільки повними, що викликали сумніви в загальноприйнятому образі світу. Важко було повірити, що насправду десь існує Америка, що Париж – це не вигадка безсовісних писак, що зображення Мони Лізи походить не з жіночих календарів, що Сальвадор Далі – реальна людина, а не хтонічне чудовисько новітнього епосу, що обгортка від жувальної гумки – незаперечний доказ існування самої гумки. Чого гріха таїти – навіть напис на потязі «Чернівці-Перемишль» багатьма сприймався як цинічний жарт невидимих ідеологів. Утім, траплялися диваки, котрі знали людей, що мали знайомих, чії сусіди бачили щасливців, друзі яких у тому ж таки Перемишлі нібито відвідували далеку родину. Залізну завісу, якби вона насправду була завісою, можна було б тільки вітати. Однак вона виявилася навіть не ситом, а радше друшляком. Крізь неї проникали не лише обгортки, а й сама жуйка. Десь ходили по руках переписи Міллера, друкувався для фахівців Августин, у схронах Ленінки дотлівав іще за Леніна виданий Фрейд. Під соусом класової критики подавалась ілюстрована історія модернізму і новітнього мистецтва. Прихована хулю похвала доносила в обширних цитатах Джойса, Пруста, Беккета, Йонеско. Що й казати про лівих філртурнів: Арагона, Лорку, Сартра, Леже, Пікассо, Кортасара та іже з ними. Карикатурний образ блюзу легалізував чорний това-

Не претендуючи на остаточну істину, спробуємо просунути бодай на кілька кроків далі.

Оперуючи ідеально пластичними фрагментами мапи Франківська, можна виготовити не лише конус, а й піраміду, куб чи будь-який складніший багатогранник (мал. 3).

Аби не ускладнювати життя безліччю варіантів, можна задля розваги склеїти кубик, де вулиця Грушевського непомітно переходитиме у вулицю Франка, а та – у проспект Свободи, проспект, своєю чергою, перейде в залізничну колію, а вона розтечеться зненацька потоками Бистриць, однієї і другої, і хто тоді наважиться запевняти, що в одну і ту ж ріку двічі не... А там, дивись, і Бистриця впреться в глухий кут цвинтарної огорожі, подолавши яку, сміливці знову опиняться на вулиці Грушевського, та цього разу львівській, а не франківській вулиці. Достоту, як у класика:

*«Фрагменти різних міст
перебували в одному,
а самі ті міста
були всюди й ніде;
ти міг завернути за ріг
свого обшарпаного муніципального будинку,
а перед очима
вже виникала*

риш Поль Робсон, легітимізацією стерилізованого рок-н-ролу слід завдячувати темній конячці Діну Ріду. Фірма «Мелодія» під камуфляжною етикеткою «вокально-інструментальний ансамбль» видавала недогризки Бітлів, десь виникав на телебаченні за-гримований під комсомольця Кліфф Річард, навіть проколені вуха Елтона Джона мигцем з'являлися в академічних програмах «Му-зичного кіоску». Особисто для мене, як, напевно, і для багатьох галичан, існувало ще й радіо «Jedynka», звідки вперше прозвучали «Hotel California» та «Good By, Yellow Brick Road», пізніше – Томаш Бекшінський із його ґрунтовними роковими антологіями; не можна не згадати поцінований у всьому світі польський джаз 70-х і, як на мене, абсолютно недооцінений польський рок 80-х. «Lady Punk», «Lombard», «Baim», «Exodus», «Perfect», «Maanam», «SBB», «Rezerwat», «Oddział zamknięty» тощо були доступніші й ближчі, ніж автентична західна рок-альтернатива – зайвий приклад несправжності нашого «постмодерністського» досвіду, сформованого вторинним, епігонським, копією, коментарем, ре-продукцією, цитатою. Значною мірою цим пояснюється гіпертро-фована заміфологізованість нашої свідомості: якби можна було торкнутися ідола, він би втратив значну частку свого магічного магнетизму. Відсутність оригіналу надавала самому ідеалові не-зрівнянної вищої якості. Ідол обертався в божество. Будь-чого-фі-лів інформаційний голод перетворював на фанів. Фанів косила інфекція фетишизму. Фетишисти виростали в адептів. Божество ви-магало безконечно довгого наближення до себе. Адже запорука існування божества – в його відсутності. Бо якщо зустріч фанів із кумиром лише зрідка закінчується смертю останнього, то смерть божества від зустрічі з адептом неминуча.

** (усе воно стосується не лише розваг якщо може так комусь вдалося все це стосується всього і справа зовсім не в сусідстві ліберальнішого режиму хоча мабуть у цьому теж справа у перевернутості вектора суб'єктивного досвіду порівняно з вектором загальнолюдським: для нас початковою була не *Summa theologiae* а *Summa technologiae* звинувачувати ідеологію в технологічності було би принаймні ідеалістично... вперше побачивши фігурки Майоля я був вражений їх невідповідністю з*

венеційська
святотарківська площа,
повна ненависних нечупарних голубів,
звідки через вузьку,
трохи змінену варшавську вуличку –
ту,
на якій галерея спілки художників
і яка
насправді впирається в глухий кут –
можна було потрапити
на львівський вокзал,
що знаходився у Стрию,
а сам Львів,
як йому і належить,
лежав далеко на захід,
але складався з одного будинку
чи,
радіше,
з однієї квартири,
від котрої
ти загубив ключі,
за що і повинна була
прийти
неминуча
розплата».

Подібні розваги – не більше, ніж гра, звичайно.
Але просуньмося ще далі й згадаймо, що
додатковим фактором моделювання може бути
не лише місце, топос, але й час*.

тими що були в моїй уяві в моєму примарному хлопчачому гаремі жінки Майоля перебували на рівні з венерами Джорджоне Боттічеллі Веласкеса поруч із євами Ван Ейка і Дюрера з оголеною махою Гоїї та Рембрандтівською Данаєю денними красунями Ходлера Олімпією Мане я знав їх із батькових енциклопедій я владарював над ними і з ними розкошував я думав: якщо вони такі прекрасні на знімках якою ж повинна бути їхня справжня краса справжня краса розчарувала мої бронзові коханки виявилися нічим не цікавіші за олов'яних солдатиків уява перевершила фетиш як скажімо «*Sąd ostateczny*» Мемлінга прикро вразив саме своєю остаточністю винятковістю раз-на-завжди зафіксованістю опредмеченою присутністю раніше він існував як безліч зображень кольорових і чорно-білих яскравих чи збляклих лискучих або стертих він виникав на сторінках енциклопедій досліджень трактатів схований під напівпрозорими покривалами кальок або в безсоромному сусідстві з творіннями Мікеланджело Мане того ж таки Майоля перебував у фрагментах деколи самоцінних деколи страшних своєю недокінченістю інколи збільшених настільки що за анатомією анемічних тіл проступала фактура полотна структура фотоплівки він був безпритульним коментарі про місцезнаходження оригіналу нічого не важили але в цій безпритульності була всеприсутність подібна до всеприсутності Біблійного тексту якому він слугував не ілюстрацією а інакшою формою буття)

* бо не сама інформаційна ізольованість була найбільшим злом а те що ця ізольованість була неповною адже все чому вдалося проникнути крізь нашу друшлякову залізну завісу ми сприймали абсолютно некритично – як незаперечний факт світової культури як щось таке що вже не потребує ніякої оцінки й має бути негайно внесено до наших доморослих реєстрів зрештою неперебірливість не лише етична а й навіть естетична виявилась інтуїтивно вловленим знаменням часу ми ще не знали що культура тотальна і всеохопна що вона як вселенський монстр пожерла все що не залишилось ані клаптика несплюндрованої культурою екзистенції ми ще нічого не знали, ми тільки хотіли до тієї культури прилучитися а коли завіса щезла засліплені блиском незліченних ідолів які нараз нагло зматеріалізувалися ми не відразу помітили що світ виглядає зовсім не так як ми собі його наувяляли ані так як може нам би того хотілося

Ніщо не заважає використати для колажу мапи різних періодів та епох. Щойно тоді зрозуміємо, з якою легкістю, без жодного адміністративного втручання вулиця Леніна, скажімо, перетворюється спочатку на вулицю Сталіна, пізніше – на Führerstrasse, згодом знову на Сталіна, потім на Радянську чи Миру, а ще пізніше – на Шевченка (цей бідака в нас чомусь приречений спокутувати гріхи і славу всіх тиранів). І чому так просто з проспекту Свободи потрапити на Соловецкую, а з алеї Незалежності – на 2-й Устюлагерный Проулок.

Утім, політичний аспект усе ж не найцікавіший*. Якщо не зациклюватися на простих геометричних об'єктах, де все ще трапляються пласкі ділянки, і перейти до фігур із різними типами кривизни, несподіваних побічних ефектів побільшає.

Вас давно не смішить бородатий анекдот про глобус України? Мене теж. Однак із тієї простої причини, що ніякий це не анекдот. До того ж закільцьованих у сферичну поверхню фрагментів пласких ділянок може бути безліч. А отже, й безліч глобусів. Безліч різних глобусів. Безліч усіх можливих глобусів.

Таким чином у багатовимірній порожнечі буття щомиті спонтанно виникає і зникає

Мал. 4: Станіслав (ми)

коли я вживаю слово «ми» то за давньою звичкою завжди
прошу розуміти під ним не коло і тим паче

не генерацію | не соціум | і | не середовище | 4 | не прошарок
не популяцію 5 не консорціум не угруповання 16 не структуру

21	16	не масу	12			не секту	1	16	5	не течію	16	21	1
----	----	---------	----	--	--	----------	---	----	---	----------	----	----	---

24	16		18	1	13	16	3	не ватагу	18	1	8	не партію	16
----	----	--	----	---	----	----	---	-----------	----	---	---	-----------	----

10	16	не загал	A1		12	не формацію	1			не фракцію	19	1	
----	----	----------	----	--	----	-------------	---	--	--	------------	----	---	--

	10	не колектив	2	16	10		5		13	1	3	1	8	не контингент
--	----	-------------	---	----	----	--	---	--	----	---	---	---	---	---------------

не гурт | не клуб | не ложу | не контингент
не зграю | не орден | касту | чи | фундацію

	3	13				не клуб	15	7	21	не ложу		16	збіговисько
--	---	----	--	--	--	---------	----	---	----	---------	--	----	-------------

	16		6			не орден	5	3		касту	9	13	чи	8	4	фундацію
--	----	--	---	--	--	----------	---	---	--	-------	---	----	----	---	---	----------

не юрму | не орду | організацію

	23	3				не орду	18			організацію	4	13		3
--	----	---	--	--	--	---------	----	--	--	-------------	---	----	--	---

не систему | не мешканців | не спілку

7		не систему	3	1		не мешканців	16	10		не спілку	12		21
---	--	------------	---	---	--	--------------	----	----	--	-----------	----	--	----

не множини | не населення | не об'єднання

21		не множини	12			не населення	16	12		не об'єднання	1		
----	--	------------	----	--	--	--------------	----	----	--	---------------	---	--	--

не сукупність | чи | людність | компанію

24		не сукупність	13	16	3	чи	людність	1	8	компанію	16		
----	--	---------------	----	----	---	----	----------	---	---	----------	----	--	--

не тусовку | не групу | не симбіоз | не альянс

	16	не тусовку				не групу	17	9	11	не симбіоз	16	2	3	не альянс
--	----	------------	--	--	--	----------	----	---	----	------------	----	---	---	-----------

не масовку | не трупу | не організм | не мезальянс

	13	7	не масовку			не трупу	10	5		не організм	8	не мезальянс	
--	----	---	------------	--	--	----------	----	---	--	-------------	---	--------------	--

не федерацію | не клір | не табір

5		не федерацію	1	11		не клір	17	8		не табір	16	20	1
---	--	--------------	---	----	--	---------	----	---	--	----------	----	----	---

не конфедерацію | парафію | не колонію

	3	16	5	парафію	12	9	21	9	не колонію	16	8		
--	---	----	---	---------	----	---	----	---	------------	----	---	--	--

не унію | отару | чи | табун | не, гетто

5	16	не унію		3		отару	чи	табун	2	не, гетто	13		3
---	----	---------	--	---	--	-------	----	-------	---	-----------	----	--	---

не штаг | не картель | і | не громаду | не концесію

	16	не штаг		1	1		3	не громаду	16	не концесію		12	
--	----	---------	--	---	---	--	---	------------	----	-------------	--	----	--

не синдикат | не конгломерат | не бригаду | не професію

	16	не синдикат				не конгломерат	4	K5	1	не бригаду	1	не професію	
--	----	-------------	--	--	--	----------------	---	----	---	------------	---	-------------	--

не еліту | не штаб | не комбінат

24		не еліту	1	13	16	3	не штаб	18	1	8	не комбінат	16	
----	--	----------	---	----	----	---	---------	----	---	---	-------------	----	--

не конгрегацію | не кооперацію | не конкубат

10		не конгрегацію	12			не кооперацію	1	не конкубат	19	1			
----	--	----------------	----	--	--	---------------	---	-------------	----	---	--	--	--

не плебс | не трест | не царство | не колегію

	10	не плебс	2	16	10	не трест	13	1	3	1	не колегію		19
--	----	----------	---	----	----	----------	----	---	---	---	------------	--	----

не вектор | не царство | не безтварі

5	16	3	13	не вектор	15	7	21	не царство	16	не безтварі			
---	----	---	----	-----------	----	---	----	------------	----	-------------	--	--	--

не асоціацію | не сектор | не господарство | не колумбарій

	6	не асоціацію		5	18	3	не господарство		16	не колумбарій			
--	---	--------------	--	---	----	---	-----------------	--	----	---------------	--	--	--

не консолідацію | не бомонд | і | не команду | не жерців | не опцію

	7	3	1	6	1		3	16	10	не жерців	1	1	1
--	---	---	---	---	---	--	---	----	----	-----------	---	---	---

не божому | не загін | не мерців

	13	16	3	не божому	13	16	3	не загін	18	1	8	не мерців	16
--	----	----	---	-----------	----	----	---	----------	----	---	---	-----------	----

не установу | не анклав | не підпілля | не опозицію

	16	не установу				не анклав	17	9	11	1	не підпілля	2	3	не опозицію
--	----	-------------	--	--	--	-----------	----	---	----	---	-------------	---	---	-------------

не інституцію | не конклав | не довкілля | не опцію

	7	не інституцію				не конклав	5	13		не довкілля	16	40	7	не опцію
--	---	---------------	--	--	--	------------	---	----	--	-------------	----	----	---	----------

не братство | не конгрес | не комітет

5	16	не братство	11			не конгрес	17	8	не комітет	20	1		
---	----	-------------	----	--	--	------------	----	---	------------	----	---	--	--

не співдружність | не зборище | не спецпідрозділ

	16	5	не співдружність			не зборище	9	21	не спецпідрозділ	8			
--	----	---	------------------	--	--	------------	---	----	------------------	---	--	--	--

не колгосп | не віче | не бюро

5	16	не колгосп	3			не віче	20	2	не бюро	13		3	
---	----	------------	---	--	--	---------	----	---	---------	----	--	---	--

не парнас | не скіпаж | не гільдію | не кліентуру

	6	5	не парнас			не скіпаж	1	3	не гільдію	16	не кліентуру		
--	---	---	-----------	--	--	-----------	---	---	------------	----	--------------	--	--

не пантеон | не персонал | не легіон | не когорту

	9	не пантеон				не персонал	13	4	K5	1	не легіон	12	1	18	не когорту
--	---	------------	--	--	--	-------------	----	---	----	---	-----------	----	---	----	------------

24		не автохтонів	13	16		не трето хвилю	8	не емігрантів	16				
----	--	---------------	----	----	--	----------------	---	---------------	----	--	--	--	--

10		не тубільців		12		не п'яту колону	1	не іммігрантів	19	1			
----	--	--------------	--	----	--	-----------------	---	----------------	----	---	--	--	--

не рід | не етнос | не родину | не клас

	10	13	7	не етнос	10	5	13	не родину	10	7	не клас		
--	----	----	---	----------	----	---	----	-----------	----	---	---------	--	--

не расу | не демос | і | не клан | не народ

	3	13	не расу			не демос	1	15	7	21	17	не клан	16	не народ
--	---	----	---------	--	--	----------	---	----	---	----	----	---------	----	----------

	13	16	6	9	3	16	5	3	12	9	13	8	4	16	8
--	----	----	---	---	---	----	---	---	----	---	----	---	---	----	---

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
А	Б	Р	Е	К																						

незліченна кількість світів (не лише сферично-бульбашкових, але й бульбашково-пірамідальних, кубічних, октаедерних тощо). І нічого потішного, запевняю, немає ані в горезвісному глобусі України, ані в глобусі Франківська, ані в глобусах привокзальної площі чи присадибної ділянки. Переконаний, багато хто з моїх колег (мал. 4) згадає, як після цілоденного водіння кози центром Франківська (десь між 0,75 та 1,5 літрами оковитої) вони опинялися на Глобусі Стометрівки. Глобус цей, як пригадую, був невеличкий. Бо хоч куди б ти подався, хвилин за 5 неодмінно опинявся в тому самому гадючнику, звідки щойно виповз.

(Як і політичний аспект, зігноруємо новий можливий відлік, що послуговується літрами: об'єднана теорія відносності Айнштайна й теорія поля Фермі допускають не лише безмежну кількість вимірів, але й необмежений вибір одиниць вимірювання).

Звісно, всі ці люксуси і метаморфози, всі ці дешеві викрутаси й експерименти доступні лише свідомості, що перебуває в просторі вищого порядку, порівняно з об'єктами своїх досліджень. Так ми, тривимірні, можемо уявити принаймні децицію можливих деформацій світу двовимірного, зображеного на мапі. Але навряд чи ми здатні уявити, яким бачить наше

Мал. 5: Станіслав (тор)

Мирослав ЯРЕМАК	Анька «Серед» КИРПАН	поетка, муза,	Володимир ЄШІ
сенсуальний	і безсенсовний,	пи сан кар ка,	борхесофіл борхесо
суальний і відворотний,	містик, майстер	графік, кутюрє	бод
фантастичний художник,			
С С Л			іні ца тор
Т Т Я			інт им них
а н О Р			іні ца цій
слав фе но мен			
пер ін дія мен он	сф ед рин		ї
вер та ем			
зія ни ця			і
ми ну ла			н
пер ю н ь			і
кал			
аба			ці я
			а
			і м і т а ці я
			і
			і м пре за
фан том іві фле гм			фе но мен
інфа н тил ніс			то то то
фі гу ра тив			тут там тем
і н ц е с т	ф лю к т у а ц і ї	ф лю ї д і в	п е ч а т ь і п е ч а л ь
К і Н Ц Е М	н о в а д е г е н	с р а ш і я	
Ростислав КОТЕРЛІН	Іван АНДРУСЯК,	Степан ПРОЦЮК,	Іван ЦИПЕР

...а ще – Богдан Бринський, Михайло Вітушинський, Тарас Пліщ, Олександр Чулков, Володимир Гуменний, Олександр Ніканоров, Володимир Чернявський та інші справжні, автентичні живописці, про яких просто нечемно згадувати у цій присвяченій несправжності статті. Втім, я, здається, заплутався. Що ж, виходить, ніби всі перелічені художники, письменники, поети – удавані, несправжні? Може, це перелік фальсифікаторів, пройдисвітів, авантюристів? Тут знову, очевидно, не обійтиса без поясненя.

3D-буття... не всемогутній, незбагненний і безрозмірний Господь навіть... а який-небудь пересічний 26-координатний ангел-каптенармус.

Закінчуючи теоретичну частину, заради позірної повноти цієї розвідки додаю, що математиків-топологів серед поверхонь замкнутого типу сильніше, ніж сфера, інтригує тор (мал. 5). Це фігура, яку ми побутово називаємо бубликом.

Цікава вона з огляду ось на що: обійти земну кулю та повернутися на місце старту ми можемо у довільному напрямку, це відбере в нас однакову кількість часу, і довжина шляху, незалежно від обраного маршруту, складатиме $3,14$ діаметра Землі; здійснити ж довколавітню подорож поверхнею бублика можна двома шляхами: покірно обійшовши весь бублик по периметру або ж упоперек – огинаючи лише талію його, бубликового, тіла.

Звісно, пласкі двовимірні істоти, що населяють поверхню бублика, не знають, що є коротша і довша дороги. Ба більше, своїми пласкими приладами вони в жоден спосіб не вимірюють цієї різниці, а своїми пласкими теоріями не доведуть її існування. Але, погодьтеся, в будь-якому світі трапляються однаки, які завжди пруться поперед батька в пекло, шукають

Ще раз мал. 1: Explicatio in enumeratio simplex

...що був час, коли ще нічого не було. Натомість був сам час. Він уже не мав жодних ознак, не був часом чогось чи когось, але ще був часом, часами навіть непоганим. На жаль, це стало зрозумілим лиш тепер, сьогодні, нині, в позачассі, коли слова «тепер», «сьогодні», «нині», «час» більше нічого не означають. Ми (пам'ятаєте, чого не слід під цим розуміти?) пожадливо й похапцем ловили манну інформації, хоча це, мабуть, була ніяка не манна, а хрестоматійна едемська садовина. Ми напихалися нею по саму зав'язку. Ми мацали божків, бовванів, ідолів, не встигаючи навіть як слід розчаруватися, бо треба було перемацати ще цілі купи – стільки їх наклепали, поки ми собі мирно зростали на одній шостій частині земної кулі. Ми уклали міфологічні словники, вчилися розшифровувати невідомі знаки, нотували коди, класифікували способи класифікацій, реєстрували реєстри, яких ставало дедалі більше. І поза тим ще встигали жити. Все, що ми раніше знали про життя з книжок, переказів, кіно, легенд, пліток, чуток, анекдотів, тепер можна було реалізувати власноруч.

Вільне мистецтво? – будь ласка.

Незалежний часопис? – прошу дуже.

Альтернативна музика? – з превеликим задоволенням.

Фестивалі, виставки, акції? – залюбки.

Богемні втіхи? – з утіхою.

Виявилось, у нас є все, що потрібно для такого життя. Щоправда – в мініатюрі, може, навіть у мініатюрі шаржованій. Те, що в метрополіях представляють цілі соціальні групи, прошарки, у нас уособлювали і висублімовували окремі особистості, [...] заради чого в столицях, можливо, довелося би вдаватись до пошуків, у Станіславі завжди було в полі зору, в межах слуху, під рукою, а деколи й просто плуталося попід ногами [...] Кожен хотів спробувати бути кожним, кожен прагнув усього...

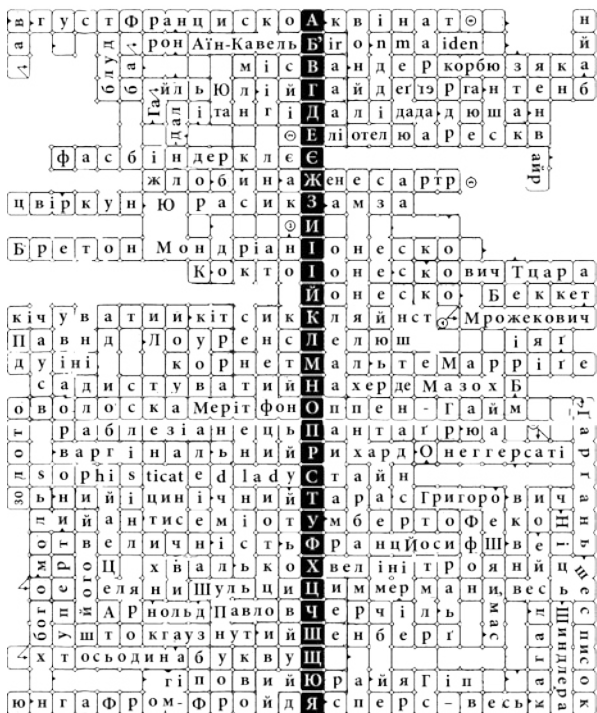
коротший шлях і завжди ходять напоперекі! Там, на своїх бубликових просторах, вони від цього нічого не виграють. Можливо, навіть виглядають підозріло. Можливо, їх вважають навіть маргіналами або придурками. Але ж нам із вами (нам, ангелам-каптенармусам вищого ґатунку!) очевидно, що *déjà vu* на їхньому життєвому шляху трапляється набагато частіше, ніж у решти! Мало того, ці падлюки здатні самі вирішувати, коли їм пережити чергове *déjà vu*! Вони мобільніші. Вони просунуті. А найпросунутіші з них ще й усвідомлюють власну просунутість! Ну, не потвори? Вам ще не кортить дізнатися, хто ці манкурти-зрадники? Хто ці перевертні без погонів? Хто ці мерзотники, що переходять на зелене світло, а не вздовж? Хто ця наволоч, що не втикає над нашим минулим і не ковбаситься нашим майбуттям? О, брате мій, ти хочеш знати, хто вкрав у тебе дежавю? Ні, ви не вгадали. Я не про новий різновид все-світньої змови. Звичайно, існують таємні ордени, масони, езотерики та інша екзота. Існує практична магія, древні ритуали й ужиткова політтехнологія. Кажуть, існують також сірі кардинали і невидимі ідеологи. Кажуть, існує бункер реальних володарів світу, командний пункт, чорний чемоданчик і червона кнопка. Кажуть, є міжбанківські терористичні біржі, що фінансують усіх прези-

...все це безумовно була гра приміряння найрізноманітніших масок і вбрань адже ми втрапили зненацька у гармидер всесвітнього гардеробу і мус' було якнайшвидше вгадати вирахувати відчутти свою майбутню роль щоб вчасно вибрати щоб не згубитися серед цього блискітливого мотлоху: зіжмаканих трико лискучих смокінгів злинялих джинсів вільного покрою мулярських фартухів вельветових комбінезонів спорохнявілих киптарів запасок тунік ковбойок светрів корсетів пуловерів футболок фуфайок кальсонів шароварів галіфе шортів блюзок курток плащів мундирів камізьольок фраків френчів ропілью пурпуенів рединг'отів «кажанів» «штурмовок» «вітрівок» «тельніків» «бермудів» «треків» майок майток бюстгальтерів панчіх підв'язок колготів легінсів шкарпеток гольфів гетрів беретів брилів циліндрів шапокляків канотьє панам «підарок» «гандонів» «аеродромів» касок кепі тибетейок чалм мармурок парандж черкесок халатів хітонів сарафанів саванів сарі бікіні настегнових пов'язок фігових листків бо карнавал не жде бо обіцяна радість життя чигає тут же за дверима і як не перейнятися хвилюванням віталістичною неврастенією коли все про що ти стільки мріяв – ось воно тут перед тобою тож поспішай лови хапай пильніш шукай не помились у виборі: вдихай вдихай на повні груди столітній порох: вбирай вбирай просякле історичним потом шмаття весь цей культурний second-hand: вбивай вбивай у собі архаїчні турботи про ідентичність стиль мораль традицію еkleктика mixborder дифузія fusion артистична неперебірливість cross-current давно самі вже стали ідентичністю і стилем і мораллю: етично те що еkleктично [...] нам було ніколи ми поспішали показатися один поперед одним у найрізноманітніших одежах в найнесподіванішому антуражі під найнежданнішою машкарою ми мавпували все що можна було змавпувати: художні прийоми філософські методи засоби вираження форми протесту і форму окулярів кодекси честі ходу жести посмішки артикуляцію сленг

дентів, а також мережа comedy club, що пропагує кабалу у формі вульгарних анекдотів. Існує всесильний мережевий маркетинг, який трує нас харчовими додатками, шантажує справжніми німецькими шинковками та залякує космодисками. Я особисто знаю одного конкретного далай-ламу з Підмихайля і одну фанатку екстремальної політкоректності з Алабами. Свого часу мені навіть пощастило побувати в одній офшорній зоні (коли там ліквідували наслідки аварії АЕС). Тож цілком логічно припускати, що в такому розмаїтті існують і групи керування дежавю. Скажу більше: теорія змови – ніяка не теорія. Це щоденна реальність. Щоб зрозуміти, що нами маніпулюють, не конче навіть вмикати телевізор. Достатньо подивитися за вікно. Або в дзеркало. Як дотепно науважив Віктор (Урган) Олегович (Джамбон) Пелевін (VII): «Всесвітня змова, звісно, існує, біда в тому, що в неї втягнуто все доросле населення». Ви запитаєте: «До чого тут Франківськ?» За найвищим рахунком, ні до чого. Проте, гадаю, найвищий час оприлюднити правду. А правда полягає в тому, що простір, зайнятий Франківськом, лежить у зоні т. зв. «активної космогонії». І всі описані раніше геометричні фокуси – лише найнаочніша дециця незбагненої кількості різноманітних турбуленцій, флуктуацій та деформацій вивільнених місць, що споконвіку

варіанти реакцій стереотипи сприйняття і списки стереотипів довжину волосся і висоту обцасів манеру поведінки ширину кльовіш широту поглядів діапазон прийнятного і перелік табу рецепти невимушеності й переписи кави марки вин порядок причащення комплекти комплексів та індекси імперативів способи куріння і злягання канони стьобу і закони кайфу правила письма різновиди прозрінь розміщення та розмір стигм розмахи крил... а вся справа полягала в нашому підсвідомому намаганні якнайшвидше прискореним курсом набути той досвід який Європа набувала упродовж століття і який силою обставин був для нас раніше недоступним (дурна ідіома пасує тут: «галопом по європах») забувалося і те що омріяна Європа великою мірою давно вже фантом міф ілюзія сканворд телепрограми вихідного дня:

Ще раз мал. 1:

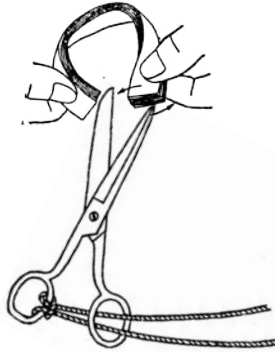

відбуваються тут паралельно, одночасно і безперервно. Звісно, збоку (чи то пак із-середини) цього неможливо помітити. І жодних доказів, окрім опосередкованих, не віднайти. І жодними експериментами не перевірити. Навіть згаданий феномен дежавю не вимірюється ані кількісними, ані якісними показниками. Зате незаперечним є той факт, що у Франківську кількість тих, хто ходить напереки, просто вражаюча. І жодні демографічні чинники тут ні до чого. Та й, зрештою, яка різниця, хто і в який спосіб торує паралелі тору (себто бублика) – однаково це тільки паралелі, позаяк меридіанів у тору нема. Яка різниця, хто і в який спосіб трактує Тору (себто пенталог) – однаково вона вміщає декалог, сама вміщаючись у монолог. І що за клопіт з'ясовувати, скільки ангелів-каптенармусів танцює на вістрі голки неодноразово використаного одноразового шприца. Цікаве тут інше. Людина, яка звикла вважати (через позірну відсутність альтернативи), що людське життя – це щось на кшталт тривалої прогулянки навпростець вулицею Грушевського (див. іще раз мал. 1), по суті, а ргіогі погоджується з тим, що вона з'являється нізвідки і зникає в нікуди. Сама по собі ця модель не гірша від безлічі інших. І вже напевно краща від зображеної на мал. 2 (де всенький вік людини – лише кружляння тюремним

* коротше кажучи можна говорити про виникнення цілої субкультури якщо правда не конкретизувати момент появи і не фіксувати тривалість існування гадаю на сьогодні її вже не існує хоча свого часу вона змусила говорити про народження т. зв. «станіславського феномену» ця субкультура за своєю внутрішньою суттю була...

романною	...невротичною	релятивістською
Вона,	Вона,	Вона,
	може, й сама була	
чистим романом	чистим неврозом	чистою відносністю
	(на вибір: пра-, нео-, мета-, пост- чи пара-)	
епічним, інтригуючим	який намагався	котра, не володіючи
фатальним, фальшивим і правдивим водночас. Всі ознаки романності були присутні їй: лінгаграфія	позбутися самого себе шляхом сублімативної автоексгібіції. Весь комплекс нереалізованих у латентний	жодною системою відліку у своєму абсолютистському прискоренні, не лише забезпечила
і феноніміка, морфологія і хроносорбція. Субкультура ця, властиво, перетворила топографічну дійсність Станіслава у дійсність вербальну, текстову, прозову. Тобто, якщо повернутися до початку нашої розмови, є всі підстави стверджувати, що шляхом імітації, гри, фальшерства нашому неозначеному невловимому «МИ» вдалося	період соматичних і психічних потягів для нашого неозначеного і невловимого «МИ» трансформувався, згідно з правилом реактивних утворень, у своєрідний сомнабулічний ладшафт, на тлі якого зародилися нові, вивільнені форми буття – буття закинутого і замкнутого, інцестуального і нарцисичного, сповненого неопре-	невідчутне, але помітне сторонньому спостерігачу сповільнення фізичного і біологічного часу, а й дозволила нашому неозначеному невловимому «МИ» повернутися до майбутнього шляхом гонитви за минулим. Більше того, згідно з класичним релятивістським парадоксом, нове
сформувати, розмитити і відмежувати власну автентично-автохтонну територію в глобальному, ще ненаписаному міфі тут-буття.	чених генез. Виняткова нестабільність і швидкоплинність подібних форм була є гарантом їх невловимості, віртуальності, актуальної відсутності.	минуле і старе майбутнє злилися для «МИ» в єдиний плинний часопростір – колапсуючу безповерхневу багатомірність.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	12 13 14 15 16 17 18	20 21 22 23 25 26 27
А Б П тексти	неврози	психози

двором довкола клумби, на якій незабудками висаджено «Слава Богу!»). Але незайво б знати, що ані Грушевський, ані вулиця його імені, ані будь-яка інша вулиця, чи дорога, чи ледь помітна стежина не виникають просто так з нічого на голому місці. І якщо ти здатен своїм убогим зором осягнути лише відтинок між нулем та хрестиком, це не означає, що нічого не було до і нічого не буде після. І нема так, що минуле не гребе, а майбутнє не торкає. Бо 5 квадратних сантиметрів малюнка 1 – це тільки мізерний шматочок безмежної мапи, на якій не лише твоя вулиця і не лише твоє місто* (Франківськ воно, чи Станіслав – діло десяте). І не лише твоя країна, яку ти чомусь вважаєш чужою присадибною ділянкою. На цій мапі ще багато інших шляхів, і багато доріг, і безліч річок, і морів, і кілометри водогонів. І вода в твоєму крані – це та сама вода, що часом проливається з неба дощем. Це та сама вода, що шумує океанським припливом по той бік планети. І це та сама вода, якої вже нема на темній стороні місяця, але в дзеркалі якої тут, під твоїми ногами, в калюжі на Грушевського, віддзеркалюють далекі зірки, котрі насправді зовсім не такі вже й далекі, як про це розповідають у телевізорі винахідники спражньої німецької шинковки, і ти ще встигнеш, навіть дуже поспішаючи до місця, позначеного хрестиком, встигнеш

© Кожна класифікація хибує. Невідомо, за якими ознаками називав тварин Адам, але його бестіарій безсистемний. Систематизація Ліннея, на позір логічна, призвела до появи блюзнірської теорії Дарвіна. Досконала таксономія древньокитайських зоологів династії Кун неужиткова саме через свою досконалість. Бо про яке тваринництво може йтися, коли серед тварин розрізняють: а) належних імператору; б) одомашнених; в) забальзамованих; г) сирен; д) іграшкових; е) окремих собак; є) тих, що входять до цієї класифікації; ж) тих, що бігають, мов скажені; з) незлічених; и) намальованих найтоншим пензликом; і) інших; і) здалеку схожих на мух? Отож серед непридатних класифікацій віддамо перевагу найпростішим. Двох категорій більше, ніж достатньо. Психопати й невротики. ALIEN vs Predator. Опонент, як і ворог, буває тільки один. Психопат чи невротик? Як дізнатися, хто є хто?

торкнутися їх, ступити на їхню поверхню, оселитися на них, може, навіть збудувати дім і облаштувати свою присадибну ділянку, що її з повним правом вважатимеш батьківщиною, а не малюнком невідомого геодезиста в масштабі 1:100000, усе це реально, повір, тут немає нічого неможливого, а якщо ти надто зайнятий, шмаркатий чи убогий, якщо ти надто тупий, аби бодай уявити, лише уявити подібну можливість, то от тобі проста порада: подивися ще раз на малюнок №5. Там зображено бублик. Напруж уяву, забудь про космодиск, віагру і незакінчену середню освіту, уяви собі, що цей бублик достатньо великий. Такий, що тобі цілком комфортно стояти на ньому. Або ж, якщо тобі простіше, уяви, що маленький ти. Це як у казці про Алісу. Як у 3D-анімаційному мультику. Ти зменшився і тепер стоїш на бублику. Це нічого, що довкола звичні будинки і знайомі краєвиди Франківська. Їм теж знайдеться місце в твоїй уяві. Та й врешті, хрін з ним, із тим бубликом. Нехай ти просто стоїш посеред вулиці. Позаду – нуль. Попереду – хрест. Зупинятися не можна. Крок уліво, крок управо вважаються втечею – стріляють без попередження. І жодної альтернативи. Але ти спробуй. Спробувати принаймні ти можеш? Згадай тих, хто йде напереки[©]. Тих, хто тобі давно вже поперек горла.

Спробуй і собі зробити крок убік.

Невротик зазвичай невротичний. Він невпевнений у собі. Ніжний і беззахисний. Він потребує подібатися іншим, через що буває непривабливим. Або навпаки – здається милим і завжди готовим до допомоги. Однак його метушливість більше заважає, ніж допомагає. Його благальний погляд породжує бажання вбити й потоптатися. Це, власне, невротики хочуть, як краще, а виходить, як завжди. Це їхніми добрими намірами вимощена дорога в житлово-комунальну контору. Невротики безпомічні в побуті. Невротики сублімативні. Це вони створили мистецтва й увесь артистичний бедама.

Психопати рідко схожі на психів. Вони соціально адекватніші від невротиків, які завжди дивуються постфактум, коли їхній сусід виявляється вбивцею-маньяком. Що? Не може бути! Така порядна, така інтелігентна людина! Я знав його стільки років! Він завжди був таким ввічливим! І приязним! Так, психопати ввічливі й приязні. А ще цілеспрямовані й наполегливі. Їхня патологічність співрозмірна лише з їхньою послідовністю, яку часто плутають із занудством. Психопат просто не може відмовитися від задуманого. Він іде до мети по трупах. А його добрими намірами вимощена дорога до травм пункту (і банкомату).

Невротики, як уже було сказано, створили мистецтва.

Психопати – політику й точні науки.

Невротиками всіяні позацивтарні поховання.

Психопати складають пантеон найжорстокіших тиранів і найгеніальніших вождів.

Психопати – месії.

Невротики щонайбільше – апостоли.

Невротики продукують ідеї.

Психопати ідеї втілюють.

Невротики часто зневірюються, відрікаються, каються, просять щоцю, цицю і безстроковий кредит.

Один. Пізніше ще один.
Може, тобі сподобається.
Може, тебе зацікавить, що там далі.
Іди.
Не бійся.
Ніхто не стрілятиме.
У них немає зброї – самі понти.
А ти іди собі.
Ніхто не перешкоджатиме.
Обіцяю, буде щораз простіше.
Ця методика універсальна і перевірена на людях
доброї волі.
Вона не дає побічних ефектів.
Не викликає алергії та фізичної залежності.
Забезпечена сертифікатами в багатьох країнах
світу.
Ти почувешся цілком незнайомо.
Ти, головне, рухайся. Не зупиняйся. Дихай
глибоко... Ідеш? Ай, молодця! Як кажуть у
твоїх улюблених фільмах: «нумо! давай! у тебе
получиця!» Та йди вже, йди, нізачот, ужос нах.

Психопати тихо вичікують і ніколи не відмовляються від задуманого.

Невротики всуціль талановиті, мислять неординарно і творять непересічно, але найчастіше банально про...ають свій талант (потрібне вставити). Іноді вони просто не можуть вибрати з-поміж своїх різнобічних талантів найважливіший і помирають від розгубленості. Геніями бувають лише психопати. Навіть якщо їхня геніальність цілком неужиткова (скажімо, вміння ліпити з гівна солдатиків), особистість цілком зосереджена на одному вмінні. Психопати не бувають обдарованими різносторонньо (Гітлер – прісний живописець, Айнштайн – містечковий скрипаль). Якщо психопат через якийсь катаклізм не може реалізувати свій основний дар, він залишається нерозпізнаним, мімікруючи в невротика.

Невротика іноді й справді можна сплутати із психопатом: у них подібна психосоматика. Наприклад, і ті, і ті часто миють руки. Однак невротики роблять це від непевності й побутової амнезії (я помив руки? боже, я помив руки? мені ж зараз вітатися...), а психопати – в рамках пожиттєвого протистояння з мікроорганізмами (що, мої маленькі друзі, скучили за таточком? а ось ми вас дихлофосиком... а ось ми вас хлоринольчиком... а ось вам мило дитячченьке з діоксинчиком...). Руки невротиків – сухі й гарячі. Руки психопатів – липкі й холодні. Хоча буває й навпаки.

Попри те, що клінічна картина як психопатів, так і невротиків прописана детально й повноцінно, в мистецтві мало переконливих образів одних і других. Вожді, маньязи, легендарні скнари, авантюристи, полководці і т. п. в літературі-театрі-кінематографі – радше знаки і маски, аніж повноцінні психологічні портрети. Можливо, через те, що сценаристи й актори здебільшого – невротики, а режисери і продюсери – психопати, ці два полярні типи мікшуються, і в кінцевому результаті ми отримуємо нежиттєздатних і неправдоподібних мутантів.

14 Довіришся – зраджу.
Спросоння, знічев'я,
згубивши телефони,
поплутавши дати,
забувши обіцянки,
цяцянки-цяцьки.

А ниць упадеш – не підніму,
схилюся, вклякну
чи присяду навпочіпки,
вдам, ніби кицьку шукаю,
киць-киць,
де ти, кицю?
Лежатимеш долі – руки не подам,
і кави не зварю,
і долі не вділю.
Тож довірятись не раджу.
Просто – віддай за ніщо усе найдорожче
і почувайся вдячно.
Хочеш – віддайся,
А хоч' – відійди,
порожня, висмоктана, вилизана, висотана,
ніби щойно на світ...

Народила сяйво – світи.
Всиновила бога – лети.
«Trust me, baby» співай,
як Сінатра – до завтра,

до завтра.

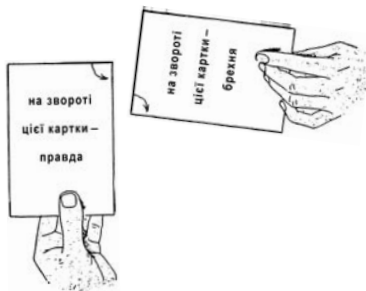
Геніальний Ніколсон у «Краще не буває» в геніальній вступній сцені геніально миє руки, раз по раз розпаковуючи новий шматок антибактерійного мила, жбурляючи попередній у смітник. Абсолютно переконливо-психопатично викидає в сміттепровід сусідського пса. Цілком адекватно перекручує тричі дверні замки. Однак кадри оминання тріщин в асфальті замутнюють клінічну чистоту картини, демонструючи недоречний зразок невротичного блазнювання. Набагато ціліснішими видаються Ніколсонові персонажі з «Польоту на гніздом зозулі» та «Сяйва», однак у загальному пафосі цих стрічок психопатія – ужиткова й побічна лінія основного месиджу. Подібно й польський «День придурка» неприпустимо легковажно змішує в одній особі два несумісні діагнози, а в результаті – замість драми невротика або маньячного фарсу – отримуємо нестравний пародійний фарш. Більше хворобливої автентики вдається відтворити Ді Капріо в біографічному «Авіаторі» Скорсезе. Говард Х'юз, мільярдер, продюсер, меценат і, природно, психопат, дуже схожий на справжнього. Можливо, через те, що справжнього вже давно ніхто не пам'ятає. Як не дивно, у найзагальніших рисах споконвічне смертельне протистояння невротиків і психопатів достовірно показано в безнадійному голлівудському бойовику «Alien vs Predator» (Чужий проти Хижака). Гадаю, хто з них хто, уточнювати вже непотрібно. Стурбованих відсилаю до Великої Медичної Енциклопедії прибульців, а також до книг Бут. 1:20, Л. Под. Гамлет. 1:1. Почавши з тварин, птахів небесних та іншої морської сволоти, фауною хотілося б і закінчити. У згаданій стрічці «Краще не буває» роль невротика зіграв так, що краще не буває, маленький, миршавий песик (звісно, діти і звірі – найгеніальніші актори). Тут конче зауважити, що невротизм серед тварин – явище далеко не рідкісне, до того ж очевидніше. По суті, все в поведінці живих створінь, що не служить кінцевій меті виживання та продовження

15 «Всесвітня змова, звісно, існує, біда лише, що в неї вплутане все доросле населення» – ця фраза Ургана Джамбона Тулку VII доволі точно відображає різоматичну сутність справжньої змови. Однак замовчує найголовнішого змовника – саму мову. Як і будь-яка пов'язана з мовленням суспільна практика, змова уможлиблюється здатністю мови формувати знаки – як у суб-, так і в метавимірах. Трапляється, що цілої групи мов вистачає на один, не надто змістовний, але цілісний знак. Іноді навпаки – якийсь простий, неподільний, мов атом, займенник уміщає безліч знакових множин, щоправда, суто теоретично. Все залежить від суспільних конвенцій, читай – *домовленостей*. А щодо змов, то їхній очевидний вплив на реальність контрастує з мовчазністю таємниці, якими зазвичай вони дбайливо огорнуті. Справжня змова виростає зі змови мовчання, а не з *домовленостей*. Ідеальна ж змова, яка потребує комплектної таємності, вимагає і цілковитого мовчання. Вона взагалі не може бути *омовлена*. Тобто у парадоксальний спосіб виникає, що породжена мовою змова комплектується з німоти. А німота, що в стосунку до мови може проявлятися лише апофатично, по суті не існує. Що ж тоді існує? Лише *з-мова*?

Увесь цей мутний і беззмістовний абзац виник зі спроб згадати, в який спосіб послуговувався

роду, можемо трактувати як хворобливе відхилення. Для чого бездомний пес, який цілими днями в пошуках їжі порпається по смітниках і ледве може забезпечити собі білковий баланс, із таким завзяттям і азартом ганяється за велосипедистами, витрачаючи дорогоцінні калорії? Для чого сорокам, ризикуючи життям, збиткуватися з котів? Чому бики ненавидять червону шмату? Адже це загрожує не лише окремим особинам, але й цілим видам (севодня слушає он джаз, а завтра родіну продає). Заради справедливості додаю, що психопатія тваринам не притаманна. Все ж, як не крути, вона – наслідок вищої психічної активності, а не просто психо-соматичних розладів. Тому з полегкістю можна констатувати, що тупі й безжальні вбивці трапляються тільки серед людей.

P.S. Я закриваю медичні картки, історії хвороби, журнал, розкладаю папери по шухлядах і замикаю реєстратуру. Робочий день закінчився. Виходжу надвір, відпинаю ланц, сідаю на ровер, їду додому. Вона, як завжди, з'являється не знати звідки, непомітно, з-за рогу чи з-за кущів, самовіддано біжить за велосипедом, тримаючись на рівні осі заднього колеса. Іноді я не витримую, зупиняюся і запитую: «Ну скажи, поясни, для чого це тобі? Або хоч як тебе звати?» Вона ніколи не відповідає. Лише опускає погляд, посміхається і помахує хвостом.

словами, мисленням і правилами синтаксису на початку. Зараз мені таке говоріння нагадує метушню інфузорії у фізрозчині, однак чи навчився я рухатися цілеспрямованіше – невідомо. Відомо лише, що від змови ще ніколи не відмовлявся.

Відстань, на яку людині за життя вдається наблизитися до Бога, залежить зокрема й від рівня *опанування людини мовою* (розумійте, як завгодно). Йдеться навіть не про рівень – наближення бо до Бога не є справою еволюції – радше про етап, відтинок, черговий поворот, за який встигає пропустити тебе мова, вірніше, той її поворот, який встигаєш не пропустити ти.

Дивні ландшафти відкриваються за поворотами мови.

От, наприклад, раптом починаєш бачити й відчувати її як прозорий сад, де слова-рослини (найрізноманітніші, найчудніші, найзвичайніші – все, як у природі) женуть скляними капілярами спільний мультивітамін, а їхні сплетені корені відсвічують червоним з-під дна світу. І поки ти доглядатимеш цей сад, а він годуватиме тебе спокусами плодів, концентрація Слова в рослинному соку неухильно падатиме, а самі слова змістяться до периферії свідомості, утворивши врешті таке надійне оборонне кільце,

* критичні точки трапляються на кожному кроці це коли щось уже не може бути тим чим було раніше і перетворюється на щось інше наприклад вода у чайнику за послідовного підігрівання не здатна більше залишатися водою і перетворюється на пару кількість переходить у якість – якщо вірити діалектиці різниця між парою і водою очевидна як очевидна різниця між водою і льодом найголовніше в цьому що обидва процеси – і кип'ятіння і заморожування – не є незворотними: пару можна охолодити лід розтопити і наслідки критичного переходу розчиняться у первісній рідині набагато гіршими є критичні точки після яких нічого повернути назад уже не вдається це коли щось не просто не може залишатися колишнім – воно вже не може залишатися взагалі і зникає випаровується як приязнь або кохання або любов до життя

** любов до життя зазвичай розчинена у приписах суспільних конвенцій і сприймається як щось самоочевидне а що замки цих конвенцій збудовані з піску й туману то вони без жодних критичних точок поринають у небуття повертаючись так би мовити до своєї сутнісної інкарнації викристалізовуючись у чисту ілюзорність а любов до життя виявляється недовговічною як саме життя пісок – субстанція майже вічна, але непридатна для капітального будівництва туман натомість – та сама вода яка лише імітує пару (пара – чистий газ мряка ж складається з крапельок рідини) а стіни з води як відомо прозорі

*** наріжний камінь замішано з іншого тіста

**** а отже з першими променями світла темні істини бліднуть робляться непридатними нічній варті не впоратись із химерами дня силам поверхневого натягу не склеїти уламки умовностей перейшовши точку критичного розуміння повернутися назад

що і ти, і сад, і ціла твоя внутрішня м.н.г.л.і.я відчуєте себе бранцями власної письменності*.

Або слова починають нагадувати скульптури з піску – так само швидко висихають і осипаються**. А твої етимологічні потуги лише пришвидшують розпад нетривкого сенсу на безглузді піщинки окремих літер***.

Чи, скажімо, за черговим поворотом ти усім своїм біологічним мікрокосмом, усіма його мітохондрійними печінками починаєш відчувати, що вибляклі, вигорілі за літо слова вже не зазеленіють навесні, та це, зрештою, й не конче, бо ти, виявляється, здатен говорити на різні інші способи – запахами, випарами, еманациями, флюїдами, поглядом, гладкою і не дуже мускулатурами, епітелієм, вольовими зусиллями, фантазіями, а навіть грою з вибляклыми, вигорілими за літо словами, грою, що може завершитися чим завгодно – фразою, сонетом, романом, слоганом, абрєвіатурою, анаграмою, шифром – грою, котра, на щастя, ведеться не з метою щось сказати, а лише задля того, аби зібрати пазли щоденності в цілісний кадр. Погодьмося, складанки небагато спільного мають із говорінням****.

А ще за одним поворотом, як пощастить, ти обов'язково втрапиш у таку густу пелену мо-

неможливо тобто неможливо відродити силу мертвих конвенцій неможливо повірити у сіль зневіри неможливо відтворити закреслене Я але можна спробувати полюбити життя знову тобто вперше – додумавши сенс слів «життя» й «любов» якщо не до кінця то так далеко, як тільки дається дається зазвичай небагато Господь розташовує в полі зору достатньо сонячних алей але за логікою вони не можуть існувати в зоні вічних сутінків тож якщо ти все життя йшов у північ то годі дивуватися якщо колись довкола виявляться самі глухі завулки

** тому тобі майже нічого дати-взяти з цих двох калічних каліграфічних карлючок з яких не те що сенс витік-випарувався в яких вже майже й етимології не залишилося от і виводимо «любов» від «люксів» та «люменів» що ними вимірюємо освітленість от і виводимо «життя» з машиної абрєвіатури «жж» укладеної шифрувальниками майкрософту от питаюся знічєв'я своє Йа чи не сходини б нам до сповіді а Йа відповідає мені прикинь відповідає ти мовляв тінь от і сиди собі в кутку де тінням належиться і взагалі ти (тобто Я) існуєш лише завдяки тому що на мене (на Йа тобто) світло падає що від мене люкси з люм'єрами відбиваються а крізь мене прикинь ці люкси з люм'єрами не проникають тому Йа видимий тому мені нічого шукати доказів існуванню і сенсів буття а ти лемку мучся бо тя розідру що скажіть можна досягти в такий спосіб вдаючись до монологів із роздвоєною фантомною особистістю чого можна очікувати від спроб залишаючись Я не відчувати фантомних болів ув ампутованих суглобах «Й» та «а» до чого прикиньте можна дійти шляхом додумування думок до кінця заняття абсурдного за визначенням: який там кінець може бути в думок – речей від початку позбавлених початку? чи не краще покластися на емпірику? чи не краще згадати біхевіоральні*

лочної тиші, що саме поняття слів – як акустичного відлуння сенсу – видається абсурдним. Німий світ вразить тебе достатком нових смислів чи, радше, способів ці смисли здобувати. Існування мови за таких умов видається не лише зайвим, а й шкідливо надмірним: так іноді перебирають міри театральні декоратори, коли в намаганні якомога достовірніше передати яку-небудь, водну, скажімо, стихію, захаращують сцену неймовірною кількістю механізмів, пристроїв, кабелів і рур, через які постійно перечіпається балетна трупа, аж лебедине озеро перетворюється на хореографічні бої в багнюці.

Німий світ переконливо засвідчить універсальність *світла*, яке водночас є і першим проектом, здійсненим завдяки слову, і проектантом, і методом, і інструментом, і самим Словом, всеохопним, а попри те уважним до найменшого фоторецептора.

Німий світ висвітлить облудність *часу* – ще одного словесного проекту, що не знайшов втілення ніде, крім лексики хронометрії. Часу поза мовою не існує. Ілюзія часу виникає в процесі мовлення (читання, слухання, писання). Власне ілюзією є сам процес. Адже безмовна мова подібна до образу й доступна вся водночас. Як Бог. Або, скажімо, ніготь*.

Німий світ не деформує *простору*. Він радше уможливорює існування відразу всіх мислимих

методи і спробувати вчитися любити життя в малих проявах малими порціями ну от хоча б у малій ранковій каві – кава та ще з сигаретою – як тут не полюбити коли попереду день повний нових неможливостей і старих звичок людей реальність яких підтверджується лише їхньою повною візуальною неінформативністю предметів потяг до яких давно перетворився на тактильне тло явищ першого і другого роду пір року пор ока як не полюбити скажіть життя насипаючи з обдертої жерстяної банки (залишки китайського дракона і готичне «Kaffee» на облущеному червоному тлі) до закопченої джезви одна по одній три ложечки дрібно змеленого фінського президента заливаючи все окропом вдихаючи перший іще сирцевий аромат напою тримаючи джезву у витягнутій руці докладно півтора сантиметра над вогнем дочікуючись поки бура з вулканічними вкрапленнями піна підніметься над краями посудини а потім почне розтріскуватися випускаючи гейзери кавової пари виливаючи усю цю розкіш у надщерблене порцелянове горнятко (спадок по бабці) чекаючи поки вистигне розминаючи в пальцях сигарету зайве черкаючи улюбленою запальничкою жадібно прикурюючи ошадно затажуючись дмухаючи на асфальтову поверхню кави розглядаючи концентричні кола на поверхні чорного дзеркала дивуючись феноменові чорного дзеркала звикаючи до феномену чорного дзеркала упокорюючись із існуванням чорного рухливого дзеркала примірюючись до першого ковтка як до стрибка наближаючись до краю торкаючись устами...

* так приблизно так і не тільки так можна починати вчитися любити життя тільки не забувайте коли вода до кави закипить перетворившись на пару одну з критичних точок уже буде перейдено

масштабів на єдиній мапі буття. Хоча, звісно, в німому світі нема ані поняття, ані словосполучення «мислимий масштаб». Зате потрібний вимір тут виникає в міру метричної потреби, себто потреба сама, ще до своєї появи задовольняє власні просторові амбіції. Почуватися співрозмірним з усім і з самим собою, вільно оперувати макро- і мікро- величинами – гідна, як на мене, компенсація за прощання зі словами.

Німий світ *нічого* не генерує

й нічого не споживає.

З нього можна черпати,

а він не зменшуватиметься.

В нього можна вливати, а він не наповниться.

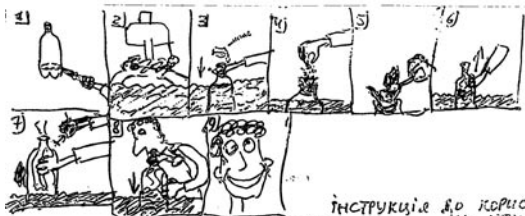
Він обдаровуватиме новими сутностями, нічого не додаючи, і дивуватиме новими сенсами, нічого не пояснюючи.

В німого світу немає кредитної системи.

А всі його інвестиції в тебе, по суті, – інвестиції в себе, адже ти з усіма дарами й дорогами нікуди не подінешся з нього, бо нічого не існує поза ним, бо в тобі самому немає нічого, окрім тихої, летаргічної гармонії німого світу*.

Всередині тиші очевидною є *первинність німоти*, як у метафізичному, так і практичному сенсі, перед *глухотою*, скажімо.

Глухота йде слідом за німотою просто з потреб природного балансу.

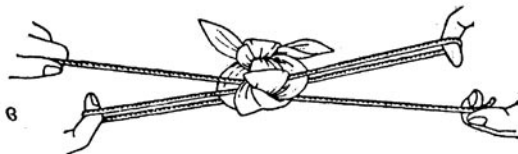
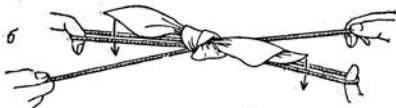
ІНСТРУКЦІЯ ДО КОРИСТАННЯ НА ПОВІДНІ

1. ВІРІЗАЄ "БАКАЛЖКУ"
2. ЗНАХОДИ ВОДУ
3. ЄЗ ОПУСКАЄШ НИЖЧЕ ЧАСТИНУ В ВОДУ,
РОБИШ "НАПАС" З РЕЛІТІ.
4. ЗАПІСАЄ "НАПАС" В "БАКАЛЖКУ" ЗАГОТОВ. ПЛАНІСЬ.
(АЛЕ ВАЖКО ТРИМАТИ РЕЧ)
5. ПІДПАЛКЕШ "ПЛАН"
6. ПІДНІМАЄШ БАКАЛЖКУ ДО МАКСИМАЛУ (АЛЕ З ВОДИ
НЕ ВИТЯГАЄШ), ЩОБ РОЗІЙДОВСЯ ДО "БАКАЛЖКИ" РИБ.

ПЛАН ТЕРЕН

7. ЗНІМАЄШ "НАПАС"
8. ПРИКЛАДАЄШ УСТАМИ ДО "БАКАЛЖКИ", ПІШ-
СКАЄШ ЇЇ ДО ПРОПЕРЯНОГО РІВНЯ (ММЛ.З), ПРИ ЦЬОМУ
ВСТАГНОУЧ ДИМ В ЛЕГЕНІ (ДИВИСЬ НЕ НАПІВІЯ БА-
ГАТО ВОДИ).
9. ХОДИШ "БЕДУТИ"

P. S.
ЧЕКУ СТАНЕ МІНІМУМ ≈ 6 РАЗ.

Відмова від говоріння, свідоме німування – це ще не протест. Справжнім протестом є *відмова чути*. Найближчим зразком є приклад великого вождя Бромдена: його на позір пасивний опір системі переріс-таки у втечу. Щоправда, ми нічого не знаємо про долю Бромдена після звільнення із зозулиного гнізда, однак є підстави вважати, що й після виходу в т. зв. «вільний світ», вождь продовжив практику неучасті в комунікації з соціумом. Однак життєпис Бромдена в його загальнодоступному варіанті – як методичка, роздерта в найпотрібнішому місці, що робити далі – невідомо. Відомо лише, що рух триває, а отже, слід очікувати нових поворотів і ландшафтів за ними.

Одного разу тобі вдасться розгледіти обличчя водночас доброго і веселого Бога.

А якось – не в часі, але вчасно – з мовчазної нірвани вихопить тебе згадка про те, що дао – не еволюційний шлях, що вміле маневрування навіть на найпокрученішому шляху не є аналогом здобуття висот. Та й до чого тут альпінізм, просто ти зрозумієш, що відмова від слів сама по собі не є чеснотою. Як не є чеснотою усвідомлення, що за останнім поворотом твоя психіка перестала бути кунсткамерою страхів-комплексів-табу і здобула нарешті статус *duty free*, такої собі безмитної зони між розумом і духом,

** Це місто з піною трави на устах, –
жерці, деміурги, повії, –
я без охорони. Я в їхніх руках.
Тут ризик у будь-якій дії:
тут злочин – зітхання, а дихання – гріх,
а, отже, я втрапив в тенета.
Як регіт пекельний, приятельський сміх
лунає із уст екзегета.
Останні заклання згадаю, немов
недовчені в школі завдання,
і вибавить миттю мене невгамов-
-ний Освальд від мого заклання.*

*** Це місто – музей афектованих дій
і див полювання за нами.
Тут марева мають подобу мостів,
що тануть у вас під ногами.
Тут кожна дрібниця – ознака загроз,
погроз, потойбічних оскаржень.
Тут гра у “завми” – назавжди і всерйоз,
і я вже не рухаюсь майже,
і я вже здаюся, і потвори несуть
отруєний травами трунок...
Й ніхто з нас не певен, чи визволить з пут
мене пророкований Бруно.*

**** Це місто просякнуте димом пожеж,
в котрих догорають невірні,
і в кожній з його незбудованих веж
і тиша, і спокій – позірні.
Тут море сягає найнижчих вікон,
а дно обіймає пивниці.
Хоч риби й немає, та кожний балкон
вгинається з надміру птиці.
Це птаство, як панство – не слухає сліз.
Воно вимагає, щоб вмер ти.
І хто його зна, чи Давид-птахоріз
тебе порятує від смерти.*

розумом і Розумом, духом і Духом – в усіх можливих комбінаціях. Усвідомлення це, звісно, важко назвати неприємним, але кого взагалі хвилює, як довго ти в'їжджав у геополітичні особливості власного Я?

У пошуках чеснот (бо тобі завжди розходилося на чеснотах) ти зрозумієш, що триєдиність Я (розум-психіка-душа) унаявилася лише для того, аби Ти (повноважний представник Я) знову повернувся до слів, до їх початку. Там побачиш, що вони складаються не з літер чи звуків, а з уламків потрощених сутностей*.

У більшості слів уламки ці склеєні недбало, нетривко. Зміст осипається з них, як крейда, якою його, мабуть, і було писано**.

Але є й уцілілі слова, що складаються з цілісних, неушкоджених сенсів – саме цими, і лише цими словами доведеться користуватися тобі, доки ще живеться. Ними вітатимеш кожен доктор німого світу – хай навіть на голову крапне ворона, чи сліпота завадить говорити, а чи чужа смерть всотається в твою кров.

Цими словами оминеш кожну річ і промовчиш кожну любов.

Цим словами проклинатимеш і благословлятимеш, адже прокляття і благословення – суть перелік***.

Цими словами відмовишся від останнього слова на останньому суді.

Ними взагалі просто *відмовлятися*, адже вони, як і ми, – *від мови*: «Господи, помилуй».

** Це місто – спіраль зачарованих кіл,
де тіло зливається з тілом,
і темрява тчеться від духу цих тіл.
І ти відступаєш несміло.
Імла насувається млосна, мов сік
плодів екзотичних, незвиклих,
і бачиш вже вістря осикових пік,
і чуєш осиплий чийсь виклик.
І кличеш вже сам, і кричиш від жахіть,
і молиш, і квилиш, як жертва,
щоб, може, хоча б в найостаннішу мить
Рікардо не дав тебе зжерти.*

*** Це місто для друзів, що прагнуть нірван,
в повіках ховаючи рани.
І от, наче смертники, пруть на таран
сполохані їхні нірвани,
і гусне повітря, бо це – сарана,
що гзиться і кпиться і харка...
І ось цілий світ вже – суцільна стіна,
велика, як справжня сідхартха.
І ти замурований в сто насолод,
і звідси не вийдеш ніколи...
якщо не врятує проклятий народ
непроклятий вершник Никола.*

**** Це місто трьохсот тридцяти трьох утеч
й трьохсот тридцяти трьох повернень,
бо календарям геть усім всупереч
триває постійно тут червень:
черлені вітри і червінні дощі
і спека, багряна до крові,
у тріщинах мурів – пурпурні плющі
і мох. Оксамитова повінь
уже заливає гарячим вином
твою розпашілу горлянку...
Хіба допоможе нам Авесалом
дожити до світлого ранку?*

16...власне тепер я готовий і до опору і до атаки я можу я спроможний готовий вступити в будь-який найзапекліший найжорстокіший двобій* і потреба філософського погляду всередину себе моя визначальна риса не означає що я божевільний чи хворий бо ця потреба найчастіше взагалі нічого не означає хоч може бути а може й не бути різновидом безуму оскільки насправді все полягає в симптомах значущі репліки містичні алузії переплутані імена намагання переконати всіх що мій батько це моя мати а мій син це я сам і всі літературні герої це також я і все таке інше відмова від розваг обридле цитування** натяки на самогубство натяки на групове самогубство всіх шизоїдних псевдо-я втрата доброго гумору і втрата почуття гумору сексуальні фантазії заговорювання репризи затинання зміни перспективи ідеальний таймінг і фобії фобії фобії світла світла світла страх перед замкненим простором і страх перед простором відкритим страх перед простором як таким нездоровий потяг до нелінійної хронології*** усі ці симптоми як і згадки про верблюдів хамелеонів каплунів китів ласиць яструбів чи чапель загадки каламбури відмовки втрата пам'яті злопам'ятність параноя алкоголізм короткозорість деліріум епілепсія дальтонізм насакування з ножем на старих образа родичів і друзів зневага до

** Це місце містичне: виходячи з нього,
-го, знов повертаєш до нього.
Це місто цинічне: тут кожне число
на стінах зневажає Бога.
Тікати звідсіль – наймарніша зі справ,
бо кроки тамуючи тихі,
ти знову вступаєш у клятий анклав
крізь браму із надписом “вихід”.
Коли вже рятунку не видно ніде,
то, може, єдиний на світі,
блажений Бернардо тебе проведе
крізь мури з сумнівним графіті.*

*** Цим істино райським куточком землі
я можу втішатись без краю.
Це місто безглуздими робить наї-
-вні пошуки іншого раю.
Усе і для тіла є і для душі –
тут мавки, як мавпи хвостаті,
а в пошуках морісона й анаші
шаркані блукають і таті.
Любов нелюдська обіймає усіх:
любися із різними різно!
Хіба б тебе вихопив з моря утіх
Вінсент, справедливий і грізний.*

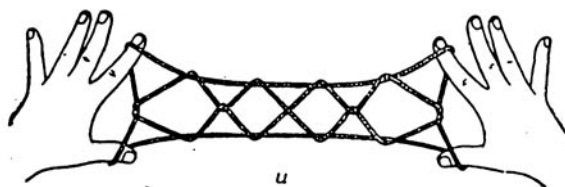
**** Це місто – макдональд. В його берегах
зливаються кетчупу ріки,
що їх найзухваліший, рідкісний птах
не зможе здолати довіку.
Тут в храмах пельменних й мечетях пивних
жирують жерці обжирання
і моляться череву. Але для них
це, мабуть, молитва остання.
Бо з ложкою в піхвах, з видельцем в руках,
не битий ні в тім'я ні в сім'я,
іде рятівник мій сильніший, ніж Вахх.
Ареопагіт йому ім'я.*

коханої й погорда до жінок узагалі поява на
людях без капелюха без ціпка чи без штанів
трем колін заслинене підборіддя засцяні
простирадла пляшки під ліжком захланна
мастурбація відмова від статевого життя
рецитування віршів самому собі вдавання
когось іншого прокльони й пророцтва й так
далі і кисень і мед і так далі і книги в перкалі усі
ці симптоми сільфіди флюїди нічого не важать
бо я ще живий я живий я живий і вже не помру
хоч би й крила зотліли чи розум заснув – тьху
ти, блядь! от же заносить мене іноді, риторик
їбанутий, згинь зараза з очей моїх, пішов на
хуй, пішов на хуй, пішов на хуй, блядь*...
...втім, найцікавішим у цій партії від початку
було те, що фігури не поділялися, як звикло,
на інь і янь, на білу й чорну гвардію, а були
забарвлені у найніжніші півтони – (таке собі
невиразне мерехтіння тіней у присмерку,
коли попервах важко розібрати, чи справді
бачиш постать, силует, абрис, а чи слабка твоя
акомодація витворює астенічних привидів по
кутах кімнати**) – а від найлегшого доторку
вони, ці фігури, просто розсипалися на тисячі,
мільйони, міриади бездушних, безтілесних
кульок, які вже грали, любезний пане Іздрик, в
абсолютно іншу, самостійну, суверенну гру***...

.....

** Це місто, як тісто – липке і глєвке,
ні смаку, ні жесту, ні слова.
Буття тут для тебе настільки легке,
що ти ігноруєш основи
і замки будуєш свої на піску,
повітрі, воді, порожнечі,
аж поки тягар хтось не скине на ску..
на скурвлені легкістю плечі.
І ось вже атлантом ростеш із стіни,
тримаючи ветху терасу..
Врятуй мене, хлопче, владарю війни,
мій велетню, добрий Тарасе.*

*** Це місто в тобі. Територія зла
щоразу зростає. Покута
уже не рятує. Порядок розла-
-mano. Перемогу забуто.
І кожного вечора кожного дня
у млявій, лінєвій молитві
ти падаєш долі, як вершник з коня
у програній змієві битві.
І все ж під склепінням цих тлінних небес
можлива іще перемога.
Якщо тільки Юрій самого себе
врятує від себе самого.*

17...з усього тобі напророченого –
кулі добра і зла
(бомби моральних імперативів)
слава майстра
вкрите багнюкою коріння лотоса
зимні покої
що там ще?
збувається-майже-все
і «майже ніколи не навпаки»*
себто ніколи не «все-майже-збувається»
казуїстика мислення
казеїнові містики
кре-е-й-да... клей-е-е-й...
у цій книзі немає думок принаймні моїх
власних тобто власне думок тут нема є лише
їхні оболонки: слова-форми: словоформи:
порожні або повні чужої мудрості застигли або
аморфні настільки що самі лише пульсації їхніх
обрисів створюють досконалу ілюзію пульсації
мислення і говоріння
та й найдосконаліша ілюзія – лише ілюзія
сподіваюся хоча б
що книга ця подібна на тунель,
подорожуючи порожнистими печерами якого
добре
і думати
і говорити

і наближатися
до центру лабіринту**

Юрій Іздрик
Флешка
Дефрагментація

Дизайн і верстка Юрія Іздрика
Асоційований редактор Галина Петросаняк
Коректура Н.К., А.Ж.

Підписано до друку 7.03.2009. Формат 60x84/16.
Гарнітура «Minion Pro». Умовн. друк. арк. 8,6

І 36 **Іздрик**
Флешка. Дефрагментація
(Видання друге, змінене й доповнене) –
Калуш: «ТАКЕ, 2009. – 148 с.

ISBN XXX XX (X УКР) 6
 XXX-XXX-XXX-XXX-X